

**Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT/EEK) taisyklė Nr. 16
Vienodos nuostatos dėl:**

- I. Variklinių transporto priemonių keleiviams skirtų saugos diržų, apsaugos sistemų, vaiko apsaugos sistemų, ISOFIX vaiko apsaugos sistemų patvirtinimo**
- II. Transporto priemonių su įrengtais saugos diržais, apsaugos sistemų, vaiko apsaugos sistemų ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemų patvirtinimo**

15 papildymas. Taisyklė Nr. 16

5 persvarstymas

Pagal tarptautinę viešąją teisę teisinę galią turi tik JT/EEK tekstų originalai. Šios taisyklės statusas ir įsigaliojimo data turėtų būti tikrinami pagal paskutinę JT/EEK statusą turinčio dokumento TRANS/WP.29/343 versiją, kurią galima rasti: <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocsts.html>.

Įtrauktas visas galiojantis tekstas iki:

04 serijos pakeitimų 17 papildymas. Įsigaliojimo data: 2006 m. sausio 18 d.

TURINYS

TAISYKLĖ

1. Apimtis
2. Apibrėžtys
3. Patvirtinimo paraiška
4. Žymenys
5. Patvirtinimas
6. Specifikacijos
7. Bandymai
8. Montavimo transporto priemonėje reikalavimai
9. Gamybos atitiktis
10. Baudos už gamybos neatitiktį
11. Transporto priemonės tipo, saugos diržo arba apsaugos sistemos tipo keitimas ir patvirtinimo galiojimo pratęsimas
12. Visiškai nutraukta gamyba
13. Instrukcijos
14. Už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir administracijos padalinių pavadinimai ir adresai
15. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

PRIEDAI

- 1A priedas. Pranešimas dėl transporto priemonių tipo patvirtinimo suteikimo, patvirtinimo galiojimo pratęsimo, atsisakymo tvirtinti, paskelbimo netekusiu galios arba visiško gamybos nutraukimo, atsižvelgiant į saugos diržą pagal Taisyklę Nr. 16.
- 1B priedas. Pranešimas dėl saugos diržo arba apsaugos sistemos, skirtos variklinių transporto priemonių suaugusiems keleiviams, patvirtinimo suteikimo, patvirtinimo galiojimo pratęsimo, atsisakymo tvirtinti, paskelbimo netekusiu galios arba visiško gamybos nutraukimo pagal Taisyklę Nr. 16.
- 2 priedas. Patvirtinimo ženklų išdėstymas
- 3 priedas. Prietaiso, skirto diržo įtraukiklio mechanizmo patvarumui bandyti, schema
- 4 priedas. Avariniu atveju užsifiksuojančių diržo įtraukiklių užsifiksavimo bandymo prietaiso schema
- 5 priedas. Atsparumo dulkėms bandymo prietaiso schema
- 6 priedas. Vežimėlio, sėdynės, tvirtinimo įtaisų ir stabdymo įtaiso aprašas
- 7 priedas. Manekeno aprašas
- 8 priedas. Vežimėlio lėtėjimą, kaip laiko funkciją, rodančios kreivės aprašas
- 9 priedas. Instrukcijos
- 10 priedas. Dvigubos sagties bandymas
- 11 priedas. Dilimo ir trumpojo slydimo bandymai
- 12 priedas. Korozijos bandymas
- 13 priedas. Bandymų tvarka
- 14 priedas. Produkcijos atitikties kontrolė
- 15 priedas. Taško „H“ ir tikrojo liemens kampo nustatymo tvarka variklinių transporto priemonių sėdimosiose vietose
  - 1 priedėlis. Erdvinio įrenginio taškui „h“ nustatyti aprašas
  - 2 priedėlis. Erdvinė atskaitos sistema
  - 3 priedėlis. Sėdimųjų vietų atskaitos duomenys

- 16 priedas. Saugos diržų įrengimas nurodant saugos diržų ir diržų įtraukiklių rūšis
- 17 priedas. Variklinių transporto priemonių suaugusiems keleiviams, sėdintiems į priekį atgręžtose sėdynėse, skirtų saugos diržų ir keleivio apsaugos sistemų ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemų montavimo reikalavimai
- 1 priedėlis. „Universaliosios“ kategorijos vaiko apsaugos sistemų, įrengtų su transporto priemonės saugos diržų įranga, montavimo reikalavimai
- 2 priedėlis. Transporto priemonės vadove pateikiama informacija apie vaiko apsaugos sistemos tinkamumą įvairioms sėdimosioms vietoms
- 3 priedėlis. Į priekį atgręžtų ir apgręžtų, universaliosios ir pusiau universalios kategorijų ISOFIX vaiko apsaugos sistemų, sumontuotų ISOFIX pritvirtinimo vietose montavimo reikalavimai

1. TAIKYMO SRITIS

Ši taisyklė taikoma saugos diržų ir keleivio apsaugos sistemų montavimui transporto priemonėse; šios sistemos skirtos naudoti atskirai, t. y. kaip atskira įranga, kurią naudoja asmuo, sėdintis į priekį arba atgal atgręžtoje sėdynėje. Ji taip pat taikoma vaiko apsaugos sistemų ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemų montavimui M1 ir N1 kategorijos transporto priemonėse (*)

2. APIBRĖŽTYS

2.1. Saugos diržas (sėdynės diržas, diržas)

Tai diržo juostos su apsaugos sagtimi, reguliavimo įtaisais ir priedais įrenginys, kurį galima tvirtinti variklinės transporto priemonės salone. Įrenginio paskirtis – susidūrimo arba staigaus stabdymo atveju riboti diržą užsisėgusio asmens slinktį ir taip sumažinti jo sužeidimo pavojų. Toks įrenginys paprastai vadinamas „diržo mechanizmu“; šis terminas taip pat apima kiekvieną energijos sugerties arba diržo įtraukimo įtaisą.

Šis įrenginys gali būti bandomas ir tvirtinamas kaip saugos diržo įrenginys arba kaip apsaugos sistema.

2.1.1. Juosmens diržas

Dviejose vietose tvirtinamas diržas, iš priekio juosiantis dubens sritį.

2.1.2. Įstrižasis diržas

Diržas, įstrižai juosiantis krūtinės ląstą: nuo šlaunies iki priešingoje pusėje esančio peties.

2.1.3. Trijose vietose tvirtinamas diržas

Iš esmės tai juosmens juostos ir įstrižosios juostos derinys.

2.1.4. S tipo diržas

Diržo įrenginys, išskyrus trijose vietose tvirtinamą diržą arba juosmens diržą.

2.1.5. Saugos diržų komplektas

S tipo diržo įrenginys, sudarytas iš juosmens diržo ir pečių juostų; diržų komplekte gali būti ir papildomas tarpukojo juostos mechanizmas.

(*) Kaip apibrėžta suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 7 priede (dokumentas TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2).

2.2. **Diržo tipas**

Skirtingų „tipų“ diržai yra diržai, kurie iš esmės skiriasi vienas nuo kito; skirtumai visų pirma gali būti susiję su:

2.2.1. standžiomis dalimis (sągtimi, priedais, diržo įtraukikliu ir kt.);

2.2.2. juostų medžiaga, audinio raštu, matmenimis ir spalva; arba

2.2.3. diržo mechanizmo geometrija.

2.3. **Juosta**

Lanksti sudedamoji dalis, skirta laikyti kūną ir perduoti įtempimą diržų tvirtinimo įtaisams.

2.4. **Sągtis**

Greitai atsegamas įtaisas, užtikrinantis, kad diržu būtų įmanoma apriboti to diržo naudotojo slinktį. Sągtyje gali būti ir reguliavimo įtaisas, išskyrus saugos diržų komplekto sągtį.

2.5. **Diržo reguliavimo įtaisas**

Tai įtaisas, kuriuo, atsižvelgiant į kiekvieno diržo naudotojo poreikius ir sėdynės padėtį, galima reguliuoti diržą. Reguliavimo įtaisas gali būti sągties, diržo įtraukiklio dalis arba bet kuri kita saugos diržo dalis.

2.6. **Išankstinės apkrovos įtaisas**

Papildomas arba integruotas įtaisas, įtempiantis saugos diržo juostą, kad susidūrimo atveju sumažėtų diržo laisvumas.

2.7. Atskaitos zona – tai vieta tarp dviejų vertikalių išilginių plokštumų, viena nuo kitos esančių 400 mm atstumu ir simetriškų taško H atžvilgiu, kurią apibrėžia galvos formos įtaiso, aprašyto Taisyklės Nr. 21 1 priede, sukimasis nuo vertikalios padėties iki horizontalios. Įtaisas turi būti nustatytas į padėtį, aprašytą tame Taisyklės Nr. 21 priede, ir jo ilgis neturi būti didesnis nei 840 mm.

2.8. Oro pagalvės įtaisas – tai saugos diržų ir keleivio apsaugos sistemų veikimą papildantis variklinėse transporto priemonėse įrengiamas įtaisas, t. y. sistema, kuri per stiprų susidūrimą automatiškai pripučia tamprią konstrukciją, kurios paskirtis viduje esančiomis suspaustomis dujomis sumažinti transporto priemonėje esančio keleivio vienos ar kelių kūno dalių sąlytį su keleivių skyriaus vidaus detalėmis.

2.9. Keleivio oro pagalvė – tai oro pagalvės įtaisas, skirtas priekinio susidūrimo atveju apsaugoti keleivį (-ius).

2.10. Vaiko apsaugos įtaisas – tai saugos įtaisas, apibrėžtas Taisyklėje Nr. 44.

2.11. Apgręžtoji padėtis – sėdėjimas atsisukus priešinga įprastam transporto priemonės važiavimui kryptimi.

2.12. **Priedai**

Diržų įrenginio dalys, įskaitant būtinas sudedamąsias apsaugos dalis, kuriomis diržas pritaikomas diržo tvirtinimo vietose.

2.13. Energijos sugėriklis

Įtaisas – diržų įrenginio dalis – skirtas savarankiškai arba kartu su juosta išsklaidyti energiją.

2.14. Diržo įtraukiklis

Įtaisas, kuris įtraukia visą saugos diržo juostą arba jos dalį.

2.14.1. Neužsifiksuojantis diržo įtraukiklis (1 tipas)

Diržo įtraukiklis, iš kurio juosta iki galo ištraukiama nedidele išorine jėga ir kuriuo neįmanoma reguliuoti ištraukiamos juostos ilgio.

2.14.2. Diržo įtraukiklis su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu (2 tipas)

Tai diržo įtraukiklis, kurio blokavimo įtaisą gali išjungti tik naudotojas, ištraukdamas pageidaujamo ilgio juostą, ir kuris automatiškai įjungia blokavimo įtaisą pabaigus traukti juostą.

2.14.3. Diržo įtraukiklis su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu (3 tipas)

Diržo įtraukiklis, kuris leidžia ištraukti norimo ilgio juostą ir kuris, užsegus sagtį, automatiškai pritaiko juostos ilgį prie naudotojo. Daugiau juostos ištraukti įmanoma tik tada, jeigu naudotojas imtųsi reikiamų veiksmų.

2.14.4. Diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia automatiškai (4 tipas)

Diržo įtraukiklis, įprastomis važiavimo sąlygomis nevaržantis saugos diržo naudotojo judėjimo laisvės. Tokiame įrenginyje yra ilgio reguliavimo įtaisai, automatiškai reguliuojantys juostos ilgį pagal naudotojo kūno sudėjimą, ir avariniu atveju įjungiamas blokavimo įtaisas:

2.14.4.1. kai mažėja transporto priemonės greitis (blokavimo įtaisas įsijungia veikiant vienam faktoriui);

2.14.4.2. transporto priemonės greičio mažėjimo, juostos judėjimo arba bet kokių kitų automatinė priemonių derinys (blokavimo įtaisas įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui).

2.14.5. Avariniu atveju užsifiksuojantis diržo įtraukiklis, kurio suveikimo jėgos vertė yra didesnė (4N tipas)

2.14.4 pastraipoje apibrėžto tipo diržo įtraukiklis, kuriam būdingos specialios savybės, naudojant M2, M3, N1, N2 ir N3 kategorijų transporto priemonėse (*).

2.14.6. Diržo aukščio reguliavimo įtaisas

Įtaisas, kuriuo, atsižvelgiant į diržo naudotojo poreikius ir sėdynės padėtį, galima reguliuoti diržo kilpos viršutinio statramsčio aukštį. Tokį įtaisą galima laikyti diržo arba diržo tvirtinimo įtaiso dalimi.

2.15. Diržo tvirtinimo įtaisai

Transporto priemonės konstrukcijos, sėdynės konstrukcijos arba bet kurios kitos transporto priemonės dalies detalės, prie kurių tvirtinami saugos diržų įrenginiai.

(*) Kaip apibrėžta suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 7 priede (TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend2).

- 2.16. **Transporto priemonės tipas atsižvelgiant į saugos diržus ir keleivio apsaugos sistemas**
- Variklinių transporto priemonių kategorija, nesiskirianti šiais esminiais atžvilgiais: matmenimis, transporto priemonės arba sėdynių konstrukcijos sudedamųjų dalių ar bet kurios kitos transporto priemonės dalies, prie kurios tvirtinami saugos diržai ir keleivio apsaugos sistemos, kontūro linijomis ir medžiagomis.
- 2.17. **Apsaugos sistema**
- Specialiam transporto priemonių tipui arba transporto priemonės gamintojo apibrėžtam tipui, kurio apibrėžčiai pritaria techninė tarnyba, skirta sistema, t. y. sėdynė ir prie transporto priemonės atitinkamomis priemonėmis pritvirtintas diržas, taip pat visi elementai, kurių paskirtis – sumažinti naudotojo sužeidimo pavojų, jeigu transporto priemonė būtų staigiai stabdoma, apribojant naudotojo kūno slinktį.
- 2.18. **Sėdynė**
- Konstrukcija, kuri gali būti integruota į transporto priemonės konstrukciją arba neintegruota, parengta naudoti ir skirta sėdėti vienam suaugusiam asmeniui. Apibrėžtis taikoma ir atskirai sėdėnei, ir daugiavietės neišardomos sėdynės daliai, skirtai sėdėti vienam asmeniui.
- 2.18.1. Priekinė keleivio sėdynė – tai bet kuri sėdynė, kurios „pačiame priekyje esantis taškas H“ yra vertikalioje skersinėje plokštumoje, kertančioje vairuotojo tašką R, arba prieš ją.
- 2.19. **Sėdynių grupė**
- Tai arba daugiavietė neišardoma sėdynė, arba keletas atskirų, bet viena šalia kitos sustatytų sėdynių (t. y. įtaisytų taip, kad vienos iš šių sėdynių priekiniai tvirtinimo įtaisai yra vienoje linijoje su priekiniais ar galiniais kitos sėdynės tvirtinimo įtaisais arba tarp kitos sėdynės tvirtinimo įtaisų), skirtų sėdėti vienam arba keliems suaugusiems asmenims
- 2.20. **Daugiavietė neišardoma sėdynė**
- Parengta naudoti konstrukcija, skirta sėdėti daugiau kaip vienam suaugusiam asmeniui.
- 2.21. **Sėdynės reguliavimo sistema**
- Sukomplektuotas įtaisas, kuriuo transporto priemonės sėdynė arba jos dalys gali būti reguliuojamos, siekiant pritaikyti prie sėdinčio asmens kūno sudėjimo; šiuo įtaisu visų pirma galima:
- 2.21.1. keisti sėdynės padėtį išilgine kryptimi;
- 2.21.2. keisti sėdynės padėtį vertikalia kryptimi;
- 2.21.3. keisti polinkio kampą.
- 2.22. **Sėdynės tvirtinimo įtaisas**
- Sistema, kuria sėdynė tvirtinama prie transporto priemonės konstrukcijos, įskaitant susijusias transporto priemonės konstrukcijos dalis.
- 2.23. **Sėdynės tipas**
- Sėdynių kategorija, nesiskirianti šiais esminiais aspektais:
- 2.23.1. sėdynės konstrukcijos forma, matmenimis ir medžiagomis;
- 2.23.2. sėdynės reguliavimo ir fiksavimo priemonių tipais ir matmenimis;
- 2.23.3. diržo tvirtinimo prie sėdynės įtaiso, sėdynės tvirtinimo įtaiso ir susijusių transporto priemonės konstrukcijos dalių tipu ir matmenimis.

- 2.24. **Sėdynės poslinkio sistema**
- Įtaisas, leidžiantis keisti sėdynės arba vienos iš jos dalių polinkio kampą, keisti padėtį išilgine kryptimi be fiksuotos tarpinės padėties (kad keleiviams būtų lengviau įlipti ir išlipti).
- 2.25. **Sėdynės fiksavimo sistema**
- Įtaisas, kuris užtikrina, kad sėdynė ir jos dalys laikytųsi bet kurioje naudojimo padėtyje.
- 2.26. **Uždarys sagties atsegimo mygtukas**
- Toks sagties atsegimo mygtukas, kuriuo nebūtų galima atsegti sagties, naudojant 40 mm skersmens skritulį.
- 2.27. **Atvirasis sagties atsegimo mygtukas**
- Toks sagties atsegimo mygtukas, kuriuo būtų galima atsegti sagtį, naudojant 40 mm skersmens skritulį.
- 2.28. **Įtempimo mažinimo įtaisas**
- Diržo įtraukiklyje įrengtas mechanizmas, automatiškai sumažinantis juostos įtempimą, kai užsegamas saugos diržas. Atsegus diržą, toks įtaisas automatiškai išsijungia.
- 2.29. ISOFIX – vaiko apsaugos sistemų pritvirtinimo prie transporto priemonių sistema, sudaryta iš dviejų standžių su transporto priemone sujungtų tvirtinimo įtaisų, dviejų standžių su vaiko apsaugos sistema sujungtų atitinkamų tvirtinimo detalių ir priemonės, ribojančios vaiko apsaugos sistemos vertikalios posvyrio kampą.
- 2.30. ISOFIX vaiko apsaugos sistema – Taisyklės Nr. 44 reikalavimus atitinkanti vaiko apsaugos sistema, kuri turi būti pritvirtinta prie ISOFIX tvirtinimo sistemos, atitinkančios Taisyklės Nr. 14 reikalavimus.
- 2.31. ISOFIX pritvirtinimo vieta – sistema, leidžianti sumontuoti:
- universalią ISOFIX į priekį atgręžtą vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;
  - arba pusiau universalią ISOFIX į priekį atgręžtą vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;
  - arba pusiau universalią ISOFIX apgręžtą vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;
  - arba pusiau universalią ISOFIX į šoną atgręžtą vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;
  - arba specialios kategorijos transporto priemonėje naudotiną ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44.
- 2.32. ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistema – sistema, sudaryta iš dviejų Taisyklės Nr. 14 reikalavimus atitinkančių ISOFIX apatinių tvirtinimo įtaisų, ir skirta ISOFIX vaiko apsaugos sistemai bei apsaugos nuo sukimosi įtaisui pritvirtinti.
- 2.33. ISOFIX apatinis tvirtinimo įtaisas – tai 6 mm skersmens standus apvalus horizontalus strypas, išsikišęs iš transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos ir skirtas prijungti bei įtvirtinti ISOFIX vaiko apsaugos sistemą naudojant ISOFIX priedus.

- 2.34. **Apsaugos nuo sukimosi įtaisais**
- a) ISOFIX universali vaiko apsaugos sistema apsaugos nuo sukimosi įtaisą sudaro ISOFIX viršutinis diržas;
  - b) ISOFIX pusiau universali vaiko apsaugos sistema apsaugos nuo sukimosi įtaisą sudaro viršutinis diržas, transporto priemonės prietaisų skydelis arba atrama, skirta apsaugos įrenginio sukimuisi riboti priekinio susidūrimo metu;
  - c) universalių arba pusiau universalių ISOFIX vaiko apsaugos sistemų atveju transporto priemonės sėdynė nėra apsaugos nuo sukimosi įtaisais.
- 2.35. ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisais – taisyklės Nr. 14 reikalavimus atitinkantis įtaisais, pvz., strypas, įrengtas nustatytoje zonoje ir skirtas ISOFIX viršutinio diržo jungčiai pritvirtinti ir jo įtempimo jėgai perduoti transporto priemonės konstrukcijai.
- 2.36. „Valdymo įtaisais“, skirtu padėti ISOFIX vaiko apsaugos sistemą montuojančiam asmeniui, nurodoma tiksli ISOFIX detalių tvirtinimo prie ISOFIX vaiko apsaugos sistemos linija su ISOFIX apatiniais tvirtinimo įtaisais, kad būtų lengviau juos sujungti.
- 2.37. ISOFIX ženklavimo įranga – nurodo ISOFIX pritvirtinimo vietas transporto priemonėje ir kiekvienos atitinkamos ISOFIX tvirtinimo sistemos pritvirtinimo vietą asmeniui, norinčiam montuoti ISOFIX vaiko apsaugos sistemą.
- 2.38. Vaiko apsaugos įranga – viena iš septynių ISOFIX dydžio klasių įrangų, kaip apibrėžta Taisyklės Nr. 16 17 priedo 2 priedėlio 4 pastraipoje, ir kurios matmenys pateikti pirmiau paminėtos 4 pastraipos 1–7 pav. Tokia vaikų apsaugos įranga (VAĮ) yra nurodyta šioje taisyklėje, siekiant patikrinti, kokių dydžio klasių vaikų apsaugos sistemos ISOFIX gali būti pritaikomos transporto priemonės ISOFIX padėtyse. Viena iš VAĮ, vadinamoji ISO/F2 (B), parodyta minėtos 4 pastraipos 2 pav., taip pat naudojama Taisyklėje Nr. 14, siekiant patikrinti vietą ir prieigos prie bet kurios ISOFIX apsaugos sistemos galimybę.
3. PATVIRTINIMO PARAIŠKA
- 3.1. **Transporto priemonės tipas**
- 3.1.1. Transporto priemonės tipo tvirtinimo paraišką, saugos diržų ir keleivio apsaugos sistemų montavimo atžvilgiu, pateikia transporto priemonės gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas.
- 3.1.2. Paraiška pateikiama kartu su toliau nurodytais dokumentais (trimis egzemplioriais) ir šia informacija:
- 3.1.2.1. tinkamo mastelio bendrosios transporto priemonės konstrukcijos brėžiniai, kuriuose nurodomos saugos diržų padėtyse, ir išsamūs saugos diržų bei jų tvirtinimo vietų brėžiniai;
  - 3.1.2.2. naudotų medžiagų, kurios gali turėti įtako saugos diržų tvirtumui, aprašas;
  - 3.1.2.3. saugos diržų techninis aprašas;
  - 3.1.2.4. jeigu saugos diržai pritvirtinti prie sėdynės konstrukcijos;
  - 3.1.2.5. išsamus transporto priemonės tipo aprašas atsižvelgiant į sėdynių konstrukciją, tvirtinimo įtaisus, reguliavimo ir fiksavimo priemones;
  - 3.1.2.6. pakankamai išsamūs ir tinkamo mastelio sėdynių, jų tvirtinimo prie transporto priemonės įtaisų, reguliavimo ir fiksavimo priemonių brėžiniai.

3.1.3. Gamintojo nuožiūra techninei tarnybai pateikiama pavyzdinė tvirtintino tipo transporto priemonė arba transporto priemonės sudedamosios dalys, kurios tvirtinimo bandymus atliekančios techninės tarnybos nuomone yra svarbios atliekant bandymus su saugos diržais.

3.2. Saugos diržo tipas

3.2.1. Saugos diržo tipo tvirtinimo paraišką pateikia prekės ženklo turėtojas arba jo tinkamai įgaliotasis atstovas. Keleivio apsaugos sistemų tipo tvirtinimo paraišką pateikia prekės ženklo turėtojas, jo atstovas arba transporto priemonės, kurioje ketinama montuoti apsaugos sistemą, gamintojas arba jo atstovas.

3.2.2. Su paraiška pateikiama:

3.2.2.1. diržo tipo techninis aprašas, kuriame apibrėžiamos naudotos juostos ir standžiosios dalys, pateikiami diržo dalių brėžiniai; brėžiniuose turi būti nurodyta patvirtinimo numeriui skirta vieta ir papildomas (-i) simbolis (-iai), rašomi prie patvirtinimo ženklo apskritimo. Apraše turi būti nurodyta tvirtinti pateikto modelio spalva, apibrėžtas (-i) transporto priemonės tipas (-ai), kuriems skirtas šis diržo tipas. Jei tai įtraukikliai, pateikiamos jų jutiklių montavimo instrukcijos; taip pat pateikiamas išsamus išankstinės apkrovos įtaisų arba sistemų konstrukcijos ir veikimo, įskaitant fiksavimą, jei yra, techninis aprašas, kuriame aprašomas įjungimo būdas ir nurodomi visi metodai, būtini siekiant išvengti netyčinio įjungimo. Keleivio apsaugos sistemos apraše turi būti: transporto priemonės konstrukcijos brėžiniai ir tinkamo mastelio gana išsamūs sėdynės konstrukcijos, reguliavimo sistemos ir priedų brėžiniai, kuriuose nurodomos sėdynių ir diržų tvirtinimo įtaisų vietos ir sutvirtinimai; kartu pateikiamos naudotų medžiagų, kurios gali turėti įtakos sėdynių ir diržų tvirtinimo įtaisų tvirtumui, aprašai ir sėdynės bei diržo tvirtinimo įtaisų techninis aprašas. Jei diržas prie transporto priemonės konstrukcijos tvirtinamas per diržo aukščio reguliavimo įtaisą, techniniame apraše apibrėžiama, ar šis įtaisas laikomas diržo dalimi, ar ne;

3.2.2.2. šeši diržų tipo vienetai, vienas iš jų laikomas pavyzdžiu;

3.2.2.3. 10 metrų ilgio kiekvieno tipo juosta, naudojama diržo tipui;

3.2.2.4. tipo patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba turi teisę prašyti daugiau pavyzdžių.

3.2.3. Tarnybai pateikiami du keleivio apsaugos sistemų pavyzdžiai; tai gali būti du tvirtintino transporto priemonių tipo gamintojo arba atstovo nuožiūra parinkti diržų pavyzdžiai, kurių reikalaujama pagal 3.2.2.2 ir 3.2.2.3 pastraipus, arba transporto priemonės sudedamoji dalis ar dalys, kurias tvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba laiko svarbiomis bandant keleivio apsaugos sistemą.

4. ŽENKLINIMAS

Pagal 3.2.2.2, 3.2.2.3 ir 3.2.2.4 pastraipų nuostatas ant tvirtinti pateiktų diržo arba keleivio apsaugos sistemos tipo pavyzdžių turi būti aiškiai ir nenutrūnami užrašytas gamintojo pavadinimas, inicialai arba prekės pavadinimas arba ženklas.

5. PATVIRTINIMAS

5.1. Prie tipo patvirtinimo sertifikato pridedamas 5.1.1 arba 5.1.2 pastraipose apibrėžtą modelį atitinkantis sertifikatas:

- 5.1.1. 1A priedas 3.1 pastraipoje nurodytiems patvirtinimams;
- 5.1.2. 1B priedas 3.2 pastraipoje nurodytiems patvirtinimams.
- 5.2. **Transporto priemonės tipas**
- 5.2.1. Jei pagal šią taisyklę tvirtinti pateikta transporto priemonė atitinka toliau pateiktos 8 pastraipos ir šios taisyklės 15 ir 16 priedų reikalavimus, turi būti suteiktas to transporto priemonės tipo patvirtinimas.
- 5.2.2. Kiekvienam patvirtintam tipui turi būti suteikiamas patvirtinimo numeris. Du pirmieji jo skaitmenys (šiuo metu 04) nurodo pakeitimų, apimančių naujausius svarbesnius techninius taisyklės pakeitimus, padarytus suteikiant patvirtinimą, serijas. Ta pati susitariančioji šalis negali to paties numerio suteikti kitam transporto priemonės tipui, kaip nurodyta 2.16 pastraipoje.
- 5.2.3. Pranešimas apie transporto priemonės tipo patvirtinimą, jo galiojimo pratęsimą, atsisakymą tvirtinti, patvirtinimo panaikinimą arba visišką gamybos nutraukimą pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms 1958 m. susitarimo šalims naudojant šios taisyklės 1A priede pateiktą pavyzdį atitinkančią formą.
- 5.2.4. Prie kiekvienos transporto priemonės, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą transporto priemonės tipą, aiškiai matomoje ir lengvai prieinamoje patvirtinimo formoje apibrėžtoje vietoje, pritvirtinamas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:
- 5.2.4.1. raidę „E“ supantis apskritimas, po kurio nurodomas skiriamasis patvirtinimą suteikusių šalių numeris ⁽¹⁾;
- 5.2.4.2. šios taisyklės numeris, po kurio rašoma „R“ raidė, brūkšnys ir patvirtinimo numeris, esantis 5.2.4.1 pastraipoje nurodyto apskritimo dešinėje pusėje.
- 5.2.5. Jeigu transporto priemonė atitinka pagal vieną ar keletą kitų prie susitarimo pridėtų taisyklių patvirtintą transporto priemonės tipą, pagal šią taisyklę patvirtinimą suteikusoje šalyje 5.2.4.1 pastraipoje nurodyto simbolio nereikia kartoti. Tokiu atveju visų taisyklių, pagal kurias patvirtinimas buvo suteiktas šalyje, patvirtinimą suteikusoje pagal šią taisyklę, papildomi numeriai ir simboliai vertikaliai vienas po kitu išdėstomi į dešinę nuo 5.2.4.1 pastraipoje nustatyto simbolio.
- 5.2.6. Patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.
- 5.2.7. Patvirtinimo ženklas tvirtinamas prie transporto priemonės duomenų plokštelės, kurią pritvirtina gamintojas, arba ant jos.
- 5.3. **Saugos diržo tipas**
- 5.3.1. Jei diržo tipo pavyzdžiai, pateikti laikantis 3.2 pastraipos nuostatų, atitinka šios taisyklės 4, 5.3 ir 6 pastraipų reikalavimus, patvirtinimas suteikiamas.

⁽¹⁾ 1 – Vokietija, 2 – Prancūzija, 3 – Italija, 4 – Nyderlandai, 5 – Švedija, 6 – Belgija, 7 – Vengrija, 8 – Čekijos Respublika, 9 – Ispanija, 10 – Serbija ir Juodkalnija, 11 – Jungtinė Karalystė, 12 – Austrija, 13 – Liuksemburgas, 14 – Šveicarija, 15 (nenaudojamas), 16 – Norvegija, 17 – Suomija, 18 – Danija, 19 – Rumunija, 20 – Lenkija, 21 – Portugalija, 22 – Rusijos Federacija, 23 – Graikija, 24 – Airija, 25 – Kroatija, 26 – Slovėnija, 27 – Slovakija, 28 – Baltarusija, 29 – Estija, 30 (nenaudojamas), 31 – Bosnija ir Hercegovina, 32 – Latvija, 33 (nenaudojamas), 34 – Bulgarija, 35 (nenaudojamas), 36 (Lietuva), 37 – Turkija, 38 (nenaudojamas), 39 – Azerbaidžanas, 40 – Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, 41 (nenaudojamas), 42 – Europos bendrija (patvirtinimus suteikė jos valstybės narės naudojamos savo atitinkamą EEK simbolį), 43 – Japonija, 44 (nenaudojamas), 45 – Australija, 46 – Ukraina, 47 – Pietų Afrikos Respublika, 48 – Naujoji Zelandija, 49 – Kipras, 50 – Malta ir 51 – Korėjos Respublika. Tolesni numeriai kitoms šalims skiriami chronologine tvarka, kuria jos ratifikuoja arba prisijungia prie Susitarimo dėl suvienodintų techninių nuostatų priėmimo ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti montuojamos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, ir pagal tas normas suteiktų patvirtinimų abipusio pripažinimo sąlygų; apie paskirtus numerius susitariančiosioms šalims praneša Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

- 5.3.2. Kiekvienam patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Du pirmieji jo skaitmenys (šiuo metu 04 atitinka 04 pakeitimų seriją, išgaliojusią 1985 m. gruodžio 22 d.) nurodo pakeitimų, apimančių naujausius pagrindinius techninius taisyklės pakeitimus, padarytus suteikiant patvirtinimą, seriją. Ta pati susitariančioji šalis negali to paties patvirtinimo numerio skirti kitam diržo arba keleivio apsaugos sistemos tipui.
- 5.3.3. Pranešimas apie diržo arba keleivio apsaugos sistemos tipo patvirtinimą, jo galiojimo pratęsimą arba atsisakymą tvirtinti pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms 1958 m. susitarimo šalims naudojant šios taisyklės 1B priede pateiktą pavyzdį atitinkančią formą.
- 5.3.4. Be 4 pastraipoje nurodytų ženklų, prie kiekvieno pagal šią taisyklę patvirtintą tipą atitinkančio diržo tinkamoje vietoje tvirtinama tokia informacija:
- 5.3.4.1. tarptautinis patvirtinimo ženklas, sudarytas iš:
- 5.3.4.1.1. raidę „E“ supančio apskritimo, po kurio nurodomas skiriamasis patvirtinimą suteikusių šalių numeris ⁽²⁾;
- 5.3.4.1.2. patvirtinimo numeris;
- 5.3.4.2. šis papildomas ženklas (-ai):
- 5.3.4.2.1. raidė „A“ – trijose vietose tvirtinamam diržui, raidė „B“ – juosmens diržui ir raidė „S“ – specialių tipų diržams;
- 5.3.4.2.2. 5.3.4.2.1 pastraipoje nurodytus ženklus papildo toks ženklinimas:
- 5.3.4.2.2.1. raidė „e“ – diržui su energijos sugerties įtaisu;
- 5.3.4.2.2.2. raidė „r“ – diržui su įtraukikliu, po jos rašomas naudojamo diržo įtraukiklio ženklas (1, 2, 3, 4 arba 4N) pagal šios taisyklės 2.14 pastraipą ir raidė „m“, jei naudojamas diržo įtraukiklis yra blokavimo įtaisas, išjungiantis veikiant daugiau nei vienam faktoriui ir kuris avariniu atveju išjungia automatiškai;
- 5.3.4.2.2.3. raidė „p“, jei saugos diržuose yra išankstinės apkrovos įtaisas;
- 5.3.4.2.2.4. raidė „t“, jei saugos dirže su įtraukikliu yra įtempimo mažinimo įtaisas;
- 5.3.4.2.2.5. diržai su įtaisytu 4N tipo diržo įtraukikliu turi turėti ženklą, sudarytą iš stačiakampio, kuriame parodyta perbraukta transporto priemonės kategorija M1; šis ženklas rodo, kad šio tipo diržo įtraukiklis yra draudžiamas nurodytos kategorijos transporto priemonėse;
- 5.3.4.2.2.6. jei saugos diržas patvirtintas pagal šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipos nuostatas, jis ženklinamas stačiakampiu, kuriame įrašyta „AIRBAG“ (oro pagalvė);
- 5.3.4.2.3. prieš 5.3.4.2.1 pastraipoje nurodytą ženklą rašoma raidė „Z“, kai saugos diržas yra keleivio apsaugos sistemos dalis.
- 5.3.5. Šios taisyklės 2 priedo 2 pastraipoje pateikti patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdžiai.
- 5.3.6. Pirmiau pateiktoje 5.3.4 pastraipoje nurodyta informacija turi būti aiškiai išskaitoma ir nenutrinama, ji nurodoma etiketėje arba ženklinama tiesiogiai. Etiketė arba ženklinimas turi būti atsparūs susidėvimui.
- 5.3.7. Pirmiau pateiktoje 5.3.6 pastraipoje nurodytas etiketes gali išduoti patvirtinimą suteikusi institucija arba tos institucijos leidimą turintis gamintojas.

⁽²⁾ Žr. 5.2.4.1 pastraipos išnašą.

6. SPECIFIKACIJOS
- 6.1. **Bendrosios specifikacijos**
- 6.1.1. Kiekvienas pagal 3.2.2.2, 3.2.2.3 ir 3.2.2.4 pastraipas pateiktas pavyzdys turi atitikti šios taisyklės 6 pastraipoje pateiktas specifikacijas.
- 6.1.2. Diržas arba keleivio apsaugos sistema turi būti sukurti ir sukonstruoti taip, kad teisingai juos sumontavus ir tinkamai naudojant, būtų užtikrintas geras įtaisų veikimas ir įvykus avarijai jie sumažintų fizinio susižalojimo pavojų.
- 6.1.3. Diržo juostos neturi susipinti taip, kad dėl to galėtų kilti pavojus.
- 6.1.4. Medžiagas, kurioms būdingos poliamido 6 vandens sulaikymo savybės, draudžiama naudoti visose mechaninėse dalyse, kurių veikimui toks reiškinys gali turėti neigiamos įtakos.
- 6.2. **Standžiosios dalys**
- 6.2.1. *Bendrosios nuostatos*
- 6.2.1.1. Standžios saugos diržo dalys, pvz., sagtys, reguliavimo įtaisai, priedai ir pan., neturi turėti aštrių briaunų, į kurias besitrindamos juostos greitai nusidėvėtų arba plyštų.
- 6.2.1.2. Visos diržo įrenginio dalys, kurias gali paveikti korozija, turi būti tinkamai nuo jos apsaugotos. Atlikus 7.2 pastraipoje nurodytą korozijos bandymą, kvalifikuotam stebėtojiui plika akimi neturi būti matyti nusidėvėjimo požymių, galinčių pakenkti tinkamam įtaiso veikimui, nei akivaizdžių korozijos požymių.
- 6.2.1.3. Energijai sugerti skirtos standžiosios dalys, veikiamos apkrovos arba ją perduodančios, neturi būti trapios.
- 6.2.1.4. Iš plastikų pagamintos standžios saugos diržo dalys turi būti išdėstytos ir įrengtos taip, kad nuolat naudojamos variklinėje transporto priemonėje neįstrigtų po transporto priemonės slankiojančia sėdyne arba transporto priemonės duryse. Jei kurios nors iš šių dalių neatitinka pirmiau pateiktų reikalavimų, joms atliekamas 7.5.4 pastraipoje nurodytas atšaldytos dalies smūgio bandymas. Jeigu atlikus bandymą plastikiniuose gaubtuose arba standžiųjų dalių laikikliuose atsiranda matomų įtrūkių, visa plastikinė dalis pašalinama ir vertinamas likusio įrenginio patikimumas. Jei įrenginys dar yra patikimas arba nėra jokių matomų įtrūkių, jis vertinamas atsižvelgiant į 6.2.2, 6.2.3 ir 6.4 pastraipose apibrėžtus bandymams taikomus reikalavimus.
- 6.2.2. *Sagtis*
- 6.2.2.1. Sagtis turi būti pagaminta taip, kad nebūtų jokios netinkamo naudojimo galimybės. Tai reiškia, *inter alia*, kad sagtis jokių atveju neturi būti užsegta tik iš dalies. Sagties atsegimas turi būti aiškus. Naudotojo kūną galinčios liesti sagties dalys neturi būti didesnės kaip 20 cm² ir platesnės kaip 46 mm, matuojant plokštumoje, esančioje ne toliau kaip 2,5 mm nuo liečiamo paviršiaus. Pastarasis reikalavimas yra įvykdytas, kai diržų komplekto sagties lietimosi su naudotojo kūnu plotas yra 20–40 cm².
- 6.2.2.2. Net jei nėra įtempimo, sagtis turi išlikti užsegta, neatsižvelgiant į transporto priemonės padėtį. Sagtis negali būti atsegta netyčia, atsitiktinai arba naudojant mažesnę kaip 1 daN jėgą. Turi būti lengva naudotis sagtimi ir ją suimti. Kai nėra įtempimo ar jis yra toks, koks nurodytas 7.8.2 pastraipoje, naudotojas turėtų ją atsegti vienu paprastu rankos judesiu, atliekamu viena kryptimi. Be to, priekinėse kraštinėse sėdynėse, išskyrus diržų komplektus, naudojamus diržų įrenginius naudotojas taip pat turėtų užsegti vienu paprastu rankos judesiu, atliekamu viena

kryptimi. Saktis turi būti atsegama paspaudus mygtuką arba panašų įtaisą. Kai mygtukas yra atsegimo padėtyje, jėgą nukreipiant į plokštumą, statmeną pradinei mygtuko judėjimo kryptčiai, spaudžiamasis paviršius turi būti tokių matmenų: uždaro tipo mygtukai – ne mažesnio kaip 4,5 cm² ploto ir ne mažesnio kaip 15 mm pločio; atviro tipo mygtukai – ne mažesnio kaip 2,5 cm² ploto ir ne mažesnio kaip 10 mm pločio. Sakties plotas turi būti raudonos spalvos. Jokia kita sakties dalis neturi būti raudonos spalvos.

- 6.2.2.3. Atliekant 7.5.3 pastraipoje nurodytą sakties bandymą, ji turi veikti gerai.
- 6.2.2.4. Saktis turi likti patvari ją naudojant daug kartų ir, prieš atliekant 7.7 pastraipoje apibrėžtą dinaminį bandymą, įprastomis naudojimo sąlygomis turi būti atlikta 5 000 atsegimo ir užsegimo ciklų. Diržų komplekto sagčių bandymą galima atlikti ištraukiant ne visus sakties liežuvelius.
- 6.2.2.5. 7.8 pastraipoje nurodytame bandyme sagčiai atsegti reikalinga jėga neturi būti didesnė kaip 6 daN.
- 6.2.2.6. Kaip aprašyta 7.5.1 ir, tam tikrais atvejais, 7.5.5 pastraipoje, turi būti tikrinamas sakties tvirtumas. Ji neturi lūžti, labai deformuotis ar atsiskirti, taikant nustatyto stiprumo tempimą.
- 6.2.2.7. Naudojant saktis, turinčias dviem įrenginiams priklausančias sudedamąsias dalis, taip pat atliekami 7.7 ir 7.8 pastraipose aprašyti tvirtumo ir atsegimo bandymai; bandoma sakties dalis, susijusi su vienu įrenginiu, kuris yra porinė kito įrenginio dalis, jei įmanomas toks sakties naudojimas.
- 6.2.3. *Diržo reguliavimo įtaisai*
- 6.2.3.1. Naudotojui užsisėgus diržą, jis, prisitaikydamas prie naudotojo, automatiškai reguliuojasi arba yra toks, kad rankinis diržo reguliavimo įtaisas sėdinčiam diržo naudotojui būtų lengvai pasiekiamas, patogus ir juo būtų nesunku naudotis. Įtaisas turėtų leisti priveržti diržą viena ranka, kad diržas būtų pritaikytas prie naudotojo kūno sudėjimo ir transporto priemonės sėdynės padėties.
- 6.2.3.2. Du kiekvieno diržo reguliavimo įtaiso pavyzdžiai turi būti išbandyti pagal 7.3 pastraipos reikalavimus. Kiekvieno reguliavimo įtaiso juostos slinktis neturi viršyti 25 mm, o visų reguliavimo įtaisų poslinkių suma neturi viršyti 40 mm.
- 6.2.3.3. Kaip nurodyta 7.5.1 pastraipoje, turi būti patikrintas visų reguliavimo įtaisų tvirtumas. Jie neturi lūžti arba atsiskirti, taikant nustatyto stiprumo tempimą.
- 6.2.3.4. Atliekant 7.5.6 pastraipoje nurodytą bandymą, bet kuriam rankiniu būdu valdomam įtaisui reguliuoti reikalinga jėga neturi būti didesnė kaip 5 daN.
- 6.2.4. *Priedai ir diržo aukščio reguliavimo įtaisai*
- Priedų tvirtumas turi būti bandomas kaip nurodyta 7.5.1 ir 7.5.2 pastraipose. Diržo aukščio reguliavimo įtaisų tvirtumas bandomas pagal šios taisyklės 7.5.2 pastraipos reikalavimus, jei šie įtaisai nebuvo išbandyti transporto priemonėje pagal taisyklės Nr. 14 reikalavimus (versija su naujausiais pakeitimais), susijusius su saugos diržų tvirtinimo įtaisais. Šios dalys neturi lūžti arba atsiskirti, taikant nustatyto stiprumo tempimą.
- 6.2.5. *Diržo įtraukikliai*
- Diržo įtraukikliai turi būti išbandyti ir turi atitikti toliau pateiktus reikalavimus, įskaitant 7.5.1 ir 7.5.2 pastraipose nurodytus tvirtumo bandymus (pagal šiuos reikalavimus neužsifiksuojantys diržo įtraukikliai į bandymus neįtraukiami).

- 6.2.5.1. Diržo įtraukikliai su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu
- 6.2.5.1.1. Saugos diržo juosta su diržo įtraukikliu su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu tarp įtraukiklio fiksavimo padėčių neturi judėti daugiau kaip 25 mm.
- 6.2.5.1.2. Saugos diržo įrenginio juosta turi būti ištraukiama iš diržo įtraukiklio su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu 6 mm tikslumu, atsižvelgiant į jos didžiausią ilgį, juostai įprasta traukimo kryptimi taikant ne mažesnę kaip 1,4 daN ir ne didesnę kaip 2,2 daN tempimą.
- 6.2.5.1.3. Juosta turi būti ištraukta iš diržo įtraukiklio ir ją leidžiama įtraukti 7.6.1 pastraipoje aprašytu būdu, kol bus atlikta 5 000 ciklų. Tada su diržo įtraukikliu atliekamas 7.2 pastraipoje nurodytas korozijos bandymas ir 7.6.3 pastraipoje nurodytas dulkių bandymas. Paskui turi būti sėkmingai atlikta dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų. Atlikus pirmiau aprašytus bandymus, diržo įtraukiklis turi gerai veikti ir atitikti 6.2.5.1.1 bei 6.2.5.1.2 pastraipose nurodytus reikalavimus.
- 6.2.5.2. Diržo įtraukikliai su automatiškai išsijungiančiu blokavimo įtaisu
- 6.2.5.2.1. Saugos diržo juosta su diržo įtraukikliu su automatiškai išsijungiančiu blokavimo įtaisu tarp įtraukiklio fiksavimo padėčių neturi judėti daugiau kaip 30 mm. Diržo naudotojui pasislinkus atgal, diržas turi arba likti savo pradinėje padėtyje arba į tą padėtį grįžti automatiškai, kai vėliau naudotojas pasislenka į priekį.
- 6.2.5.2.2. Jei diržo įtraukiklis yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 0,7 daN, įtraukimo jėgą matuojant, kaip nurodyta 7.6.4 pastraipoje, laisva atkarpa tarp manekeno ir diržo įtraukiklio.
- Jei diržo įtraukiklis yra keleivio apsaugos sistemos viršutinės liemens dalies dalis, juostos įtraukimo jėga panašiai matuojant neturi būti mažesnė kaip 0,1 daN ir ne didesnė kaip 0,7 daN.
- 6.2.5.2.3. Juosta turi būti ištraukta iš diržo įtraukiklio ir ją leidžiama įtraukti 7.6.1 pastraipoje aprašytu būdu, kol bus atlikta 5 000 ciklų. Tada atliekamas 7.2 pastraipoje nurodytas diržo įtraukiklio korozijos bandymas ir 7.6.3 pastraipoje nurodytas dulkių bandymas. Po jų turi būti sėkmingai atlikta dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų. Atlikus pirmiau aprašytus bandymus, diržo įtraukiklis turi gerai veikti ir atitikti 6.2.5.2.1 bei 6.2.5.2.2 pastraipose nurodytus reikalavimus.
- 6.2.5.3. Diržo įtraukikliai su blokavimo įtaisu, kuris išsijungia avariniu atveju
- 6.2.5.3.1. Diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris išsijungia avariniu atveju, bandomas pagal 7.6.2 pastraipos reikalavimus, turi atitikti toliau išdėstytus reikalavimus. Veikiant vienam faktoriui pagal 2.14.4.1 pastraipą galioja tik specifikacijos, susijusios su transporto priemonės lėtėjimu.
- 6.2.5.3.1.1. Blokavimo įtaisas turi išsijungti kai transporto priemonės lėtėjimas pasiekia 0,45 g ⁽³⁾ 4 tipo arba 0,85 g 4N tipo diržo įtraukiklių atveju.
- 6.2.5.3.1.2. Blokavimo įtaisas neturi išsijungti, kai pagreičio vertė, matuojant juostos ištraukimo kryptimi, yra mažesnė kaip 0,8 g 4 tipo arba mažesnė kaip 1,0 g 4N tipo diržo įtraukiklių atveju.
- 6.2.5.3.1.3. Blokavimo įtaisas neturi išsijungti, kai jo jutiklis bet kuria kryptimi nuo gamintojo nustatytos montavimo padėties pakreipiamas ne daugiau kaip 12°.

⁽³⁾ g = 9,81 m/s².

- 6.2.5.3.1.4. Blokavimo įtaisas turi įsijungti, kai jo jutiklis bet kuria kryptimi nuo gamintojo nustatytos montavimo padėties, 4 tipo įtraukiklių atveju, pakreipiamas daugiau kaip 27° arba, 4N tipo įtraukiklių atveju, pakreipiamas 40° .
- 6.2.5.3.1.5. Kai diržo įtraukiklio veikimas priklauso nuo išorinio signalo arba maitinimo šaltinio, konstrukcija turi užtikrinti, kad sustojus arba sugedus signalui arba maitinimo šaltiniui, diržo įtraukiklio blokavimo įtaisas įsijungtų automatiškai. Tačiau šio reikalavimo nebūtina laikytis, kai įtraukiklį veikia daugiau nei vienas faktorius, su sąlyga, kad veikiant tik vienam faktoriui, tai priklauso nuo išorinio signalo arba maitinimo šaltinio, o signalo arba maitinimo šaltinio gedimas vairuotojui parodomas optinėmis ir (arba) garso priemonėmis.
- 6.2.5.3.2. Kai bandoma pagal 7.6.2 pastraipą, diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui, ir juostos jautris, turi atitikti nustatytus reikalavimus, o blokavimo įtaisas turi įsijungti, kai išsivyniojimo kryptimi matuojamas juostos pagreitis yra ne mažesnis kaip 2,0 g.
- 6.2.5.3.3. Atliekant 6.2.5.3.1 ir 6.2.5.3.2 pastraipose nurodytus bandymus, prieš įsijungiant įtraukiklio blokavimo įtaisu, juosta neturi pajudėti daugiau kaip 50 mm, pradedant nuo 7.6.2.1 pastraipoje pateikto ilgio. Atliekant 6.2.5.3.1.2 pastraipoje nurodytą bandymą, blokavimo įtaisas neturi įsijungti juostą traukiant 50 mm nuo 7.6.2.1 pastraipoje nurodyto jos ilgio.
- 6.2.5.3.4. Jei diržo įtraukiklis yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 0,7 daN, kai pagal 7.6.4 pastraipą matuojama laisva atkarpa tarp manekeno ir diržo įtraukiklio.

Jei diržo įtraukiklis yra apsaugos sistemos viršutinės liemens dalies dalis, juostos įtraukimo jėga panašiai matuojant neturi būti mažesnė kaip 0,1 daN ir ne didesnė kaip 0,7 daN, išskyrus atvejus, kai dirže įtaisytas įtempimo mažinimo įtaisa, tada mažiausia įtraukimo jėga gali būti sumažinta iki 0,05 daN, kai toks įtaisas veikia. Jei juosta eina per kreiptuvą arba skriemulį, įtraukimo jėga turi būti matuojama laisvoje atkarpoje tarp manekeno ir kreiptuvo arba skriemulio.

Jei įrenginyje yra rankiniu arba automatiškai būdu valdomas įtaisas, neleidžiantis iki galo įtraukti juostos, įvertinus įrenginio atitiktį šiems reikalavimams, jis neturi veikti.

Jei įrenginyje yra įtempimo mažinimo įtaisas, pirmiau aprašyta juostos įtraukimo jėga turi būti matuojama įtaisu veikiant ir neveikiant, kai atitiktis šiems reikalavimams vertinama prieš patvarumo bandymus ir po jų pagal 6.2.5.3.5 pastraipą.

- 6.2.5.3.5. Juosta turi būti ištraukta iš diržo įtraukiklio ir ją leidžiama įtraukti 7.6.1 pastraipoje aprašytu būdu, kol bus atlikta 40 000 ciklų. Tada atliekamas 7.2 pastraipoje nurodytas diržo įtraukiklio korozijos bandymas, o po jo – 7.6.3 pastraipoje nurodytas dulkių bandymas. Po jų turi būti sėkmingai atlikta dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų (iš viso 45 000).

Jei įrenginyje įtaisytas įtempimo mažinimo įtaisas, pirmiau nurodyti bandymai atliekami kai įtaisas yra įjungtas ir išjungtas.

Atlikus pirmiau aprašytus bandymus, diržo įtraukiklis turi gerai veikti ir atitikti 6.2.5.3.1, 6.2.5.3.3 ir 6.2.5.3.4 pastraipose nurodytus reikalavimus.

- 6.2.5.4. Po patvarumo bandymo, atliekamo kaip nurodyta 6.2.5.3.5 pastraipoje, ir iš karto po jo pagal 6.2.5.3.4 pastraipą atliekamo įtraukimo jėgos matavimo diržo įtraukikliai turi atitikti šias dvi specifikacijas:

- 6.2.5.4.1. kai diržo įtraukikliai, išskyrus tuos su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu, yra bandomi pagal 7.6.4.2 pastraipos reikalavimus, diržai neturi būti laisvi ties liemeniu ir,

- 6.2.5.4.2. kai sagtis atsegama liežuviui atlaisvinti, diržo įtraukiklis turėtų iki galo įtraukti juostą.
- 6.2.6. *Išankstinės apkrovos įtaisas*
- 6.2.6.1. Pagal 7.2 pastraipą atlikus korozijos bandymą išankstinės apkrovos įtaisas (įskaitant susidūrimo jutiklį, prijungtą prie įtaiso originaliomis jungtimis, per kurias neteka srovė) turi veikti tinkamai.
- 6.2.6.2. Turi būti patikrinta, ar įtaisui pradėjus veikti netyčia, jis negalėtų sužeisti naudotojo.
- 6.2.6.3. *Pirotechniniai išankstinės apkrovos įtaisai:*
- 6.2.6.3.1. pagal 7.9.2 pastraipą atlikus kondicionavimą, išankstinės apkrovos įtaiso neturi ijungti temperatūra, jis turi veikti tinkamai;
- 6.2.6.3.2. turi būti taikomos atsargumo priemonės, kad išskiriamos karštos dujos neuždegtų arti esančių degių medžiagų.
- 6.3. **Juostos**
- 6.3.1. *Bendrosios nuostatos*
- 6.3.1.1. Juostos turi turėti tokias savybes, kad būtų užtikrinta, jog slėgis, kuriuo jos veikia naudotojo kūną, būtų paskirstytas kuo tolygiau per visą juostų plotį ir kad juostos nesusisuktų nuo įtempimo. Juostos turi turėti energijos sugerties ir energijos išsklaidymo savybių. Juostų kraštai turi būti tokie, kad naudojamos juostos neirtų.
- 6.3.1.2. Juostos plotis, esant 980 daN apkrovai, turi būti ne mažesnis kaip 46 mm. Šis matmuo turi būti matuojamas atliekant 7.4.2 pastraipoje nurodytą atsparumo trūkiui bandymą; įrenginys neturi būti sustabdomas.
- 6.3.2. *Tvirtumas, atlikus kondicionavimą kambario temperatūroje*
- Kai pagal 7.4.1.1 pastraipą kondicionuojami du juostų pavyzdžiai, 7.4.2 pastraipoje nustatyta juostos trūkio apkrova turi būti ne mažesnė kaip 1 470 daN. Dviejų pavyzdžių trūkio apkrovų skirtumas neturi viršyti didesniosios iš išmatuotųjų trūkio apkrovų daugiau kaip 10 %.
- 6.3.3. *Tvirtumas po specialaus kondicionavimo*
- Dviejų juostų pavyzdžių, kondicionuotų pagal vieną iš 7.4.1 pastraipoje nurodytų reikalavimų (išskyrus 7.4.1.1), juostos trūkio apkrova turi būti ne mažesnė kaip 75 % vidutinės apkrovos, nustatytos 6.3.2 pastraipoje nurodytame bandyme, ir ne mažesnė kaip 1 470 daN. Atliekanti bandymus techninė tarnyba gali apsieiti be vieno ar keleto šių bandymų, jei naudojamos medžiagos sudėtis arba turima informacija rodo, kad šis bandymas arba bandymai nereikalingi.
- 6.4. **Diržo įrenginys arba keleivio apsaugos sistema**
- 6.4.1. *Dinaminis bandymas*
- 6.4.1.1. Pagal 7.7 pastraipą su diržo įrenginiu arba keleivio apsaugos sistema turi būti atliekamas dinaminis bandymas.
- 6.4.1.2. Dinaminis bandymas turi būti atliekamas su dviem diržų įrenginiais, kurie anksčiau nebuvo veikiami apkrova, išskyrus atvejį, kai diržų įrenginiai yra keleivio apsaugos sistemų dalis, kai dinaminis bandymas turi būti atliktas su keleivio apsaugos sistemomis, skirtomis vienai sėdynių grupei, kuri anksčiau nebuvo veikiamą apkrova. Bandytinų diržų įrenginių sagtys turi atitikti

- 6.2.2.4 pastraipoje nurodytus reikalavimus. Kai saugos diržai yra su įtraukikliais, su įtraukikliu turi būti atliekamas 7.6.3 pastraipoje nurodytas atsparumo dulkėms bandymas; be to, kai saugos diržai arba keleivio apsaugos sistemos yra su išankstinės apkrovos įtaisais, kuriame naudojamos pirotechnikos priemonės, įtaisas turi būti kondicionuojamas pagal 7.9.2 pastraipoje nurodytus reikalavimus.
- 6.4.1.2.1. Su diržais turi būti atliekamas 7.2 pastraipoje aprašytas korozijos bandymas; po jo įprastomis naudojimo sąlygomis su sagtimis atliekama 500 papildomų atsegimo ir užsegimo ciklą.
- 6.4.1.2.2. Su saugos diržais, kuriuose įtaisyti įtraukikliai, atliekami 6.2.5.2 arba 6.2.5.3 pastraipoje aprašyti bandymai. Tačiau, jei jau buvo atliktas įtraukiklio korozijos bandymas pagal 6.4.1.2.1 pastraipoje nurodytus reikalavimus, šio bandymo nereikia kartoti.
- 6.4.1.2.3. Jei diržas skirtas naudoti su diržo aukščio reguliavimo įtaisais, kaip apibrėžta 2.14.6 pastraipoje, bandymas atliekamas įtaisą nustačius pačioje nepatogiausioje padėtyje (-yse), kurią (-ias) parenka už bandymus atsakinga techninė tarnyba. Tačiau jei diržo aukščio reguliavimo įtaisą sudaro diržo tvirtinimo įtaisas, kaip patvirtinta pagal Taisyklės Nr. 14 nuostatas, už bandymus atsakinga techninė tarnyba savo nuožiūra gali taikyti 7.7.1 pastraipoje nurodytus reikalavimus.
- 6.4.1.2.4. Kai saugos diržas yra su išankstinės apkrovos įtaisais, mažiausias 6.4.1.3.2 pastraipoje nustatytas poslinkis gali būti sumažintas per pusę. Atliekant šį bandymą, išankstinės apkrovos įtaisas turi būti ijungtas.
- 6.4.1.2.5. Kai saugos diržas yra su įtempimo mažinimo įtaisais, atliekamas patvarumo bandymas, įtaisas pagal 6.2.5.3.5 pastraipą prieš atliekant dinaminį bandymą turi būti ijungtas. Tada atliekamas dinaminis bandymas, per kurį įtempimo mažinimo įtaisas taip pat turi būti ijungtas.
- 6.4.1.3. Atliekant šį bandymą, turi būti laikomasi nurodytų reikalavimų:
- 6.4.1.3.1. jokia naudotojo apsaugai svarbi diržo įrenginio arba apsaugos sistemos dalis neturi lūžti ir jokia sagtis, fiksavimo arba poslinkio sistema neturi atsilaisvinti arba atsisegti ir
- 6.4.1.3.2. bandant juosmens diržus manekeno poslinkis į priekį turi būti 80–200 mm ties dubeniu. Bandant kitų tipų diržus, poslinkis į priekį ties dubeniu turi būti 80–200 mm, o ties krūtine – 100–300 mm. Bandant diržų komplektą, pirmiau apibrėžti mažiausi poslinkiai gali būti sumažinti per pusę. Šie poslinkiai yra susiję su šios taisyklės 7 priedo 6 pav. parodytais matavimo taškais.
- 6.4.1.3.3. Kai saugos diržas skirtas naudoti priekinėje kraštinėje sėdimosioje vietoje, prieš kurią įrengta oro pagalvė, krūtinės atskaitos taško poslinkis gali viršyti 6.4.1.3.2 pastraipoje nustatytą dydį, jeigu jo greitis ties šia verte neviršija 24 km/h.
- 6.4.1.4. Keleivio apsaugos sistema:
- 6.4.1.4.1. Krūtinės atskaitos taško slinktisjudėjimas gali viršyti 6.4.1.3.2 pastraipoje nustatytą dydį, jei apskaičiavimu arba papildomu bandymu gali būti įrodyta, kad jokia per dinaminį bandymą naudojamo manekeno liemens arba galvos dalis nepalies jokios priekyje esančios standžios transporto priemonės dalies, išskyrus krūtine paliečiamą vairo mechanizmą, jei šis atitinka Taisyklės Nr. 12 reikalavimus, ir su sąlyga, kad susilietimas neįvyks didesniu kaip 24 km/h greičiu. Atliekant šį vertinimą sėdynė turi būti 7.7.1.5 pastraipoje nustatytoje padėtyje.
- 6.4.1.4.2. Transporto priemonėse, kuriose naudojami tokie įtaisas, poslinkio ir fiksavimo priemonės, leidžiančios visiems keleiviams išlipti iš transporto priemonės, po dinaminio bandymo turi išlikti valdomos ranka.

6.4.1.5. Keleivio apsaugos sistemos atveju, pagal leidžiančią nukrypti nuostatą poslinkis gali būti didesnis nei nustatytas 6.4.1.3.2 pastraipoje, kai prie sėdynės pritaisytam viršutiniam tvirtinimo įtaisui taikoma Taisyklės Nr. 14 7.4 pastraipoje pateikta leidžianti nukrypti nuostata.

6.4.2. *Tvirtumas po kondicionavimo dilinimu*

6.4.2.1. Abiejų pagal 7.4.1.6 pastraipoje nurodytus reikalavimus kondicionuotų pavyzdžių atsparumas trūkiui turi būti vertinamas pagal 7.4.2 ir 7.5 pastraipų reikalavimus. Jis turi būti bent jau lygus 75 % atsparumo trūkiui vidurkio, nustatyto per nenudilintų juostų bandymus, ir ne mažesnis nei mažiausia apkrova, nustatyta bandomam elementui. Dviejų pavyzdžių atsparumo trūkiui skirtumas neturi viršyti daugiau kaip 20 % didžiausio išmatuoto atsparumo trūkiui. Atliekant 1 ir 2 tipo procedūras, atsparumo trūkiui bandymas atliekamas tik su juostų pavyzdžiais (7.4.2 pastraipa). Per 3 tipo procedūrą atsparumo trūkiui bandymas atliekamas naudojant juostą kartu su metaline dalimi (7.5 pastraipa).

6.4.2.2. Lentelėje pateiktoms diržo įrenginio dalims, kurioms taikoma dilinimo procedūra, taikytini procedūrų tipai nurodyti raide „x“. Kiekvienai procedūrai turi būti naudojamas naujas pavyzdys.

	1 procedūra	2 procedūra	3 procedūra
Priedas	—	—	x
Kreiptuvas arba skriemulys	—	x	—
Sagties kilpa	—	x	x
Reguliavimo įtaisas	x	—	x
Prie juostos prisiūtos dalys	—	—	x

7. BANDYMAI

7.1. **Pavyzdžių, pateiktų tvirtinti saugos diržo arba keleivio apsaugos sistemos tipą, naudojimas (žr. šios taisyklės 13 priedą)**

7.1.1. Sagčiai patikrinti, sagties žemos temperatūros bandymui, 7.5.4 pastraipoje aprašytam žemos temperatūros bandymui, prireikus, sagties patvarumo bandymui, diržo korozijos bandymui, įtraukiklio veikimo bandymams, dinaminiam bandymui ir sagties atsegimo bandymui, kuris atliekamas po dinaminio bandymo, reikalingi du diržai arba dvi keleivio apsaugos sistemos. Vienas iš šių dviejų pavyzdžių naudojamas diržui arba keleivio apsaugos sistemai tikrinti.

7.1.2. Vienas diržas arba viena keleivio apsaugos sistema reikalingi norint patikrinti sagtį ir atlikti sagties, tvirtinimo detalių, diržo reguliavimo įtaisų ir prireikus įtraukiklių tvirtumo bandymą.

7.1.3. Du diržai arba dvi keleivio apsaugos sistemos reikalingi sagčiai patikrinti ir atlikti trumpojo slydimo bei dilinimo bandymą. Su vienu iš šių dviejų pavyzdžių atliekamas diržo reguliavimo įtaiso veikimo bandymas.

7.1.4. Juostos pavyzdys naudojamas išbandyti juostos atsparumą trūkiui. Šio pavyzdžio dalis turi būti saugoma tol, kol galios patvirtinimas.

7.2. **Korozijos bandymas**

7.2.1. Visas saugos diržo įrenginys dedamas į bandymo kamerą, kaip nurodyta šios taisyklės 12 priede. Kai įrenginyje yra įtraukiklis, juosta turi būti išvyniota iki pat galo, paliekant 300 ± 3 mm. Išskyrus trumpas pertraukas, kurios gali būti reikalingos, pvz., patikrinti ir papildyti druskos tirpalo kiekį, bandymas be perstojo atliekamas 50 valandų.

7.2.2. Atlikus bandymą, įrenginys atsargiai nuplaunamas arba pakišamas po švarių tekančiu ne aukštesnės kaip 38 °C temperatūros vandeniu, kad būtų pašalintos galėjusios susidaryti druskos nuosėdos; tada prieš tikrinant, įrenginys paliekamas džiūti kambario temperatūroje 24 valandas, kaip nurodyta 6.2.1.2 pastraipoje.

7.3. **Trumpojo slydimo bandymas (žr. šios taisyklės 11 priedo 3 pav.)**

7.3.1. Trumpojo slydimo bandymui atlikti pateikiami pavyzdžiai bent 24 valandas laikomi 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore. Bandymas atliekamas 15–30 °C temperatūroje.

7.3.2. Turi būti užtikrinta, kad laisva reguliavimo įtaiso dalis ant bandymų stendo būtų nukreipta aukštyn arba žemyn, kaip ir transporto priemonėje.

7.3.3. 5 daN apkrova pritvirtinama prie apatinio juostos dalies galo. Kitas galas turi būti judinamas pirmyn ir atgal: visa amplitudė – 300 ± 20 mm (žr. pav.).

7.3.4. Jei yra laisvos atsargai naudojamos juostos, ji neturi būti kaip nors pritvirtinta arba prispausta prie dalies, kurią veikia apkrova.

7.3.5. Turi būti užtikrinta, kad juosta bandymų stende būdama neįtempta, nuo reguliavimo įtaiso leistųsi įgaubtos kreivės pavidalu, kaip ir transporto priemonėje. Bandymų stende naudojama 5 daN apkrova turi būti nukreipta vertikaliai taip, kad nesiūbuotų, o diržas nesusisuktų. Kaip ir transporto priemonėje, prietaisui nustatoma 5 daN apkrova.

7.3.6. Prieš faktinę bandymo pradžią atliekama 20 ciklų serija, kad tinkamai nusistatytų savaimė susiveržianti sistema.

7.3.7. 0,5 ciklo per sekundę dažniu atliekama 1 000 ciklų, visos amplitudės dydis 300 ± 20 mm. 5 daN apkrova taikoma tik tiek laiko, per kurio kiekvienos pusės trukmę įvyksta 100 ± 20 mm poslinkis.

7.4. **Juostų kondicionavimas ir atsparumo trūkiui bandymas (statinis)**

7.4.1. *Juostų kondicionavimas dėl atsparumo trūkiui bandymo*

Atkirpti juostų pavyzdžiai, kaip nurodyta 3.2.4 pastraipoje, kondicionuojami taip:

7.4.1.1. *Kondicionavimas temperatūra ir drėgme*

Juosta bent 24 valandas turi būti laikoma 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore. Jei iš karto po kondicionavimo bandymas nėra atliekamas, pavyzdys iki bandymo pradžios turi būti laikomas hermetiškai uždarytoje talpoje. Trūkio apkrova turi būti nustatyta nuo juostos kondicionavimo arba išėmimo iš talpos praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

7.4.1.2. *Atsparumas šviesai*

7.4.1.2.1. Turi būti taikomos Rekomendacijos ISO 105-B02(1978) nuostatos. Juosta turi būti laikoma šviesoje tol, kol etaloniniai mėlynai Nr. 7 išblunka taip, kad jų atspalvį galima priskirti ketvirtam pustonių skalės laipsniui.

7.4.1.2.2. Atlikus bandymą šviesa, juosta bent 24 valandas laikoma 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore. Jei iš karto po kondicionavimo bandymas nėra atliekamas, pavyzdys iki bandymo pradžios turi būti laikomas hermetiškai uždarytoje talpoje. Trūkio apkrova turi būti nustatyta nuo juostos kondicionavimo praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

7.4.1.3. Atsparumas šalčiui

7.4.1.3.1. Juosta bent 24 valandas laikoma 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore.

7.4.1.3.2. Tada juosta pusantros valandos laikoma ant lygaus paviršiaus žemos temperatūros kameroje, kurioje oro temperatūra yra -30 ± 5 °C. Tada juosta sulankstoma ir pakišama po iš anksto iki -30 ± 5 °C temperatūros atšaldytu $2 \pm 0,2$ kg svorio svarsčiu. Kai apkrauta juosta 30 minučių išlaikoma toje pačioje žemos temperatūros kameroje, svoris pašalinamas ir per penkias minutes nuo juostos išėmimo iš žemos temperatūros kameros turi būti matuojama trūkimo apkrova.

7.4.1.4. Atsparumas karščiui

7.4.1.4.1. Juosta 24 valandas laikoma 60 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore.

7.4.1.4.2. Trūkimo apkrova turi būti nustatyta nuo juostos išėmimo iš šildymo spintos praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

7.4.1.5. Atsparumas drėgmei

7.4.1.5.1. Visiškai panardinta juosta 3 valandas laikoma distiliuotame 20 ± 5 °C temperatūros vandenyje, į kurį įpilta drėkiklio. Galima naudoti bet kokį bandomam pluoštui tinkamą drėkiklį.

7.4.1.5.2. Trūkio apkrova turi būti nustatyta nuo juostos ištraukimo iš vandens praėjus ne daugiau kaip 10 minučių.

7.4.1.6. Kondicionavimas dilinimu

7.4.1.6.1. Kondicionavimas dilinimu bus atliekamas su kiekvienu įtaisu, kuriame juosta liečia standžią diržo dalį, išskyrus visus reguliavimo įtaisus, kai trumpojo slydimo bandymas (7.3) parodo, kad juosta slysta mažiau nei per pusę nustatytos vertės; tokiu atveju kondicionavimo dilinimu 1 procedūra (7.4.1.6.4.1) bus nereikalinga. Nustatant kondicionavimo įtaisą, bus maždaug išlaikoma santykinė juostos ir sąlyčio sritis.

7.4.1.6.2. Pavyzdžiai bent 24 valandas laikomi 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore. Patalpos temperatūra atliekant dilinimo procedūrą turi būti 15–30 °C.

7.4.1.6.3. Toliau pateiktoje lentelėje išvardytos bendros kiekvienos dilinimo procedūros sąlygos.

	Apkrova daN	Dažnis Hz	Ciklų skaičius	Poslinkis mm
1 procedūra	2,5	0,5	5 000	300 ± 20
2 procedūra	0,5	0,5	45 000	300 ± 20
3 procedūra (*)	0–5	0,5	45 000	—

(*) Žr. 7.4.1.6.4.3 pastraipą.

Šios lentelės penktame stulpelyje pateiktas poslinkis yra juostos judėjimo pirmyn ir atgal amplitudė.

7.4.1.6.4. Išsamios kondicionavimo procedūros

7.4.1.6.4.1. 1 procedūra: skirta atvejams, kai juosta slysta per reguliavimo įtaisą.

Viename juostos gale vertikalia kryptimi turi būti išlaikoma pastovi 2,5 daN apkrova – kitas juostos galas turi būti pritvirtintas prie įtaiso, kuris horizontalia kryptimi trauko juostą pirmyn ir atgal.

Reguliavimo įtaisas ant horizontalios juostos nustatomas taip, kad juosta liktų įtempta (žr. šios taisyklės 11 priedo 1 pav.).

7.4.1.6.4.2 2 procedūra: skirta atvejams, kai kinta per standžią dalį slenkančios juostos kryptis.

Atliekant šį bandymą, juostų kampai turi būti išlaikomi tokie, kaip parodyta šios taisyklės 11 priedo 2 pav.

Per šį bandymą turi būti pastoviai išlaikoma 0,5 daN apkrova.

Tai atvejais, kai daugiau kaip vieną kartą kinta per standžią dalį slenkančios juostos kryptis, 0,5 daN apkrova gali būti didinama, kad būtų pasiektas nurodytas juostos 300 mm dydžio judėjimas per standžią dalį.

7.4.1.6.4.3. 3 procedūra: skirta atvejams, kai juosta prie standžios dalies yra prisiūta arba pritvirtinta panašiomis priemonėmis.

Visas judėjimas pirmyn ir atgal turi būti 300 ± 20 mm dydžio, bet 5 daN apkrova taikoma tik per kiekvieno pusperiodžio 100 ± 20 mm dydžio poslinkį (žr. šios taisyklės 11 priedo 3 pav.).

7.4.2. *Juostos atsparumo trūkiui bandymas (statinis bandymas)*

7.4.2.1. Kiekvienas bandymas turi būti atliekamas su dviem naujais pakankamo ilgio juostos pavyzdžiais, kondicionuotais pagal 7.4.1 pastraipos reikalavimus.

7.4.2.2. Kiekviena juosta turi būti suspausta tarp tempimo bandymo įrenginio spaustuvų. Spaustuvai turi būti pagaminti taip, kad nebūtų galima juostos nutraukti spaustuose arba prie jų. Skersinio poslinkio greitis turi būti apie 100 mm/min. Bandymo pradžioje laisva pavyzdžio atkarpa tarp įrenginio spaustuvų turi būti $200 \text{ mm} \pm 40 \text{ mm}$ ilgio.

7.4.2.3. Kai apkrova pasiekia 980 daN, juostos plotis turi būti matuojamas nestabdant įrenginio.

7.4.2.4. Tempimas turi būti stiprinamas, kol juosta nutrūksta; trūkio apkrova užfiksuojama.

7.4.2.5. Jeigu juosta slysta arba trūksta viename iš spaustuvų arba 10 mm atstumu nuo jų, bandymas negalioja ir su nauju pavyzdžiu turi būti atliekamas kitas bandymas.

7.5. **Diržo įrenginio sudedamųjų dalių, kuriose yra standžių dalių, bandymas**

7.5.1. Saktis ir reguliavimo įtaisas tomis diržo įrenginio dalimis, prie kurių diržas būna paprastai pritvirtintas, tvirtinamas prie tempimo bandymo įrenginio ir apkrova padidinama iki 980 daN.

Diržų komplekto atveju saktis prie bandymo įrenginio pritvirtinama juostomis, kurios yra pritvirtintos prie sakties ir liežuvėlio arba dviejų liežuvėlių, esančių maždaug simetriškai sakties geometrinio centro atžvilgiu. Jei saktis arba reguliavimo įtaisas yra tvirtinimo detalės dalis arba bendra trijose vietose tvirtinamo diržo dalis, saktis arba reguliavimo įtaisas bandomi su tvirtinimo detale pagal 7.5.2 pastraipą, išskyrus atvejį, kai įtraukikliai viršutiniame diržo tvirtinimo įtaise turi skriemulį arba juostos kreiptuvą, taikant 980 daN apkrovą, o ant ritės likusi suvyniota juostos atkarpa yra tokio ilgio, kuris lieka blokavimo įtaisui įsijungus kuo arčiau ties 450 mm atstumu nuo juostos galo.

7.5.2. Tvirtinimo detalės ir visi diržo aukščio reguliavimo įtaisai bandomi 7.5.1 pastraipoje nurodytu būdu, bet taikoma 1 470 daN apkrova, kuri pagal 7.7.1 pastraipos antrojo sakinio reikalavimus taikoma pačiomis nepalankiausiomis sąlygomis, galimomis transporto priemonėje, kurioje naudojamas tinkamai įrengtas diržo įrenginys. Kai yra įtraukikliai, bandymas atliekamas juostą iki galo išvyniojus.

- 7.5.3. Du diržo įrenginio pavyzdžiai dviem valandoms įdedami į šaldymo kamerą, kurioje palaikoma $-10^{\circ} \pm 1^{\circ} \text{C}$ temperatūra. Porinės sagties dalys turi būti sujungtos rankiniu būdu iš karto po to, kai diržas išimamas iš šaldymo kameros.
- 7.5.4. Du diržo įrenginio pavyzdžiai dviem valandoms įdedami į šaldymo kamerą, kurioje palaikoma $-10^{\circ} \pm 1^{\circ} \text{C}$ temperatūra. Tada bandomosios standžios detalės ir plastikinės dalys paeiliui dedamos ant plokščio plieninio paviršiaus (jis kartu su pavyzdžiais buvo laikomas šaldymo kameroje), kuris padėtas ant horizontalaus standaus bloko, sveriančio bent 100 kg, paviršiaus; per 30 sekundžių nuo detalių išėmimo iš šaldymo kameros iš 300 mm aukščio ant jų numetamas 18 kg sveriantis plieninis svarmuo. 18 kg svarmens smogiamojo paviršiaus kietumas turi būti bent 45 HRC, tai iškilasis paviršius, kurio skersinis spindulys – 10 mm, o išilginis – 150 mm. Su vienu pavyzdžiu bandymas atliekamas tą pavyzdį padėjus taip, kad išlenkto strypo ašis sutaptų su juosta, o kitas pavyzdys juostos atžvilgiu padedamas 90° kampu.
- 7.5.5. Sagtims, turinčioms dviem saugos diržams bendrų dalių, apkrova taikoma taip, kad būtų imituojamos sagčių naudojimo sąlygos transporto priemonėje, kai sėdynės yra nustatytos į vidurinę padėtį. Kiekvienai juostai vienu metu taikoma 1 470 daN apkrova. Apkrovos taikymo kryptis nustatoma pagal 7.7.1 pastraipą. Bandymui atlikti tinkamas įrenginys parodytas šios taisyklės 10 priede.
- 7.5.6. Kai atliekamas rankiniu būdu reguliuojamo įtaiso bandymas, juosta pro jį turi būti traukiama tolygiai, atsižvelgiant į įprastas naudojimo sąlygas, maždaug 100 mm/s greičiu ir ištraukus pirmuosius juostos 25 mm, matuojama didžiausia jėga, apvalinant iki 0,1 daN. Atliekant bandymą, juosta per įtaisą turi būti traukiama dviem kryptimis; prieš matavimą su juosta turi būti atlikta 10 eigos ciklų.
- 7.6. Papildomi saugos diržų su įtraukikliais bandymai**
- 7.6.1. *Įtraukiklio mechanizmo patvarumas*
- 7.6.1.1. Juosta turi būti ištraukiama ir leidžiama ją įtraukti, kol ne didesniu kaip 30 ciklų per minutę greičiu bus atliktas reikiamas ciklų skaičius. Įtraukiklių su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju, blokavimo įtaiso įsijungimą sukeltantis truktelėjimas atliekamas kas penktą ciklą.
- Kiekvienoje iš penkių ištraukimo padėčių atliekamas vienodas skaičius truktelėjimų, būtent 90, 80, 75, 70 ir 65 % įtraukiklyje likusios suvyniotos juostos ilgio. Tačiau, kai juosta yra ilgesnė negu 900 mm, anksčiau nurodyti procentiniai dydžiai turi būti taikomi galutiniam 900 mm juostos, kuri gali būti ištraukta iš įtraukiklio, ilgiui.
- 7.6.1.2. Bandymams atlikti tinkamas įrenginys, pirmiau apibrėžtas 7.6.1.1 pastraipoje, parodytas šios taisyklės 3 priede.
- 7.6.2. *Įtraukiklių su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju, blokavimo įtaiso įsijungimas*
- 7.6.2.1. Įtraukiklio blokavimo įtaiso įsijungimas turi būti bandomas, kai juostos išvyniojama tiek, kad įtraukiklyje būtų likę 300 ± 3 mm.
- 7.6.2.1.1. Kai įtraukiklio blokavimo įtaisas įsijungia judant juostai, ištraukimas turi vykti ta kryptimi, kuri paprastai būdinga tada, kai įtraukiklis yra įrengtas transporto priemonėje.
- 7.6.2.1.2. Kai bandomas įtraukiklių jautrumas transporto priemonės lėtėjimui, jie turi būti bandomi taikant anksčiau nurodytą ištraukimo ilgį ir traukiant išilgai dviejų viena kitai statmenų ašių, kurios yra horizontalios, jei įtraukiklis transporto priemonėje sumontuotas pagal saugos diržo gamintojo nurodymus. Jeigu ši padėtis nėra nurodyta, bandymų institucija turi pasikonsultuoti su saugos diržo gamintoju. Viena iš šių ašių turi būti išdėstyta bandymus atliekančios techninės tarnybos pasirinkta kryptimi, kad atsižvelgiant į blokavimo įtaiso įsijungimą, būtų taikomos nepalankiausios sąlygos.

- 7.6.2.2. Bandymams atlikti tinkamas įrenginys, pirmiau apibrėžtas 7.6.2.1 pastraipoje, aprašytas šios taisyklės 4 priede. Bet kuris toks bandymų įrenginys turi būti suprojektuotas taip, kad būtų garantuota, jog bus pasiekiamas reikiamas greitėjimas prieš ištraukiant juostą iš įtraukiklio daugiau kaip 5 mm, ir ištraukimas vykėtų, kai greitėjimas vidutiniškai didėja bent 25 g/s ⁽⁴⁾, bet ne daugiau kaip 150 g/s ⁽⁴⁾.
- 7.6.2.3. Kad nebūtų pažeidžiami 6.2.5.3.1.3 ir 6.2.5.3.1.4 pastraipose nurodyti reikalavimai, įtraukiklis turi būti montuojamas ant horizontalaus stalo, o stalas kreipiamas ne didesniu kaip 2° per sekundę greičiu tol, kol įvyksta užsifiksavimas. Bandymas turi būti pakartotas kreipiant kitomis kryptimis, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi reikalavimų.
- 7.6.3. *Atsparumas dulkėms*
- 7.6.3.1. Įtraukiklis dedamas į bandymo kamerą, kaip aprašyta šios taisyklės 5 priede. Jo montavimo kryptis turi būti panaši į tą, kuri būna įtaisą sumontavus transporto priemonėje. Bandymo kameroje turi būti dulkių, kaip apibrėžta 7.6.3.2 pastraipoje. Iš diržo įtraukiklio ištraukiama 500 mm juostos ir ji laikoma ištraukta, išskyrus atvejį, kai po kiekvieno dulkių sumaišymo per vieną ar dvi minutes turi būti atliekama 10 išisų įtraukimo ir ištraukimo ciklų. Penkias valandas kas 20 minučių dulkės pamaišomos sausu suspaustu oru be alyvos, leidžiamu $5,5 \times 10^5 \pm 0,5 \times 10^5$ Pa slėgiu pro $1,5 \pm 0,1$ mm skersmens angą.
- 7.6.3.2. 7.6.3.1 pastraipoje aprašytame bandyme naudojamos dulkės turi būti sudarytos iš maždaug 1 kg sauso kvarco. Dalelės turi būti tokio dydžio:
- išpučiamos pro 150 μm dydžio angą, vielos skersmuo 104 μm: 99–100 %;
  - išpučiamos pro 105 μm dydžio angą, vielos skersmuo 64 μm: 76–86 %;
  - išpučiamos pro 75 μm dydžio angą, vielos skersmuo 52 μm: 60–70 %.
- 7.6.4. *Įtraukimo jėgos*
- 7.6.4.1. Įtraukimo jėgos turi būti matuojamos saugos diržo įrenginį pritaikius prie manekeno, kaip ir 7.7 pastraipoje aprašytame dinaminiam bandyme. Juostos įtempimas matuojamas sąlyčio su manekenu (bet šiek tiek atokiau) taške, kai juosta traukiama apytiksliai 0,6 m/min greičiu. Kai saugos dirže yra įtempimo mažinimo įtaisas, įtraukimo jėga ir juostos įtempimas matuojami kai įtempimo mažinimo įtaisas yra įjungtas ir neįjungtas.
- 7.6.4.2. Prieš atliekant 7.7 pastraipoje aprašytą dinaminį bandymą, pasodintas manekenas, aprengtas medvilniniais marškinėliais, pakreipiamas į priekį tiek, kad iš įtraukiklio išsitrauktų 350 mm juostos, tada grąžinamas į pradinę padėtį.
- 7.7. **Diržo įrenginio arba keleivio apsaugos sistemos dinaminis bandymas**
- 7.7.1. Diržo įrenginys montuojamas vežimėlyje, kuriame yra sėdynė ir tvirtinimo įtaisas, apibrėžti šios taisyklės 6 priede. Tačiau jei diržo įrenginys skirtas specialioms transporto priemonėms arba specialaus tipo transporto priemonėms, atstumus tarp manekeno ir tvirtinimo įtaisų nustato bandymus atliekanti tarnyba, remdamasi su diržu pateiktomis montavimo instrukcijomis arba transporto priemonės gamintojo pateiktais duomenimis. Jei dirže įtaisytas diržo aukščio reguliavimo įtaisas, apibrėžtas 2.14.6 pastraipoje, įtaiso padėtis ir tvirtinimo priemonės turi būti tokios pačios, kaip transporto priemonėje.

⁽⁴⁾ g = 9,81 m/s².

Tuo atveju, kai dinaminis bandymas atliekamas su tam tikru transporto priemonių tipu, bandymas neturi būti kartojamas su kitais transporto priemonių tipais, jei kiekviena tvirtinimo vieta nuo atitinkamos išbandyto diržo tvirtinimo vietos skiriasi ne daugiau kaip 50 mm. Gamintojai gali pasirinktinai bandymui nustatyti spėjamas tvirtinimo vietas, kad būtų išbandyta kuo daugiau realių tvirtinimo vietų.

- 7.7.1.1. Kai saugos diržas arba keleivio apsaugos sistema yra įrenginio, kurį prašoma patvirtinti kaip keleivio apsaugos sistemą, dalis, saugos diržas tvirtinamas prie transporto priemonės konstrukcijos dalies, prie kurios įprastai tvirtinama keleivio apsaugos sistema; ši dalis turi būti tvirtai pritvirtinta prie bandymų vežimėlio 7.7.1.2–7.7.1.6 pastraipose aprašytu būdu.

Kai saugos dirže arba apsaugos sistemoje yra išankstinės apkrovos įtaisų, turinčių sudedamųjų dalių, išskyrus pačiame diržo įrenginyje įtaisytas dalis, diržo įrenginys bandymų vežimėlyje montuojamas kartu su reikalingomis papildomomis transporto priemonės dalimis 7.7.1.2–7.7.1.6 pastraipose aprašytu būdu.

Kai šių įtaisų negalima išbandyti bandymų vežimėlyje, gamintojas pasirinktinai gali įprastu priekinio susidūrimo bandymu, kuris atliekamas 50 km/h greičiu pagal ISO 3560 (1975) procedūrą, įrodyti, kad įtaisas atitinka šios taisyklės reikalavimus.

- 7.7.1.2. Dėl transporto priemonei tvirtinti per bandymą taikomo metodo neturi padidėti sėdynių tvirtinimo įtaisų arba saugos diržų tvirtumas ar sumažėti įprasta konstrukcijos deformacija. Priekyje neturi būti jokios transporto priemonės detalės, kuri ribodama manekeno judėjimą į priekį, išskyrus kojų judėjimą, per bandymą sumažintų keleivio apsaugos sistemą veikiančią apkrovą. Pašalintos konstrukcijos detalės gali būti pakeistos tokio paties tvirtumo detalėmis su sąlyga, kad jos netrukdyt manekenui judėti į priekį.

- 7.7.1.3. Laikoma, kad tvirtinimo įtaisas atitinka nustatytus reikalavimus, jei neišsikiša už konstrukcijos pločio gabaritų ir jei transporto priemonė arba konstrukcija yra įtvirtinta arba užfiksuota priekyje ne mažesniu kaip 500 mm atstumu nuo keleivio apsaugos sistemos tvirtinimo vietos. Gale konstrukcija turi būti pritvirtinta pakankamu atstumu už tvirtinimo vietų, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi visų 7.7.1.2 pastraipoje nurodytų reikalavimų.

- 7.7.1.4. Sėdynės turi būti sustatytos ir išdėstytos tvirtinimo bandymus atliekančios techninės tarnybos parinktoje važiavimo padėtyje, stengiantis, kad tvirtumo atžvilgiu būtų kuo nepalankesnės sąlygos, suderinamos su manekeno montavimu transporto priemonėje. Sėdynių padėtys turi būti nurodytos ataskaitoje. Sėdynės atlošas, jeigu jo polinkis reguliuojamas, turi būti užfiksuotas, kaip nustatyta gamintojo, o jei ši padėtis nenurodyta, nustatomas tikrasis sėdynės atlošo polinkio kampas, kurio reikšmė kuo artimesnė 25° (M1 ir N1 transporto priemonėse), o visų kitų kategorijų transporto priemonėse – kuo artimesnė 15°.

- 7.7.1.5. Norint įvertinti atitiktį 6.4.1.4.1 pastraipos reikalavimams, sėdynė turi būti pačioje tolimiausioje priekinėje vairavimo arba važiavimo padėtyje, tinkamoje atsižvelgiant į manekeno matmenis.

- 7.7.1.6. Visos bet kurios sėdynių grupės sėdynės turi būti bandomos vienu metu.

- 7.7.1.7. Diržų komplekto sistemos dinaminiai bandymai atliekami be tarpukojo juostos (įrenginio), jeigu jis yra.

- 7.7.2. Diržo įrenginys tvirtinamas prie šios taisyklės 7 priede aprašyto manekeno: tarp manekeno nugaros ir sėdynės atlošo dedama 25 mm storio lenta. Diržas patikimai pritvirtinamas prie manekeno. Tada lenta turi būti išimama, kad visa manekeno nugarą liestų sėdynės atlošas. Reikia patikrinti, kad sujungiant dvi sagties dalis, nesumažėtų užsegimo patikimumas.

- 7.7.3. Laisvi juostų galai turi būti pakankamai toli už reguliavimo įtaisų, kad įtaisiai galėtų slysti.

- 7.7.4. Tada vežimėliui turi būti suteikiamas toks greitis, kad susidūrimo momentu jo laisvasis greitis būtų $50 \text{ km/h} \pm 1 \text{ km/h}$, o manekenas išliktų stabilus. Vežimėlio stabdymo kelias turi būti $40 \text{ cm} \pm 5 \text{ cm}$. Lėtėdamas vežimėlis turi išlikti horizontalioje padėtyje. Vežimėlis turi būti stabdomas naudojant šios taisyklės 6 priede nurodytą prietaisą arba bet kokį kitą lygiaverčius rezultatus užtikrinantį įrenginį. Prietaisas turi atitikti šios taisyklės 8 priede nurodytas charakteristikas.
- 7.7.5. Turi būti pamatuotas vežimėlio greitis prieš pat susidūrimą, manekeno poslinkis į priekį ir krūtinės greitis, kai jos poslinkis – 300 mm.
- 7.7.6. Po susidūrimo diržo įrenginys arba keleivio apsaugos sistema ir jos standžios dalys turi būti apžiūrėti (neatsegus sagties), siekiant nustatyti, ar nėra sutrikimų bei lūžių. Keleivio apsaugos sistemų atveju po bandymo taip pat turi būti patikrinta, ar prie vežimėlio pritvirtintos transporto priemonės konstrukcijos dalys patyrė kokią nors matomą ilgalaikę deformaciją. Jei tokia deformacija yra, turi būti atsižvelgta į visus apskaičiavimus, atliktus pagal 6.4.1.4.1 pastraipą.
- 7.8. **Sagties atsegimo bandymas**
- 7.8.1. Per šį bandymą naudojami diržų įrenginiai arba apsaugos įtaisai, su kuriais jau atliktas dinaminis bandymas pagal 7.7 pastraipą.
- 7.8.2. Diržo įrenginys, neatsegus sagties, išimamas iš bandymų vežimėlio. Tiesiogiai traukiant prie sagties pritaistas juostas, juostos veikiamos $\frac{60}{n}$ daN apkrova. (Suprantama, kad n yra prie užsegtos sagties pritaistytų juostų skaičius.) Kai sagtis yra pritaista prie standžios dalies, apkrova taikoma tuo pačiu kampu, kuris susidaro tarp sagties ir standžios dalies per dinaminį bandymą. Apkrova taikoma $400 \pm 20 \text{ mm/min}$ greičiu, ji nukreipiama į sagties atsegimo mygtuko geometrinį centrą, išilgai fiksuotos ašies, lygiagrečios su pradine mygtuko judėjimo kryptimi. Taikant sagčiai atsegti reikalingą jėgą, sagtį turi prilaikyti standi atrama. Pirmiau nurodyta apkrova neturi viršyti 6.2.2.5 pastraipoje nurodytos ribos. Bandymo įrangos sąlyčio taškas turi būti rutulio formos, $2,5 \text{ mm} \pm 0,1 \text{ mm}$ skersmens. Tai turi būti metalinis nušlifuotas paviršius.
- 7.8.3. Turi būti išmatuota sagties atsegimo jėga ir užregistruoti visi sutrikimai.
- 7.8.4. Atlikus sagties atsegimo bandymą, turi būti patikrintos visos diržo įrenginio arba apsaugos įtaiso sudedamosios dalys, su kuriomis buvo atlikti 7.7 pastraipoje nurodyti bandymai, ir bandymo ataskaitoje įrašomas žalos, padarytos diržo įrenginiui arba apsaugos įtaisui, dydis.
- 7.9. **Papildomi saugos diržų su išankstinės apkrovos įtaisais bandymai**
- 7.9.1. *Kondicionavimas*
- Išankstinės apkrovos įtaisas gali būti atskirtas nuo bandytino saugos diržo ir 24 valandas laikomas $60^\circ \pm 5^\circ \text{C}$ temperatūroje. Tada dviem valandoms temperatūra padidinama iki $100^\circ \pm 5^\circ \text{C}$. Vėliau įtaisas turi būti 24 valandas laikomas $-30^\circ \pm 5^\circ \text{C}$ temperatūroje. Po kondicionavimo įtaisas turi sušilti iki aplinkos temperatūros. Jeigu jis buvo atskirtas, turi būti vėl pritaistas prie saugos diržo.
- 7.10. **Bandymo ataskaita**
- 7.10.1. Bandymo ataskaitoje turi būti registruojami visų 7 pastraipoje nurodytų bandymų rezultatai, visų pirma vežimėlio greitis, didžiausias manekeno poslinkis į priekį, sagties vieta per bandymą (jeigu ji gali įvairuoti), sagties atsegimo jėga ir visi gedimai arba lūžiai. Jei pagal 7.7.1 pastraipą neatsižvelgiama į šios taisyklės 6 priede nurodytus tvirtinimo įtaisus, bandymų ataskaitoje turi būti aprašyta, kaip diržo įrenginys arba keleivio apsaugos sistema buvo įtaisyti, turi būti tiksliai

nurodyti svarbūs kampai ir matmenys. Ataskaitoje taip pat turi būti nurodyta bet kokia per bandymą įvykusi sagties deformacija arba lūžis. Kai bandoma keleivio apsaugos sistema, bandymų ataskaitoje taip pat nurodomas transporto priemonės konstrukcijos tvirtinimo prie vežimėlio būdas, sėdynių padėtis ir sėdynių atlošų polinkis. Jei manekeno poslinkis į priekį viršijo 6.4.1.3.2 pastraipoje nurodytas vertes, ataskaitoje turi būti nurodyta, ar laikomasi 6.4.1.4.1 pastraipoje nurodytų reikalavimų.

8. MONTAVIMO TRANSPORTO PRIEMONĖJE REIKALAVIMAI

8.1. Transporto priemonės įranga

- 8.1.1. Išskyrus atlenkiamąsias sėdynes (kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 14) ir sėdynes, išimtinai skirtas naudoti tik transporto priemonei stovint, M ir N kategorijų transporto priemonių sėdynėse, kaip apibrėžta suvestinės rezoliucijos (R.E.3) (*) 7 priede (išskyrus M₂ ir M₃ kategorijų transporto priemones, pagal Taisyklę Nr. 36 priskiriamas I arba II klasei, pagal Taisyklę Nr. 52 A klasei ir pagal Taisyklę Nr. 107 I ar II ir A klasei), turi būti įrengti šios taisyklės reikalavimus atitinkantys saugos diržai arba keleivio apsaugos sistemos.
- 8.1.2. Kiekvienoje sėdimosioje vietoje, kurioje saugos diržai arba keleivio apsaugos sistemos yra būtini, šios įrangos tipai turi atitikti nurodytuosius 16 priede (su kuriais nenaudojami nei neužsifiksuojantys įtraukikliai (2.14.1 pastraipa), nei įtraukikliai su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu (2.14.2 pastraipa)). Visose sėdimosiose vietose, kuriose 16 priede nurodyta įrengti B tipo juosmens diržus, leidžiama naudoti Br3 tipo juosmens diržus, išskyrus atvejus, kai užsėgus jie įtraukiami tiek, kad gerokai sumažėja patogumas.
- 8.1.2.1. Vis dėlto 16 priede pateiktose ir Ø ženklų pažymėtose N₁ kategorijos transporto priemonių šoninėse sėdynėse, išskyrus priekines, galima montuoti Br4m arba Br4Nm tipo juosmens diržus, jei tarp sėdynės ir transporto priemonės artimiausios šoninės sienelės yra perėjimas, kuriuo keleiviai patenka į kitas transporto priemonės dalis. Erdvė tarp sėdynės ir šoninės sienelės laikoma perėjimu, jei atstumas tarp šoninės sienelės (kai visos durys uždarytos) ir vertikalios išilginės plokštumos, einančios per atitinkamos sėdynės vidurio liniją, išmatuotas ties tašku R statmenai išilginei transporto priemonės simetrijos plokštumai, yra daugiau kaip 500 mm.
- 8.1.3. Kai nereikalaujama įrengti jokių saugos diržų, gamintojo nuožiūra gali būti naudojamas bet kurio tipo saugos diržas arba keleivio apsaugos sistema, atitinkantys šios taisyklės reikalavimus. Tose sėdimosiose vietose, kuriose naudotini juosmens diržai yra nustatyti 16 priede, kaip alternatyva jiems gali būti naudojami A tipo diržai, kuriuos leidžiama naudoti pagal 16 priedą.
- 8.1.4. Trijose vietose tvirtinamuose diržuose su įtraukikliais turi veikti bent vienas įstrižosios juostos įtraukiklis.
- 8.1.5. Išskyrus M₁ kategorijos transporto priemones, vietoj 4 tipo (2.14.4 pastraipa) gali būti leidžiama naudoti 4N tipo įtraukiklį su blokavimo įtaisu, įsijungiančiu avariniu atveju (2.14.5 pastraipa), kai už bandymus atsakingoms tarnyboms gali būti įrodyta, kad įtaisyti 4 tipo įtraukiklį būtų nepraktiška.
- 8.1.6. 16 priede parodytomis priekinei kraštinei ir priekinei vidurinei sėdimosioms vietoms, kurios žymimos *, gali užtekti tame priede nurodyto tipo juosmens diržų, kai priekinis stiklas yra už atskaitos zonos, apibrėžtos Taisyklės Nr. 21 1 priede.

Saugos diržų atžvilgiu priekinis stiklas laikomas atskaitos zonos dalimi, kai gali statiškai paliesti bandymo įrenginį Taisyklės Nr. 21 1 priede aprašytu būdu.

(*) Dokumentas TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2.

- 8.1.7. Kiekvienai sėdimajai vietai, 16 priede pažymėtai ženklu •, montuojami 16 priede apibrėžto tipo trijose vietose tvirtinami diržai, išskyrus atvejus, kai laikomasi vienos iš nurodytų sąlygų; tada galima naudoti 16 priede apibrėžto tipo dvejose vietose tvirtinamus diržus.
- 8.1.7.1. Yra sėdynių arba kitų transporto priemonės dalių, atitinkančių Taisyklės Nr. 80 1 priedėlio 3.5 pastraipos reikalavimus, esančių tiesiai priešais, arba
- 8.1.7.2. jokia transporto priemonės dalis nėra atskaitos zonoje arba negali būti joje, kai transporto priemonė juda, arba
- 8.1.7.3. nurodytoje atskaitos zonoje esančios transporto priemonės dalys atitinka Taisyklės Nr. 80 6 priedėlyje nustatytus energijos sugerties reikalavimus.
- 8.1.8. Išskyrus atvejį, kuriam taikoma 8.1.9 pastraipa, kiekvienoje keleivio sėdimosioje vietoje, ties kuria įtaisyta oro pagalvė, turi būti išpėjimas, draudžiantis toje sėdimosioje vietoje naudoti apgręžtą vaiko apsaugos įrenginį. Išpėjimo ženklas, kurį sudaro piktograma, kurioje gali būti paaiškinantis tekstas, tvirtai pritvirtinama tokioje vietoje, kad būtų gerai matoma asmeniui, ketinančiam pritvirtinti atgal nukreiptą vaiko tvirtinimą atitinkamoje sėdynėje. Galimo paveikslėlio dizaino pavyzdys pateiktas 1 pav. Nuolatinė nuoroda turėtų būti matoma visada, kai išpėjimo nematyti uždarius duris.

1 paveikslas

Spalvos:

- piktograma yra raudonos spalvos
- sėdynė, vaiko sėdynė ir oro pagalvės kontūrinė linija yra juodos spalvos
- žodis „airbag“ („oro pagalvė“) bei pati oro pagalvė yra baltos spalvos.

- 8.1.9. 8.1.8 pastraipos reikalavimai neturi būti taikomi, jei transporto priemonėje yra įtaisytas mechanizmas, automatiškai nustatantis, kad yra įtaisytas koks nors apgręžtoje padėtyje naudojamas vaiko apsaugos įtaisas ir užtikrinantis, kad oro pagalvė neprispūs, kol toks įtaisas bus naudojamas.
- 8.1.10. Kai sėdynės gali būti pasukamos arba nustatomos kitomis kryptimis ir pritaikytos naudoti transporto priemonei stovint, 8.1.1 pastraipos reikalavimai taikomi tik toms kryptims, kurios numatytos įprastai naudoti transporto priemonei važiuojant keliu, kaip nustatyta šioje taisyklėje.

8.2. Bendrieji reikalavimai

- 8.2.1. Saugos diržai, keleivio apsaugos sistemos ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemos pagal 17 priedo 3 priedėlio 2 lentelę pritaikomos tvirtinimo vietose, atitinkančiose Taisyklės Nr. 14 reikalavimus, pvz., modelio ir dydžio reikalavimus, tvirtinimo priemonių skaičių, ir atsparumo reikalavimus.
- 8.2.2. Pagal 17 priedo 3 priedėlio 1 ir 2 lenteles gamintojo nurodyti saugos diržai, keleivio apsaugos sistemos, vaiko apsaugos sistemos ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemos montuojamos taip, kad gerai veiktų ir susidūrimo atveju sumažintų susižalojimo pavojų. Jie turi būti sumontuoti taip, kad:

- 8.2.2.1. juostos neturi susipinti taip, kad dėl to galėtų kilti pavojus;
- 8.2.2.2. tinkamai segimo diržo nuslydimo nuo į priekį pajudėjusio naudotojo peties pavojus turi būti sumažintas iki minimumo;
- 8.2.2.3. juostos gadinimas dėl lietimosi su aštriomis transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos dalimis, vaiko apsaugos sistema ar pagal 17 priedo 3 priedėlio 1 ir 2 lenteles gamintojo nurodytomis ISOFIX vaiko apsaugos sistemomis turi būti sumažintas iki minimumo;
- 8.2.2.4. kiekvienai sėdimajai vietai skirto saugos diržo konstrukcija ir montavimas turi būti tokie, kad juo būtų lengva naudotis. Be to, kai visa sėdynė arba jos sėdimoji dalis ir (arba) atlošas gali būti palenkti, kad būtų galima patekti į galinę transporto priemonės dalį, pasiekti krovinių arba bagažo skyrių, nustačius tokias sėdynes į sėdėjimo padėtį ir atlenkus, joms skirti saugos diržai turi būti lengvai pasiekiami ir prireikus vienas asmuo be išankstinio pasirengimo arba įgūdžių galėtų juos lengvai ištraukti iš už sėdynės arba iš po jos pagal transporto priemonės naudotojo vadove pateiktus nurodymus.
- 8.2.2.5. techninė tarnyba turi patikrinti, ar įkišus sagties liežuvį į sagtį ir kai ant sėdynės niekas nesėdi:
- 8.2.2.5.1. galimas diržo laisvumas nekliudo tinkamai sumontuoti gamintojo rekomenduojamų vaiko apsaugos sistemų ir
- 8.2.2.5.2. jei tai yra trijose vietose tvirtinami diržai, diržo juosmens dalyje įstrižajai diržo daliai gali būti taikomas bent 50 N įtempimas.
- 8.3. **Specialūs reikalavimai saugos diržų arba keleivio apsaugos sistemų standžioms dalims.**
- 8.3.1. Standžios dalys, pvz., sagtys, reguliavimo įtaisai ir priedai, neturi didinti naudotojo arba kitų transporto priemonės keleivių sužalojimo pavojaus susidūrimo atveju.
- 8.3.2. Sagties atsegimo įtaisai turi būti aiškiai matomas, lengvai pasiekiamas naudotojui ir turi būti tokios konstrukcijos, kad negalėtų atsisegti atsitiktinai. Sagties padėtis turi būti tokia, kad ją galėtų lengvai pasiekti gelbėtojas, avariniu atveju turintis išlaisvinti diržo naudotoją.
- Sagtis turi būti įtaisyta taip, kad kai jos neveikia apkrova ir kai ją veikia naudotojo masė, naudotojas galėtų sagtį atsegti vienu paprastu bet kurios rankos judesiu viena kryptimi.
- Priekinėms kraštinėms sėdimosioms vietoms skirtų saugos diržų arba keleivio apsaugos sistemų atveju, išskyrus atvejus, kai naudojami diržų komplektai, sagtį turi būti įmanoma užsegti tokiu pačiu būdu.
- Turi būti patikrinta, kad, jei sagtis liečia naudotoją, lietimosi paviršiaus plotis būtų ne mažesnis kaip 46 mm.
- Turi būti patikrinta, kad, jei sagtis liečia naudotoją, lietimosi paviršius atitiktų šios taisyklės 6.2.2.1 pastraipoje nurodytus reikalavimus.
- 8.3.3. Naudojamas diržas turi reguliuotis automatiškai, kad būtų pritaikytas naudotojui, arba turi būti suprojektuotas taip, kad sėdintis naudotojas lengvai pasiektų rankiniu būdu reguliuojamą įtaisą ir juo būtų patogiu naudotis. Diržą turi būti įmanoma priveržti viena ranka, kad jis būtų pritaikytas prie naudotojo kūno sudėjimo ir transporto priemonės sėdynės padėties.
- 8.3.4. Saugos diržai arba keleivio apsaugos sistemos su įtraukikliais turi būti sumontuoti taip, kad įtraukikliai galėtų tinkamai veikti ir veiksmingai ištraukti juostą.

- 8.3.5. Siekiant informuoti transporto priemonės naudotoją (-us) apie vaiko vežimo nuostatas, M₁ ir N₁ kategorijų transporto priemonės turi atitikti 17 priedo reikalavimus. Laikantis atitinkamų Taisyklės Nr. 14 nuorodų visose M₁ kategorijos transporto priemonėse turi būti ISOFIX pritvirtinimo vietos.

Naudojant pirmąją ISOFIX tvirtinimo vietą galima sumontuoti bent vieną iš trijų į priekį atgręžtų įtaisų, kaip apibrėžta 17 priedo 2 priedėlyje; naudojant antrąją ISOFIX tvirtinimo vietą galima sumontuoti bent vieną iš trijų į apgręžtų įtaisų, kaip apibrėžta 17 priedo 2 priedėlyje. Naudojant antrąją ISOFIX tvirtinimo vietą, jei apgręžtų įtaisų dėl jų modelio negalima sumontuoti antroje transporto priemonės sėdynių eilėje, galima sumontuoti vieną iš šešių įtaisų bet kurioje transporto priemonės tvirtinimo vietoje.

9. PRODUKCIJOS ATITIKTIS

Produkcijos atitikties procedūros turi atitikti nustatytąsias Susitarimo 2 priedėlyje (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2); turi būti laikomasi šių reikalavimų:

- 9.1. Pagal šią taisyklę patvirtintas kiekvienas transporto priemonių tipas, saugos diržas arba keleivio apsaugos sistema turi būti pagaminti taip, kad atitiktų tipą, patvirtintą laikantis 6, 7 ir 8 pastraipose nustatytų reikalavimų.
- 9.2. Turi būti laikomasi minimalių produkcijos atitikties kontrolės procedūrų, nustatytų šios taisyklės 14 priede.
- 9.3. Tipą patvirtinusi institucija gali bet kuriuo metu patikrinti kiekvienoje gamybos įmonėje taikomą atitikties kontrolės metodiką. Tokie patikrinimai paprastai atliekami du kartus per metus.

10. BAUDOS UŽ PRODUKCIJOS NEATITIKTĮ

- 10.1. Transporto priemonei arba diržo tipui ir keleivio apsaugos sistemai suteiktą patvirtinimą galima paskelbti netekusiu galios, jeigu nesilaikoma 9.1 pastraipoje išdėstytų reikalavimų arba jei atrinktiems saugos diržams arba keleivio apsaugos sistemoms atliktų patikrinimų, nurodytų 9.2 pastraipoje, rezultatai neatitinka nustatytųjų.
- 10.2. Jeigu šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis anksčiau suteiktą patvirtinimą paskelbia netekusiu galios, apie tai ji nedelsdama praneša kitoms šią taisyklę taikančioms susitariančioms šalims pranešimo forma, kurios pavyzdys pateiktas šios taisyklės 1A arba 1B priede (atitinkamai).

11. TRANSPORTO PRIEMONĖS TIPO, SAUGOS DIRŽO ARBA KELEIVIO APSAUGOS SISTEMOS TIPO KEITIMAS IR PATVIRTINIMO GALIOJIMO PRATĖSIMAS

- 11.1. Apie visus transporto priemonės tipo, diržo, keleivio apsaugos sistemos tipo pakeitimus turi būti pranešta transporto priemonės, saugos diržo arba keleivio apsaugos sistemos tipą patvirtinusiame administraciniam padaliniiui. Tuomet padalinys gali:
- 11.1.1. nuspręsti, kad atlikti pakeitimai kažin ar turės didesnio neigiamo poveikio ir kad bet koku atveju transporto priemonė, saugos diržas arba keleivio apsaugos sistema vis dar atitinka reikalavimus; arba
- 11.1.2. reikalauti, kad už bandymus atsakinga techninė tarnyba pateiktų išsamesnę bandymo ataskaitą.
- 11.2. Nepažeidžiant 11.1 pastraipos reikalavimų laikomasi nuomonės, kad transporto priemonės tipas nėra pakeistas, kai parengtos naudoti transporto priemonės masė yra mažesnė už transporto priemonės, su kuria atliktas patvirtinimo bandymas, masę.

- 11.3. Apie pritarimą patvirtinimui arba atsisakymą jį suteikti, apibrėžiant pakeitimus, šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims turi būti pranešta pagal 5.2.3 arba 5.3.3 pastraipose aprašytą tvarką.
- 11.4. Patvirtinimo galiojimą leidžianti pratęsti kompetentinga institucija turi tokiam patvirtinimo galiojimo pratęsimui paskirti serijos numerį ir taisyklės 1A arba 1B prieduose pateiktą pavyzdį atitinkančia pranešimo forma informuoti kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. susitarimo šalis.
12. VISIŠKAS GAMYBOS NUTRAUKIMAS
- Jei patvirtinimo turėtojas galutinai nustoja gaminti pagal šią taisyklę patvirtintą įtaisą, jis turi apie tai informuoti patvirtinimą suteikusių instituciją. Atitinkamą pranešimą gavusi institucija šios taisyklės 1A arba 1B prieduose pateiktą pavyzdį atitinkančia pranešimo forma turi informuoti kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. susitarimo šalis.
13. INSTRUKCIJOS
- Kai saugos diržo tipas pateikiamas atskirai nuo transporto priemonės, ant pakuotės ir montavimo instrukcijose turi būti aiškiai nurodytas transporto priemonės tipas (-ai), kuriam (-iems) saugos diržas yra skirtas.
14. UŽ PATVIRTINIMO BANDYMUS ATSAKINGŲ TECHNINIŲ TARNYBŲ IR ADMINISTRACINIŲ PADALINIŲ PAVADINIMAI IR ADRESAI
- Šią taisyklę taikančios 1958 m. susitarimo šalys Jungtinių Tautų sekretoriatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir patvirtinimą suteikiančių administracinių padalinių, kuriems siunčiamas kitose šalyse išduodamas patvirtinimas, atsisakymas tvirtinti, patvirtinimo galiojimo pratęsimas arba patvirtinimo paskelbimas netekusiu galios, pavadinimus ir adresus.
15. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS
- 15.1. **Transporto priemonės tipo patvirtinimas**
- 15.1.1. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 15 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimą pagal šią taisyklę, pakeistą 04 serijos pakeitimų 15 papildymu.
- 15.1.2. Praėjus dvejiems metams nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 15 papildymo įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti EEK patvirtinimus, tik jei laikomasi šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 15 papildymu reikalavimų.
- 15.1.3. Praėjus septyneriems metams nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 15 papildymo įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti suteikti patvirtinimus, jei jie nebuvo suteikti laikantis šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 15 papildymo reikalavimų. Tačiau galiojantys kitų nei M₁ transporto priemonių kategorijų patvirtinimai, kuriems neturi įtakos šios taisyklės 04 serijos pakeitimai 15 papildymu, lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi toliau juos pripažinti.
- 15.1.3.1. Tačiau nuo 2000 m. spalio 1 d., atsižvelgiant į M₁ ir N₁ kategorijų transporto priemones, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti EEK patvirtinimus, kurie suteikti ne pagal šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 8 papildymą, jei nesilaikoma 8.3.5 pastraipos ir 17 priede pateiktų informavimo reikalavimų.

15.2. Saugos diržų montavimas

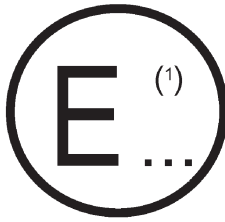
Šios pereinamojo laikotarpio nuostatos taikomos tik montuojant saugos diržus transporto priemonėse, bet nekeičia saugos diržo ženklo.

- 15.2.1. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 12 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimų pagal šią taisyklę, pakeistą 04 serijos pakeitimų 12 papildymu.
- 15.2.2. Praėjus 36 mėnesiams nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.1 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikia patvirtinimą tik tada, jei transporto priemonių tipai atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 12 papildymu reikalavimus.
- 15.2.3. Praėjus 60 mėnesių nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.1 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, suteiktus ne pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 12 papildymu.
- 15.2.4. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 14 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti JTEEK patvirtinimų pagal šią taisyklę, pakeistą 04 serijos pakeitimų 14 papildymu.
- 15.2.5. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 16 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimą pagal šią taisyklę, pakeistą 04 serijos pakeitimų 16 papildymu.
- 15.2.6. Praėjus 36 mėnesiams nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.4 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikia patvirtinimą tik tada, jei transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 14 papildymu reikalavimus.
- 15.2.7. Praėjus 60 mėnesių nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.4 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, suteiktus ne pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 14 papildymu.
- 15.2.8. Po 2006 m. liepos 16 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikia patvirtinimą tik tada, jei transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 16 papildymu reikalavimus.
- 15.2.9. Po 2008 m. liepos 16 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, N1 kategorijos transporto priemonėms suteiktus ne pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 16 papildymu.
-

1A PRIEDAS

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))

išdavė:

administracijos pavadinimas:

.....
 .....
 .....

dėl transporto priemonių tipo ⁽²⁾: PATVIRTINIMO SUTEIKIMO
 PATVIRTINIMO GALIOJIMO PRATĖSIMO
 ATSIŠAKYMO SUTEIKTI PATVIRTINIMĄ
 PATVIRTINIMO ANULIAVIMO
 VISIŠKO GAMYBOS NUTRAUKIMO

atsižvelgiant į saugos diržą pagal Taisyklę Nr. 16.

Patvirtinimo Nr.: .....

Galiojimo pratęsimo Nr.: .....

1. Bendrosios nuostatos
  - 1.1. Gaminio tipas (gamintojo prekės pavadinimas): .....
  - 1.2. Tipas ir bendras komercinis aprašas (-ai): .....
  - 1.3. Tipo atpažinimo priemonės, jei pažymėta ant transporto priemonės: .....
  - 1.3.1. Ženklinimo vieta: .....
  - 1.4. Transporto priemonės kategorija: .....
  - 1.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
  - 1.6. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....
2. Transporto priemonės konstrukcijos bendros charakteristikos
  - 2.1. Tipinės transporto priemonės nuotraukos ir (arba) brėžiniai: .....
3. Kėbulas
  - 3.1. Sėdynės
    - 3.1.1. Skaičius: .....
    - 3.1.2. Padėtis ir išdėstymas: .....
    - 3.1.2.1. Sėdimoji (-osios) vieta (-os), skirta (-os) naudoti tik kai transporto priemonei stovi: .....
    - 3.1.3. Charakteristikos:
      - 3.1.3.1. sėdynių ir jų pritvirtinimų: .....
      - 3.1.3.2. reguliavimo sistemos: .....
      - 3.1.3.3. poslinkio ir fiksavimo sistemų: .....
      - 3.1.3.4. saugos diržo tvirtinimo įtaisų, jei įtraukti į sėdynės konstrukciją: ..... aprašas ir brėžiniai.

(¹) Patvirtinimą suteikusios/jo galiojimą pratęsusios/atsisakiusios suteikti patvirtinimą ar jį paskelbusios netekusiu galios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.

(²) Nereikalingas įrašas išbraukiamas.

3.2. Saugos diržai ir (arba) kitos keleivio apsaugos sistemos

3.2.1. Saugos diržų ir keleivio apsaugos sistemų bei sėdynių, prie kurių galima pritvirtinti diržus ir apsaugos sistemas, skaičius ir padėtis: .....

		Visas EEK tipo patvirtinimo ženklas	Variantas (jei taikoma)	Diržo aukščio reguliavimo įtaisas (nurodyti taip/ne/neprivaloma)
Pirmoji sėdynių eilė	R			
	C			
	L			
Antroji sėdynių eilė	R			
	C			
	L			

(R = dešinėsios pusės sėdynė, C = vidurinioji sėdynė, L = kairiosios pusės sėdynė)

3.2.2. Papildomų keleivio apsaugos sistemų pobūdis ir padėtis (nurodyti taip/ne/neprivaloma):

		Priekinė oro pagalvė	Šoninė oro pagalvė	Diržo išankstinės apkrovos įtaisas
Pirmoji sėdynių eilė	R			
	C			
	L			
Antroji sėdynių eilė	R			
	C			
	L			

(R = dešinėsios pusės sėdynė, C = vidurinioji sėdynė, L = kairiosios pusės sėdynė)

3.2.3. Saugos diržų tvirtinimo įtaisų skaičius ir padėtis bei atitikties Taisyklei Nr. 14 įrodymas (t. y. EEK tipo patvirtinimo numeris ir bandymų ataskaita).

4. Vieta: .....

5. Data: .....

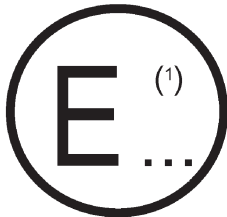
6. Parašas: .....

1B PRIEDAS

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))

išdavė:

administracijos pavadinimas:

.....
 .....
 .....

dėl saugos diržo arba keleivio apsaugos sistemos, skirtų variklinių transporto priemonių suaugusiems keleiviams, tipo ⁽²⁾:

PATVIRTINIMO SUTEIKIMO
 PATVIRTINIMO GALIOJIMO PRATĖSIMO
 ATSIKALYMO SUTEIKTI PATVIRTINIMĄ
 PATVIRTINIMO ANULIAVIMO
 VISIŠKO GAMYBOS NUTRAUKIMO

Pagal Taisyklę Nr. 16

Patvirtinimo Nr.: .....

Galiojimo pratęsimo Nr.: .....

1. Keleivio apsaugos sistema (su)/trijose vietose tvirtinamu diržu/juosmens diržu/specialaus tipo diržu/(su) energijos sugėrikliu/traukikliu/viršutinio kilpos statramsčio aukščio reguliavimo įtaisu ⁽³⁾ .....
2. Prekės pavadinimas arba ženklas: .....
3. Gamintojo nurodytas diržo arba keleivio apsaugos sistemos tipas: .....
4. Gamintojo pavadinimas: .....
5. Jei taikoma, jo atstovo pavadinimas: .....
6. Adresas: .....
7. Pateikta tvirtinti: .....
8. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....
9. Techninės tarnybos ataskaita pateikta: .....
10. Techninės tarnybos pateiktos bandymų ataskaitos numeris: .....
11. Patvirtinimas suteiktas/atsisakyta tvirtinti/patvirtinimas paskelbtas netekusiu galios ⁽²⁾ bendram naudojimui/naudojimui tam tikroje transporto priemonėje arba tam tikruose transporto priemonių tipuose ⁽²⁾ ⁽⁴⁾ .....
12. Ženklavimo padėtis ir pobūdis: .....
13. Vieta: .....
14. Data: .....
15. Parašas: .....
16. Prie šio pranešimo yra pridėtas dokumentų, kurie sudaro tvirtinimo bylą, sąrašas; byla saugoma patvirtinimą suteikusiame administraciniame tarnyboje; bylą galima gauti paprašius.

⁽¹⁾ Patvirtinimą suteikusios/jo galiojimą pratęsusios/atsisakiusios suteikti patvirtinimą ar jį paskelbusios netekusiu galios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.

⁽²⁾ Nereikalingas įrašas išbraukiamas.

⁽³⁾ Nurodyti tipą.

⁽⁴⁾ Jei saugos diržas patvirtintas pagal šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipos reikalavimus, jis turi būti įrengtas tik kraštinėje priekinėje sėdimosios vietos, iš priekio saugomoje oro pagalvės, su sąlyga, jei tam tikra transporto priemonė patvirtinta pagal Taisyklę Nr. 94 (su 01 serijos pakeitimais arba naujesnę galiojanti versija) arba pagal Europos bendrijos direktyvą 96/79/EB.

2 PRIEDAS

PATVIRTINIMO ŽENKLŲ IŠDĖSTYMAS

1. Transporto priemonės patvirtinimo ženklų išdėstymas, atsižvelgiant į saugos diržų įrengimą

A modelis

(Žr. šios taisyklės 5.2.4 pastraipą)

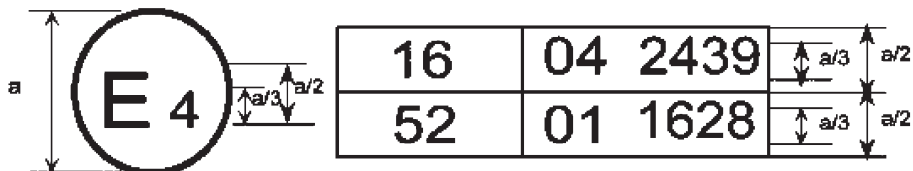

$a = 8 \text{ mm min.}$

Pateiktas prie transporto priemonės pritaistas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras transporto priemonių tipas, atsižvelgiant į saugos diržus, buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal Taisyklę Nr. 16. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal Taisyklės Nr. 16 su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.

B modelis

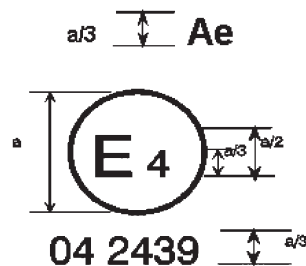
(Žr. šios taisyklės 5.2.5 pastraipą)

$a = 8 \text{ mm min.}$

Pateiktas prie transporto priemonės pritaistas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras transporto priemonių tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal Taisyklės Nr. 16 ir 52⁽¹⁾. Patvirtinimo numeriai rodo, kad tada, kai buvo suteikti atitinkami patvirtinimai, į Taisyklę Nr. 16 buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai, o į Taisyklę Nr. 52 – 01 serijos pakeitimai.

2. Saugos diržo patvirtinimo ženklų išdėstymas (žr. šios taisyklės 5.3.5 pastraipą)

$a = 8 \text{ mm min.}$

Pateiktą patvirtinimo ženklą turintis diržas yra trijose vietose tvirtinamas diržas („A“) su energijos sugėrikliais („e“), patvirtintas Nyderlanduose (E4), patvirtinimo numeris 042439; tvirtinant į taisyklę jau buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai.

⁽¹⁾ Antrasis numeris pateiktas tik kaip pavyzdys.

Pateiktą patvirtinimo ženklą turintis diržas yra juosmens diržas („B“) su 4 tipo įtraukikliu, kurio blokavimo įtaisas įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui (m), patvirtintas Nyderlanduose (E4), patvirtinimo numeris 042489; tvirtinant į taisyklę jau buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai.

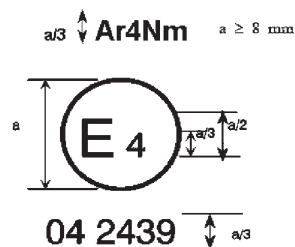
Pastaba. Patvirtinimo numeris ir papildomas (-i) simbolis (-iai) tvirtinami prie apskritimo, virš „E“ raidės, žemiau, į kairę arba į dešinę nuo jos. Patvirtinimo numerio skaitmenys turi būti toje pačioje „E“ raidės pusėje ir išdėstyti ta pačia kryptimi. Papildomas (-i) simbolis (-iai) turi būti diametraliai priešingoje patvirtinimo numeriui padėtyje. Kad nebūtų painiavos su kitais simboliais, reikėtų vengti patvirtinimo numeriuose naudoti romėniškus skaitmenis.

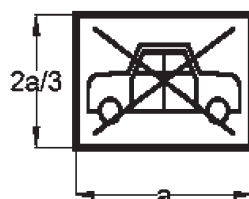
Pateiktą patvirtinimo ženklą turintis diržas yra specialaus tipo diržas („S“) su energijos sugėrikliu („e“), patvirtintas Nyderlanduose (E4), patvirtinimo numeris 0422439; tvirtinant į taisyklę jau buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai.

Pateiktą patvirtinimo ženklą turintis diržas yra keleivio apsaugos sistemos dalis („Z“), tai specialaus tipo diržas („S“) su energijos sugėrikliu („e“). Jis buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4), patvirtinimo numeris 0424391; tvirtinant į taisyklę jau buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai.

$a = 8 \text{ mm min.}$

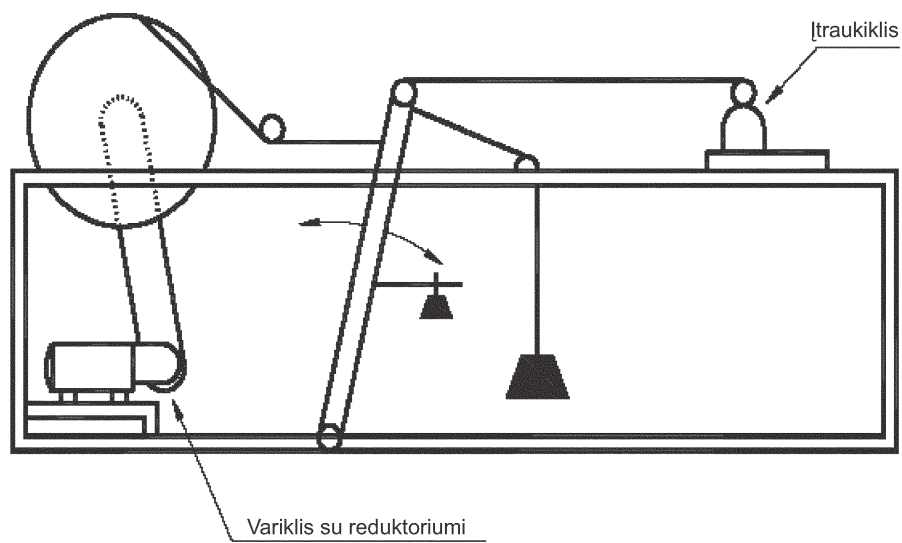
Pateiktą šio tipo patvirtinimo ženklą turintis diržas yra trijose vietose tvirtinamas diržas („A“) su 4N tipo įtraukikliu („r4N“), kurio blokavimo įtaisas išjungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui („m“), patvirtintas Nyderlanduose („E4“), patvirtinimo numeris 042439; tvirtinant į taisyklę jau buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai. Šis diržas neturi būti montuojamas M₁ kategorijos transporto priemonėse.

Aer4m**042439****AIRBAG**

Šio tipo patvirtinimo ženklą turintis saugos diržas yra trijose vietose tvirtinamas diržas („A“) su energijos sugėrikliu („e“), patvirtintas kaip atitinkantis specialius šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipos reikalavimus, ir su 4 tipo („r4“) įtraukikliu, kurio blokavimo įtaisas išjungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui („m“), kurio tipo patvirtinimas suteiktas Nyderlanduose („E4“), patvirtinimo numeris 042439. Pirmieji du skaitmenys rodo, kad tvirtinant į taisyklę jau buvo įtraukti 04 serijos pakeitimai. Šis saugos diržas taip pat turi būti įmontuotas transporto priemonėje, sėdimosioje vietoje su oro pagalve.

3 PRIEDAS

DIRŽO ĮTRAUKIMO MECHANIZMO PATVARUMUI IŠBANDYTI SKIRTO PRIETAISO SCHEMA

4 PRIEDAS

DIRŽO ĮTRAUKIKLIŲ SU BLOKAVIMO ĮTAISU, KURIS ĮSIJUNGIA AVARINIŲ ATVEJU, BLOKAVIMO ĮTAISO ĮSIJUNGIMO BANDYMO PRIETAISO SCHEMA

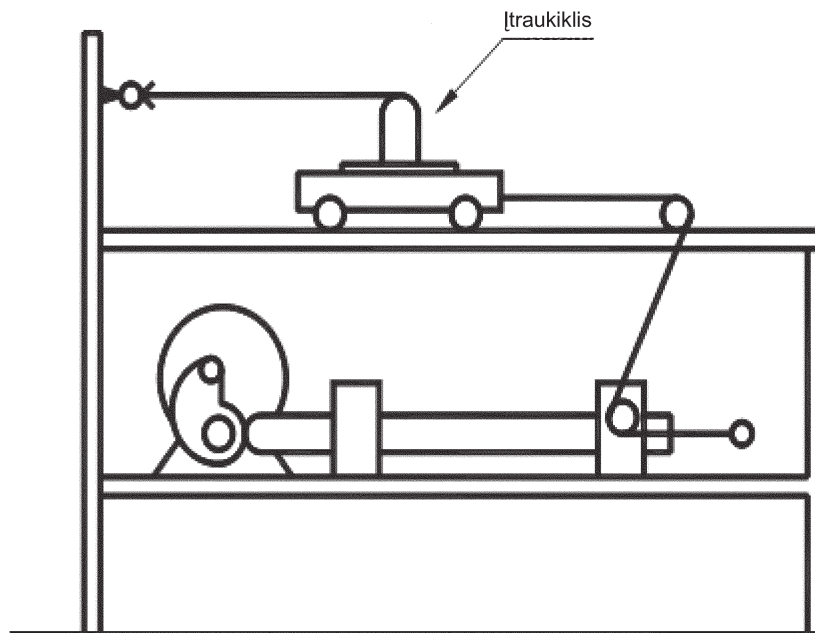
Tinkamas prietaisas yra parodytas brėžinyje, prietaisą sudaro variklio varomas kumštelis, kurio stūmiklis laidais pritvirtintas prie mažo ant bėgelių sumontuoto vežimėlio. Kumštelio konstrukcija ir variklio greitis suderinti taip, kad pagreitis didėtų šios taisyklės 7.6.2.2 pastraipoje nustatyta sparta, o slankiklio eiga nustatyta taip, kad būtų didesnė už didžiausią leidžiamą diržo juostos poslinkį prieš užsifiksavimą.

Ant vežimėlio pritvirtinamas laikiklis, kuris gali būti sukiojamas, kad įtraukiklį būtų galima tvirtinti įvairiose padėtyse, atsižvelgiant į vežimėlio judėjimo kryptį.

Bandant įtraukiklio jautrumą juostos poslinkiui, įtraukiklis pritvirtinamas prie tinkamai pritvirtinto laikytuvo, o juosta – prie vežimėlio.

Atliekant pirmiau aprašytus bandymus, visi gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo pateikti laikytuvai ir kita įranga bandymų įrangoje montuojami taip, kad kuo tiksliau atitiktų montavimą, kuris bus taikomas transporto priemonėje.

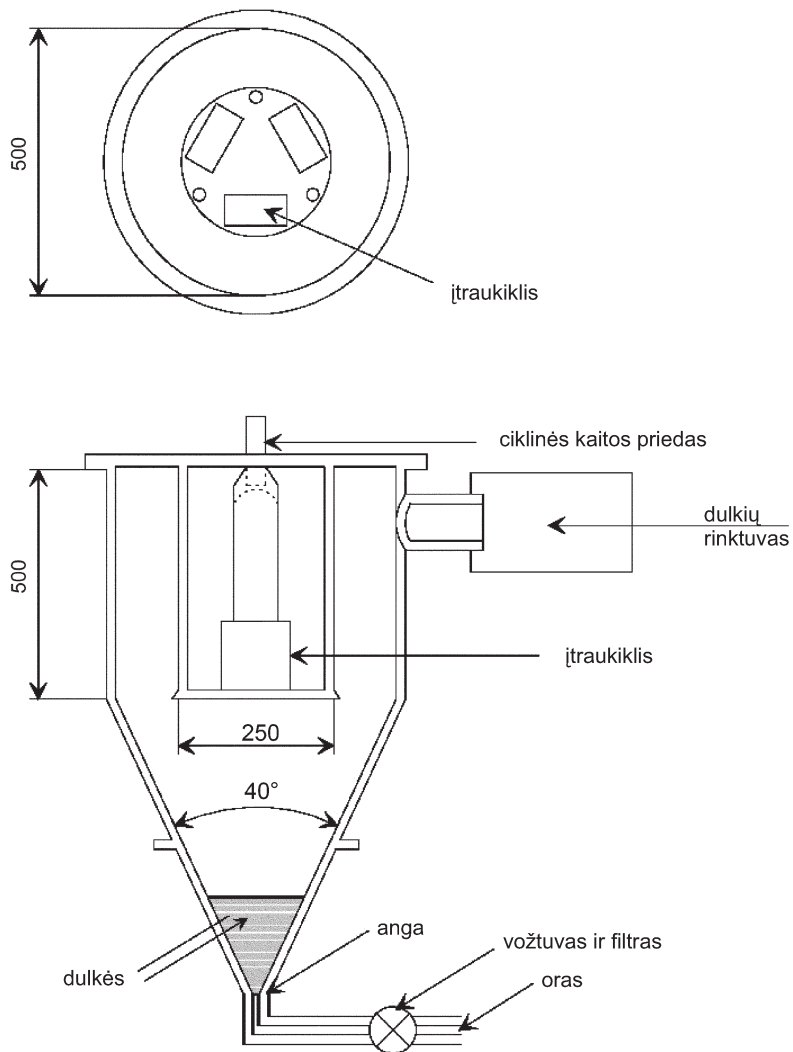
Visus papildomus laikytuvus ir kitus, kurių gali prireikti norint imituoti montavimą, kuris bus taikomas transporto priemonėje, pateikia gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas.

5 PRIEDAS

ATSPARUMO DULKĖMS BANDYMO PRIETAISO SCHEMA

(matmenys pateikti milimetrais)

6 PRIEDAS

VEŽIMĖLIO, SĖDYNĖS, TVIRTINIMO ĮTAISŲ IR STABDYMO ĮTAISO APRAŠAS

1. VEŽIMĖLIS

Atliekant bandymus su saugos diržais, vežimėlio, prie kurio tvirtinama tik sėdynė, masė turi būti $400 + 20$ kg. Bandant keleivio apsaugos sistemas vežimėlio, prie kurio tvirtinama transporto priemonės konstrukcija, masė turi būti 800 kg. Tačiau jeigu reikia, bendrą vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masę galima didinti po 200 kg. Bendra masė nuo vardinės vertės jokiū būdu negali skirtis daugiau kaip ± 40 kg.

2. SĖDYNĖ

Išskyrus keleivio apsaugos sistemų bandymus, sėdynės konstrukcija turi būti standi, paviršius turi būti lygus. Turi būti atsižvelgiama į šio priedo 1 pav. pateiktus matmenis, atkreiptinas dėmesys, kad jokia metalinė dalis neliestų diržo.

3. TVIRTINIMO ĮTAISAI

3.1. Kai dirže įtaisytas diržo aukščio reguliavimo įtaisas, kaip apibrėžta šios taisyklės 2.14.6 pastraipoje, šis įtaisas tvirtinamas arba prie standaus rėmo, arba prie transporto priemonės dalies, prie kurios įprastai tvirtinamas, o ta dalis patikimai pritvirtinama ant bandymų vežimėlio.

3.2. Tvirtinimo įtaisai turi būti išdėstyti taip, kaip parodyta 1 pav. Tvirtinimo įtaisų išdėstymą atitinkantys ženklai rodo, kur diržo galai turi būti prijungti prie vežimėlio arba prie apkrovos daviklio, kaip gali būti taikoma. Įprastai naudojamos tvirtinimo vietos parodytos taškais A, B ir K, jei juostos ilgis tarp viršutinio sagties krašto ir juostos laikiklio tvirtinimo kiaurymės yra ne didesnis kaip 250 mm. Kitu atveju turi būti naudojami A1 ir B1 taškai. Tvirtinimo taškų leistinasis nuokrypis yra toks: kiekvienas tvirtinimo taškas turi būti ne didesniu kaip 50 mm atstumu nuo atitinkamų 1 pav. parodytų A, B ir K arba A1, B1 ir K taškų, kaip gali būti taikoma.

3.3. Konstrukcija, prie kurios pritausomi tvirtinimo įtaisai, turi būti tvirta. Viršutinis tvirtinimo įtaisas išilgai neturi pasislinkti daugiau kaip 0,2 mm, kai jį ta kryptimi veikia 98 daN apkrova. Vežimėlis turi būti sukonstruotas taip, kad dalyse, kuriose įtaisyti tvirtinimo įtaisai, nebūtų liekamosios deformacijos.

3.4. Jei įtraukikliui pritvirtinti reikalingas ketvirtas tvirtinimo taškas, tas įtaisas:

- turi būti vertikaloje išilginėje plokštumoje, kertančioje tašką K;
- turi leisti įtraukiklį pakreipti gamintojo nurodytu kampu;
- jei ilgis nuo viršutinio juostos kreiptuvo ir juostos angos įtraukiklyje yra ne mažesnis kaip 540 mm, įtaisas turi būti apskritimo lanke, kurio spindulys $KB1 = 790$ mm, o visais kitais atvejais – apskritimo lanke, kurio centras yra taške K, o spindulys 350 mm.

4. STABDYMO ĮTAISAS

4.1. Įtaisa sudaro du lygiagrečiai sumontuoti vienodi amortizatoriai, išskyrus atvejus, kai bandomos keleivio apsaugos sistemos, tada vardinėi 800 kg masei naudojami keturi amortizatoriai. Jei būtina, kiekvienam 200 kg dydžio vardinės masės padidėjimui gali būti naudojamas papildomas amortizatorius. Kiekvieną amortizatorių sudaro:

- išorinis korpusas, padarytas iš plieninio vamzdžio,
- iš poliuretano pagamintas energiją sugeriantis vamzdis,
- į amortizatorių įkištas šlifuoto plieno elipsės formos mygtukas, ir
- velenas ir apkrovos plokštė.

4.2. Įvairių šio amortizatoriaus dalių matmenys pateikti 2, 3 ir 4 pav.

- 4.3. Energiją sugeriančios medžiagos charakteristikos pateiktos šio priedo 1 lentelėje. Prieš kiekvieną bandymą vamzdžiai turi būti nenaudojami ir bent 12 valandų kondicionuojami 15–25 °C temperatūroje. Atliekant saugos diržų ir keleivio apsaugos sistemų dinaminį bandymą, stabdymo įtaiso temperatūra neturi skirtis nuo buvusios per kalibravimo bandymą temperatūros daugiau kaip ± 2 °C. Stabdymo įtaiso reikalavimai yra pateikti šios taisyklės 8 priede. Gali būti naudojamas bet koks kitas įtaisas, su kuriuo gaunami tokie patys rezultatai.

1 lentelė

Energiją sugeriančios medžiagos charakteristikos

(Jei nenurodyta kitaip, taikomas ASTM D 735 metodas)

Kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:	95 $\pm$ 2 esant 20 $\pm$ 5 °C temperatūrai
Atsparumas trūkiui:	R _o > 343 daN/cm ²
Mažiausias pailgėjimas:	A _o > 400 %
Modulis, kai pailgėjimas 100 %:	> 108 daN/cm ²
Modulis, kai pailgėjimas 300 %:	> 235 daN/cm ²
Trapumas žemoje temperatūroje (ASTM D736 metodas):	5 valandos – 55 C
Liekamoji gniuždymo deformacija (B metodas):	22 valandos 70 °C temperatūroje < 45 %
Tankis 25 °C temperatūroje:	1,05–1,10

Sendinimas ore (ASTM D 573 metodas)

70 valandų – 100 °C temperatūroje	— kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę: didžiausias pokytis $\pm$ 3
	— atsparumas trūkiui: sumažėja < 10 % R _o vertės
	— pailgėjimas: sumažėja < 10 % A _o vertės
	— masė: sumažėja < 1 %

Panardinimas į alyvą (ASTM metodas Nr. 1 Alyva):

70 valandų – 100 °C temperatūroje	— kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę: didžiausias pokytis $\pm$ 4
	— atsparumas trūkiui: sumažėja < 15 % R _o vertės
	— pailgėjimas: sumažėja < 10 % A _o vertės
	— tūris: padidėja < 5 %

Panardinimas į alyvą (ASTM metodas Nr. 3 Alyva):

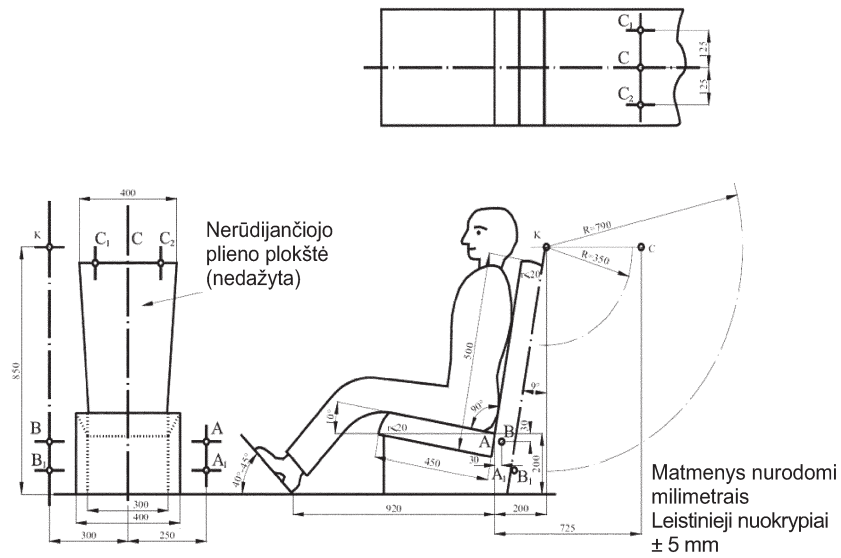
70 valandų – 100 °C temperatūroje	— atsparumas trūkiui: sumažėja < 15 % R _o vertės
	— pailgėjimas: sumažėja < 15 % A _o vertės
	— tūris: padidėja < 20 %

Panardinimas į distiliuotą vandenį:

1 savaitė 70 °C temperatūroje	— atsparumas trūkiui: sumažėja < 35 % R _o vertės
	— pailgėjimas: padidėja < 20 % A _o vertės.

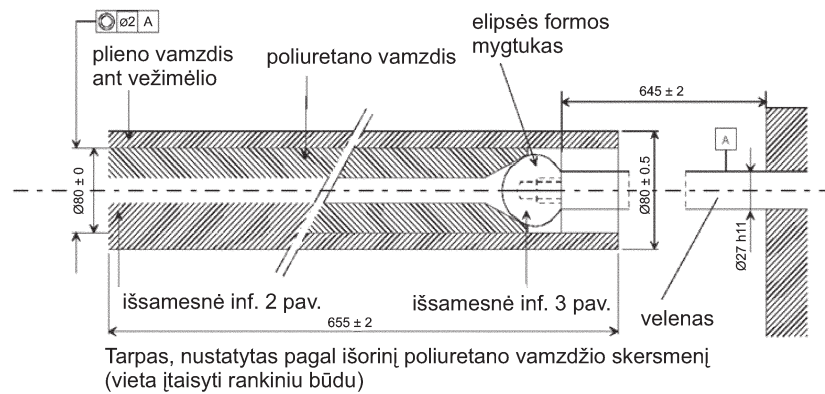
1 paveikslas

Vežimėlis, sėdynė, tvirtinimo įtaisas

2 paveikslas

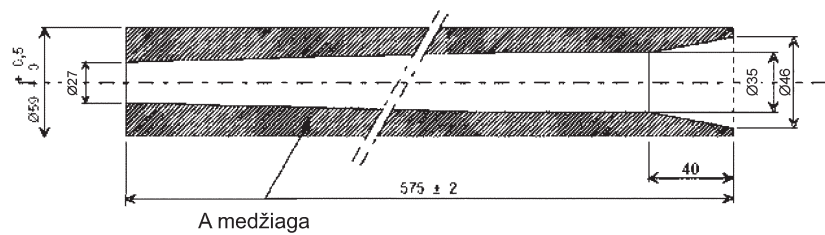
Stabdymo įtaisas

3 paveikslas

Stabdymo įtaisas

(poliuretano vamzdis) (sumontuotas)

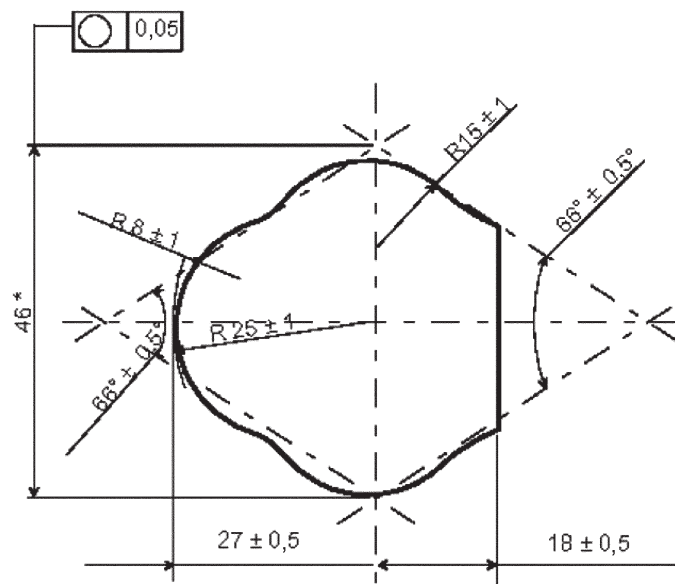
Spaudiklio paviršiaus apdaila $\sqrt{3,2}$

Trukdžių leistinasis nuokrypis $\pm 0,2$
Visi matmenys nurodyti milimetrais

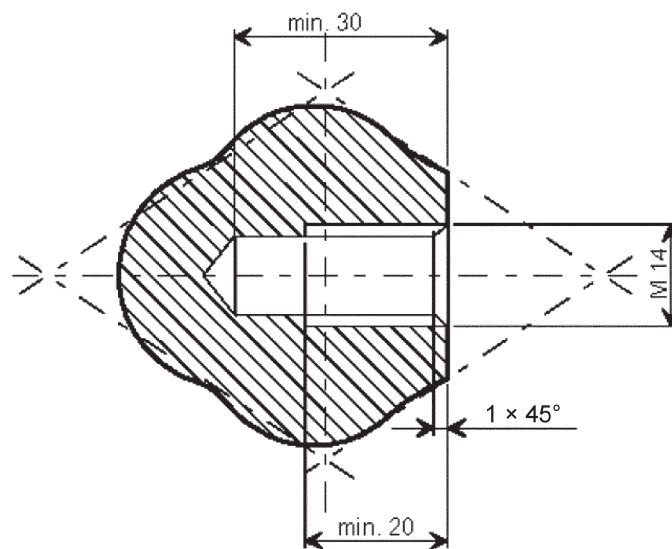
4 paveikslas

Stabdymo įtaisas

(elipsės formos mygtukas)

* Šis matmuo gali kisti nuo 43 iki 49 mm
Matmenys milimetrais

Matmenys milimetrais

Paviršiaus apdaila

$0,4\sqrt{\quad}$

Trukdžių leistinasis nuokrypis
 $\pm 0,1$

7 PRIEDAS

MANEKENO APRAŠAS

1. MANEKENO SPECIFIKACIJOS

1.1. Bendrosios nuostatos

Pagrindinės manekeno savybės pateiktos brėžiniuose ir lentelėse:

- 1 paveikslas. Galvos, kaklo ir liemens šoninis vaizdas
  - 2 paveikslas. Galvos, kaklo ir liemens priekinis vaizdas
  - 3 paveikslas. Klubų, šlaunų ir blauzdos šoninis vaizdas
  - 4 paveikslas. Klubų, šlaunų ir blauzdos priekinis vaizdas
  - 5 paveikslas. Pagrindiniai matmenys
  - 6 paveikslas. Sėdintis manekenas, parodyta:
    - sunkio centro vieta;
    - taškų, kuriuose turi būti matuojamas poslinkis, vieta ir pečių aukštis.
- 1 lentelė. Informacija apie manekeno sudedamąsias dalis, pavadinimai, medžiagos, pagrindiniai matmenys ir
- 2 lentelė. Galvos, kaklo, liemens, šlaunų ir blauzdos masė.

1.2. Manekeno aprašas

1.2.1. Blauzdos konstrukcija (žr. 3 ir 4 pav.)

Blauzdos konstrukciją sudaro trys sudedamosios dalys:

- pėdos plokštė (30);
- blauzdos vamzdis (29); ir
- kelio vamzdis (26).

Kelio vamzdyje yra dvi iškyšos, kurios riboja blauzdos poslinkį šlaunies atžvilgiu.

Blauzda nuo vertikalios padėties atgal atsilenkia 120° kampu.

1.2.2. Šlaunies konstrukcija (žr. 3 ir 4 pav.)

Šlaunies konstrukciją sudaro trys sudedamosios dalys:

- kelio vamzdis (22),
- šlaunies strypas (21) ir
- klubų vamzdis (20).

Kelio poslinkį riboja dvi kelio vamzdžio (22) išpjovos, kurios sujungia su blauzdos iškyšomis.

1.2.3. Liemens konstrukcija (žr. 1 ir 2 pav.)

Liemens konstrukciją sudaro:

- klubų vamzdis (2),
- ritininė grandinė (4),
- briaunos (6) ir (7),
- krūtinkaulis (8) ir
- krūtinės tvirtinimo įtaisai (3) ir ties (7) ir (8) dalimis.

1.2.4. Kaklas (žr. 1 ir 2 pav.)

Kaklą sudaro septyni poliuretano diskai (9). Kaklo standumą galima reguliuoti grandinės tempikliu.

1.2.5. Galva (žr. 1 ir 2 pav.)

Galva (15) yra tuščiaavidurė; poliuretano forma yra sustiprinta plieno juosta (17). Grandinės tempiklį, kuriuo galima reguliuoti kaklą, sudaro poliamido trinkelė (10), vamzdinis tarpiklis (11) ir įtempiamosios dalys (12 ir 13). Galvą galima sukoti apie pirmojo kaklo slankstelio ašies jungtį, kurią sudaro regulatoriaus komplektas (14) ir (18), tarpiklis (16) ir poliamido trinkelė (10).

1.2.6. Kelio jungtis (žr. 4 pav.)

Blauzda ir šlaunys sujungtos vamzdžiu (27) ir tempikliu (28).

1.2.7. Klubo jungtis (žr. 4 pav.)

Šlaunys ir liemuo sujungti vamzdžiu (23), trinties diskais (24) ir tempiklio komplektu (25).

1.2.8. Poliuretanas

Tipas: PU 123 CH junginys
Kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę: 50–60

1.2.9. Specialūs drabužiai

Manekenas apvelkamas specialiu drabužiu (žr. 1 lentelę).

2. NUSTATYMO ĮTAISAI

2.1. Bendrosios nuostatos

Tam, kad manekenas būtų atitinkamai sukalibruotas ir atitiktų tam tikras vertes bei bendrąją masę, masės pasiskirstymas reguliuojamas šešiais 1 kg masės svarmenimis iš plieno, kuriuos galima prikabinti prie klubo jungties. Šešis po 1 kg sveriančius poliuretano svarmenis galima prikabinti galinėje liemens dalyje.

3. PAGALVĖ

Pagalvė dedama tarp manekeno krūtinės ir specialaus drabužio. Ši pagalvė turi būti pagaminta polietileno putų, kurių:

— Kietumas
pagal Šorą,
išmatuotas
taikant
A skalę: 7–10

— Storis: 25 mm ± 5

Ji gali būti atnaujinama.

4. JUNGČIŲ REGULIAVIMAS

4.1. Bendrosios nuostatos

Kad būtų galima atkurti rezultatus, būtina apibrėžti ir reguliuoti kiekvienos jungties trintį.

4.2. Kelio jungtis

Kelio jungtis priveržiama.

Šlaunis ir blauzda nustatomos vertikaliai.

Blauzda pasukama 30° kampu.

Tempiklis laipsniškai atlaisvinamas (28), kol savos masės veikiamą blauzda pradeda svirti žemyn.

Tempiklis užfiksuojamas šioje padėtyje.

4.3. Klubų jungtis

Klubų jungtis priveržiama.

Klubai nustatomi į horizontalią padėtį, o liemuo – į vertikalią.

Liemuo kreipiamas į priekį, kol tarp liemens ir klubų nustatomas 60° kampas.

Tempiklis laipsniškai atlaisvinamas, kol savos masės veikiamas liemuo pradeda svirti žemyn.

Tempiklis užfiksuojamas šioje padėtyje.

4.4. Pirmojo kaklo slankstelio ašies jungtis

Pirmojo kaklo slankstelio ašies jungtis sureguliuojama taip, kad išlaikytų savo svorį ir nesvirtų nei pirmyn, nei atgal.

4.5. Kaklas

Kaklą galima reguliuoti grandinės tempikliu (13). Kai kaklas sureguliuotas, viršutinis tempiklio galas turi pasislinkti 4–6 cm, kai taikoma 10 daN horizontali apkrova.

1 lentelė

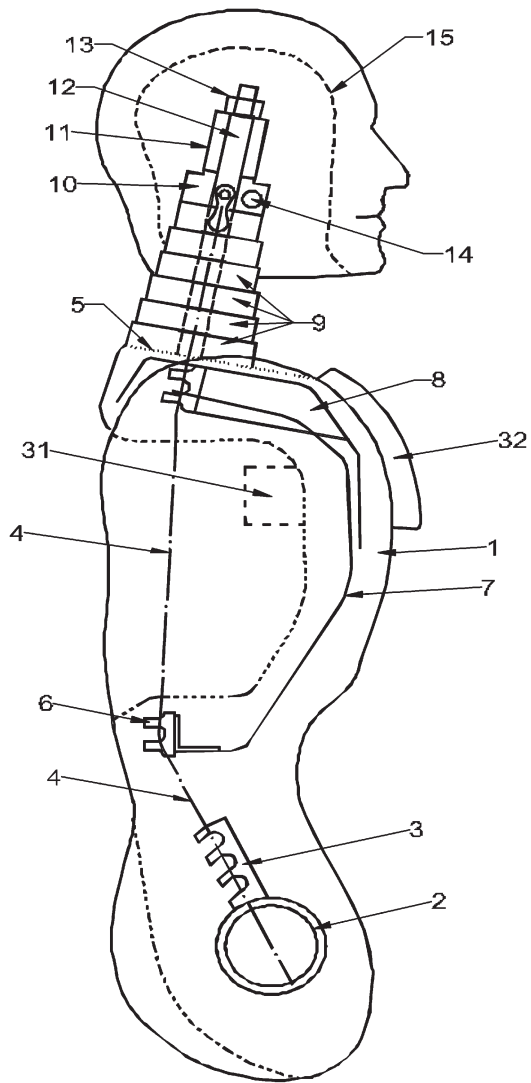
Nuorodos Nr.	Pavadinimas	Medžiaga	Matmenys
1	Kūnas	Poliuretanas	—
2	Klubų vamzdis	Plienas	76 × 70 × 100 mm
3	Grandinės tvirtinimo įtaisai	Plienas	25 × 10 × 70 mm
4	Ritininė grandinė	Plienas	3/4
5	Peties plokštė	Poliuretanas	—
6	Valcuota dalis	Plienas	30 × 30 × 3 × 250 mm
7	Briaunos	Perforuotas plieno lakštas	400 × 85 × 1,5 mm
8	Krūtinkaulis	Perforuotas plieno lakštas	250 × 90 × 1,5 mm
9	Diskai (šeši)	Poliuretanas	∅ 90 × 20 mm
			∅ 80 × 20 mm
			∅ 75 × 20 mm
			∅ 70 × 20 mm
			∅ 65 × 20 mm
			∅ 60 × 20 mm
10	Blokas	Poliamidas	60 × 60 × 25 mm
11	Vamzdinis tarpiklis	Plienas	40 × 40 × 2 × 50 mm
12	Įtempiklio varžtas	Plienas	M16 × 90 mm
13	Tempiklio veržlė	Plienas	M16

Nuorodos Nr.	Pavadinimas	Medžiaga	Matmenys
14	Pirmojo kaklo slankstelio ašies jungties tempiklis	Plienas	∅ 12 × 130 mm (M12)
15	Galva	Poliuretanas	—
16	Vamzdis tarpiklis	Plienas	∅ 18 × 13 × 17 mm
17	Standumo plokštelė	Plienas	30 × 3 × 500 mm
18	Tempiklio veržlė	Plienas	M12 mm
19	Šlaunys	Poliuretanas	—
20	Klubų vamzdis	Plienas	76 × 70 × 80 mm
21	Šlaunies strypas	Plienas	30 × 30 × 440 mm
22	Kelio vamzdis	Plienas	52 × 46 × 40 mm
23	Jungiamasis klubų vamzdis	Plienas	70 × 64 × 250 mm
24	Trinties diskai (keturi)	Plienas	160 × 75 × 1 mm
25	Tempiklio įtaisas	Plienas	M12 × 320 mm +
			Plokštelės ir veržlės
26	Kelio vamzdis	Plienas	52 × 46 × 160
27	Jungiamasis kelio vamzdis	Plienas	44 × 39 × 190 mm
28	Tempiklio plokštė	Plienas	∅ 70 × 4 mm
29	Blauzdos vamzdis	Plienas	50 × 50 × 2 × 460 mm
30	Pėdos plokštė	Plienas	100 × 170 × 3 mm
31	Svarmenys liemens masei reguliuoti (šeši)	Poliuretanas	Kiekvienas sveria 1 kg
32	Pagalvė	Polietileno putos	350 × 250 × 25 mm
33	Specialusis drabužis	Medvilnės ir poliamido juostelės	—
34	Prie klubų jungties kabinami svarmenys (šeši)	Plienas	Kiekvienas sveria 1 kg

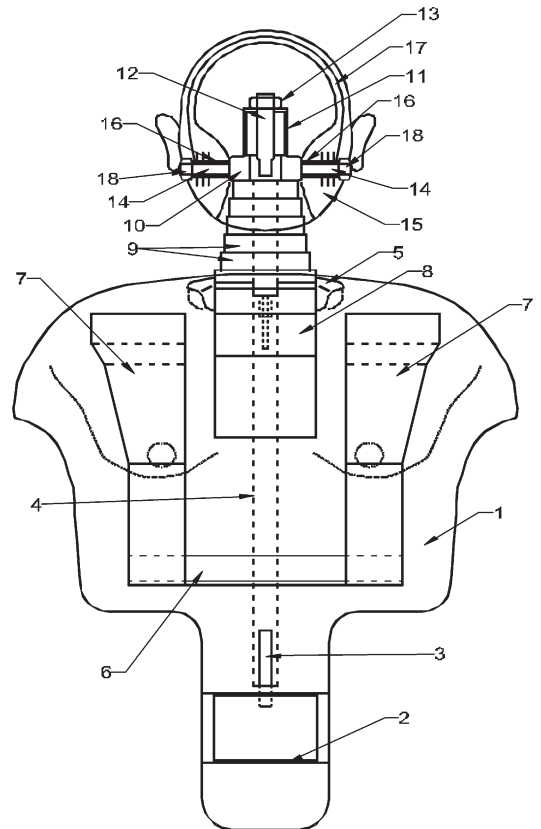
2 lentelė

Manekeno sudedamosios dalys	Masė (kg)
Galva ir kaklas	4,6 ± 0,3
Liemuo ir rankos	40,3 ± 1,0
Šlaunys	16,2 ± 0,5
Blauzda ir pėda	9,0 ± 0,5
Bendroji masė, įskaitant masės reguliavimo svarmenis	75,5 ± 1,0

1 paveikslas

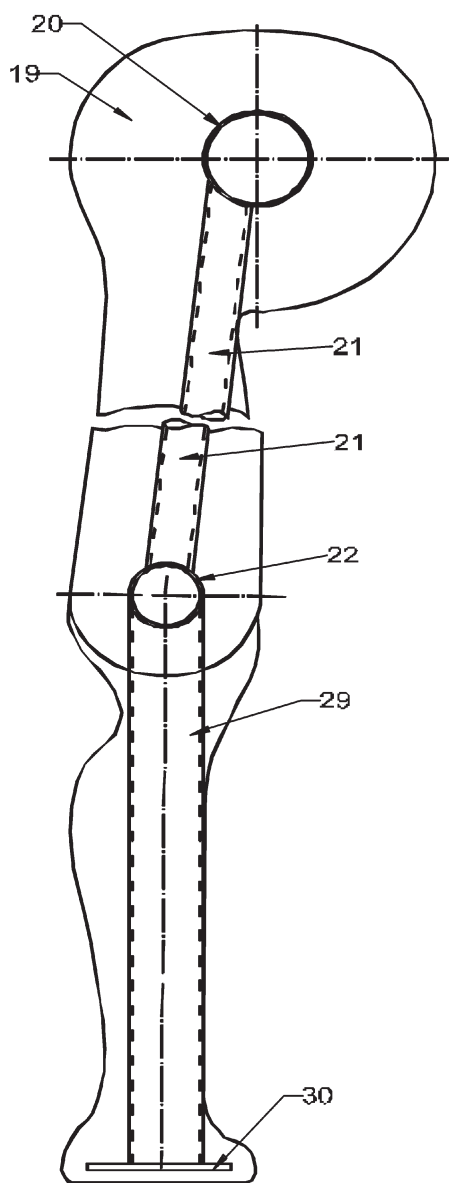

2 paveikslas

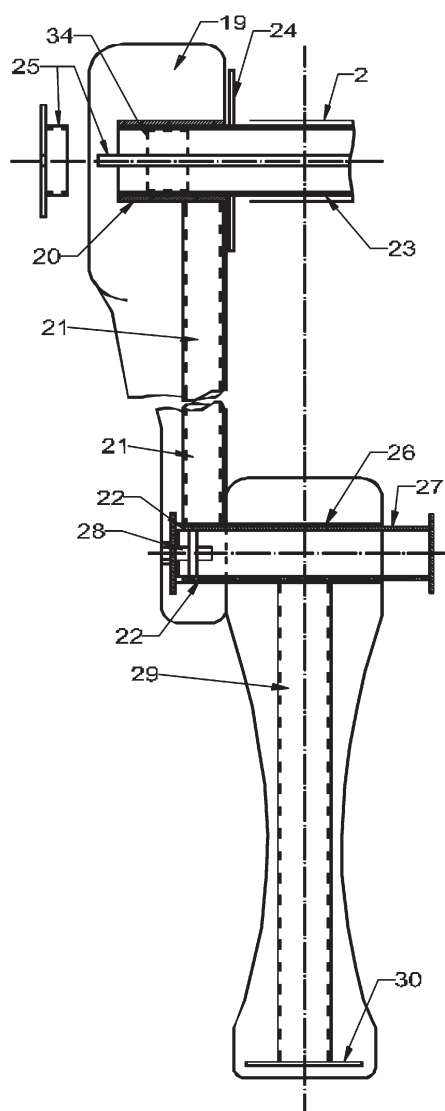

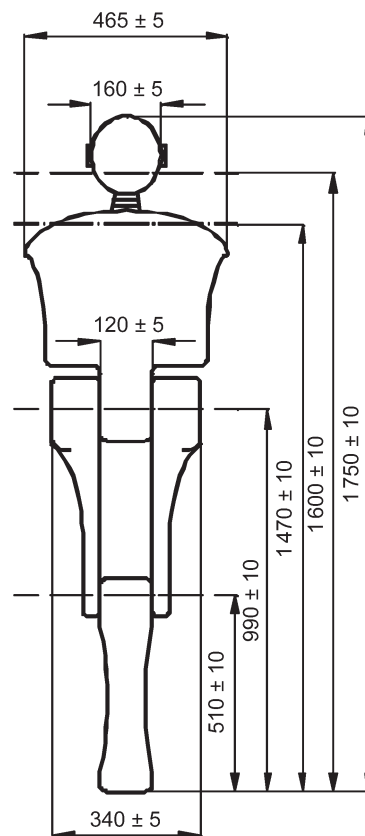
3 paveikslas

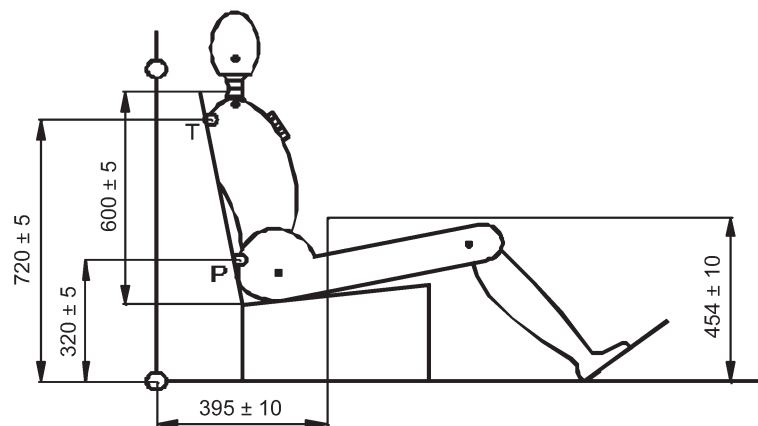
4 paveikslas

5 paveikslas

6 paveikslas

Visi matmenys nurodyti milimetrais

G = sunkio centras

T = liemens atskaitos taškas (manekeno vidurio linijos galinėje dalyje)

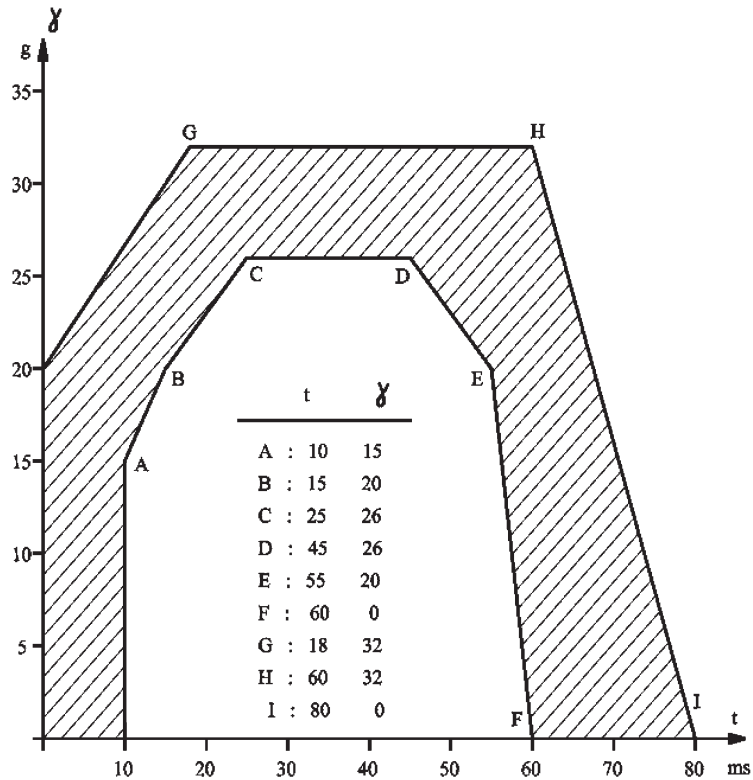
T = dubens atskaitos taškas (manekeno vidurio linijos galinėje dalyje)

Poslinkio matavimo P taške neturi būti sukamųjų dalių aplink klubų ašį ir aplink vertikalias ašis.

8 PRIEDAS

VEŽIMĖLIO LĖTĖJIMA KAIP LAIKO FUNKCIJĄ RODANČIOS KREIVĖS APRAŠAS

(Stabdymo įtaisų bandymo kreivė)

Vežimėlio, ant kurio, atliekant saugos diržų bandymus, uždėta 455 ± 20 kg, o atliekant keleivio apsaugos sistemų bandymus – 910 ± 40 kg inercinė masė, jei vardinė to vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masė yra 800 kg, lėtėjimo pagreičio kreivė turi būti brūkšniuotame pirmiau pateikto grafiko plote. Jeigu reikia, vardinę vežimėlio ir pritvirtintos transporto priemonės konstrukcijos masę galima padidinti po 200 kg, tada kiekvienai tokiai daliai papildomai pridedama po 28 kg inercinės masės. Bendroji vežimėlio, transporto priemonės konstrukcijos ir inercinių masių suma neturi skirtis nuo vardinį kalibravimo bandymų verčių daugiau kaip ± 40 kg. Kalibruojant stabdymo įtaisą, vežimėlio greitis turi būti $50 \text{ km/h} + 1 \text{ km/h}$, o stabdymo kelias – $40 \text{ cm} + 2 \text{ cm}$. Abiem pirmiau nurodytais atvejais kalibravimo ir matavimo procedūros turi atitikti apibrėžtąjį tarptautiniame standarte ISO 6487:1980. Matavimo įranga turi atitikti duomenų perdavimo kanalo technines sąlygas (dažnių klasė (CFC) 60).

9 PRIEDAS

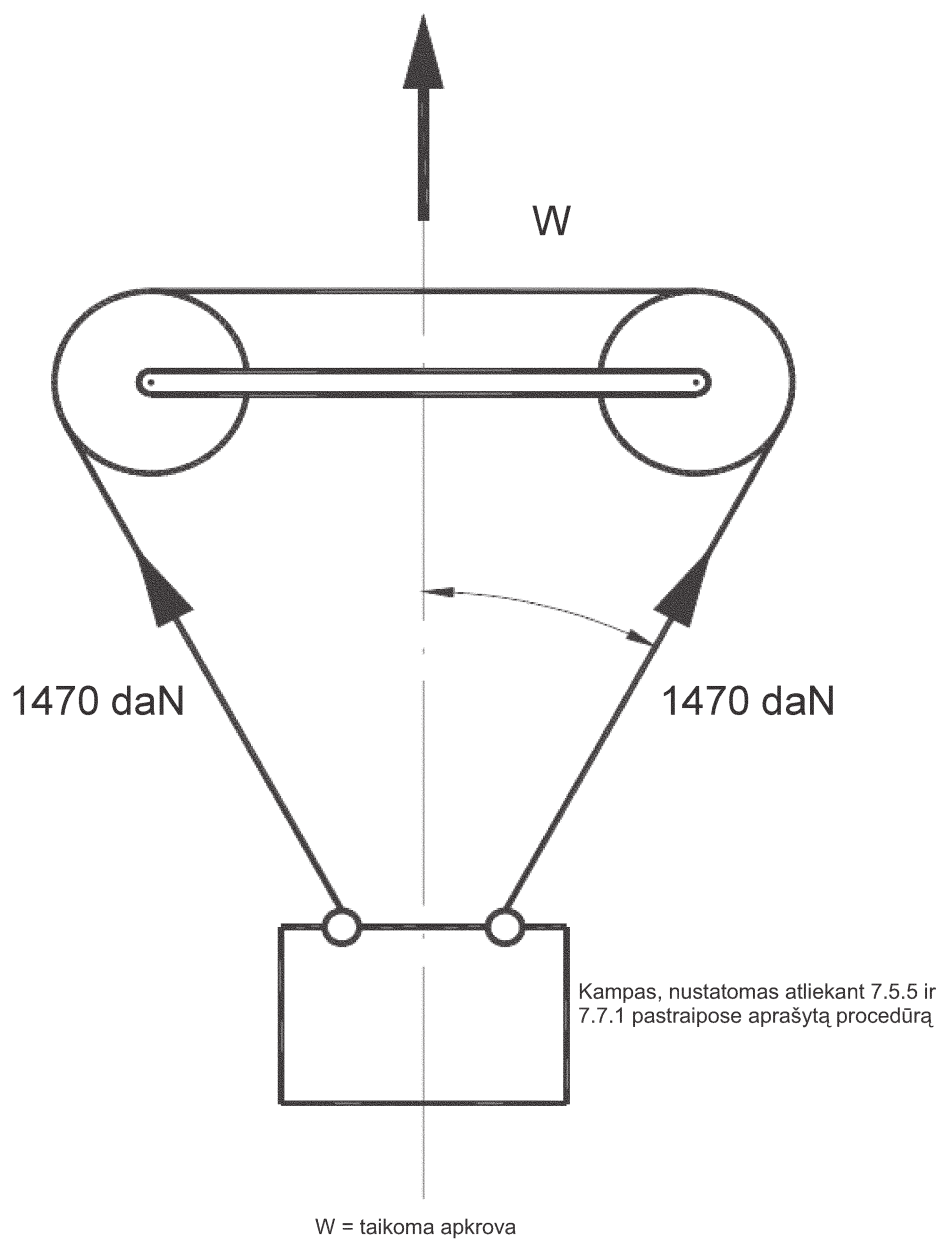
INSTRUKCIJOS

Su kiekvienu saugos diržu pateikiamos tos šalies, kurioje diržas bus parduodamas, kalba arba kalbomis parengtos naudojimo instrukcijos, kuriose pateikiama:

1. Montavimo instrukcijos (jų pateikti nebūtina, jeigu gamintojas transporto priemonę pristato su įmontuotais saugos diržais), kuriose apibrėžiama, kokių tipų transporto priemonėse tuos saugos diržų komplektus galima sumontuoti ir nustatytus reikalavimus atitinkantį to diržų komplekto įrengimo transporto priemonėje būdą, įskaitant išpėjimą saugoti juostas, kad jos nenusitrintų.
2. Naudojimo instrukcijos (jos gali būti įtrauktos į transporto priemonės naudojimo vadovą, jeigu transporto priemonę gamintojas pristato su jau įrengtais saugos diržais), kuriose pateiktos instrukcijos, būtinos norint užtikrinti, kad saugos diržas naudotojui suteiktų didžiausią naudą. Tose instrukcijose nurodoma:
  - a) saugos diržų naudojimo visose kelionėse svarba;
  - b) tinkamas saugos diržo naudojimo būdas, visų pirma:
    - numatyta sagties vieta,
    - diržai turėtų gerai priglusti prie kūno,
    - tinkama juostų padėtis ir būtinybė išvengti jų susisukimo,
    - kiekvieną diržą turi segėti tik vienas naudotojas, diržas neturi būti juosiamas apie vaiką, sėdintį ant keleivio kelių;
  - c) sagties naudojimo būdas;
  - d) regulatoriaus naudojimo būdas;
  - e) kiekvieno įtraukiklio, kuris gali būti diržų įrenginio dalis, veikimo būdas ir jo užsifiksavimo patikrinimo būdas;
  - f) rekomenduojami diržų valymo ir, tam tikrais atvejais, surinkimo po valymo būdai;
  - g) būtinybė pakeisti saugos diržą, jeigu jį naudojant įvyko didelė avarija arba jeigu diržas labai nusidėvėjęs ar įpjautas, o jei diržas turi matomą perkrovos indikatorius, jis parodo, kada diržas netinkamas daugiau naudoti, arba, jei saugos diržas turi išankstinės apkrovos įtaisą – kai pastarasis buvo išjungęs;
  - h) po tokių pokyčių diržas neturi būti kaip nors persiuvamas arba keičiamas, nes tokie pakeitimai gali padaryti diržą neveiksmingą, o kai konstrukcija leidžia diržą ardyti – tinkamo surinkimo arba patikrinimo, ar teisingai surinkta, instrukcijos;
  - i) diržas skirtas naudoti tik suaugusiam asmeniui;
  - j) nenaudojamo diržo laikymas.
3. Jei saugos diržas yra su 4N tipo įtraukikliu, montavimo instrukcijoje ir ant pakuotės turi būti nurodyta, kad toks diržas nepritaikytas įrengti keleiviams vežti skirtose variklinėse transporto priemonėse, kuriose yra ne daugiau kaip devynios sėdimosios vietos, įskaitant vairuotojo vietą.
4. Gamintojas ir (arba) pareiškėjas pateikia klientui montavimo reikalavimus, taikytinus visose transporto priemonėse, kur gali būti naudojamas tarpukojo juostos mechanizmas. Diržų komplekto gamintojas turi nurodyti, kaip reikia montuoti papildomus tvirtinimo elementus tarpukojo juostų tvirtinimo vietose ir kaip įrengti diržus visose transporto priemonėse, kurioms tie diržai pritaikyti.

10 PRIEDAS

DVIGUBO VEIKIMO UŽRAKTO BANDYMAS

11 PRIEDAS

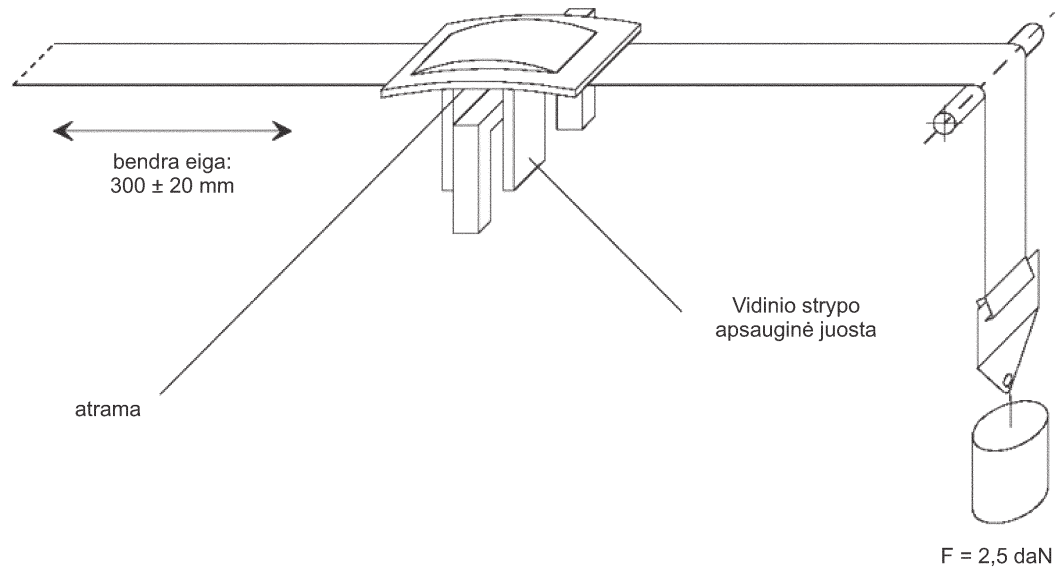
DILINIMO IR TRUMPOJO POSLINKIO BANDYMAS

1 paveikslas

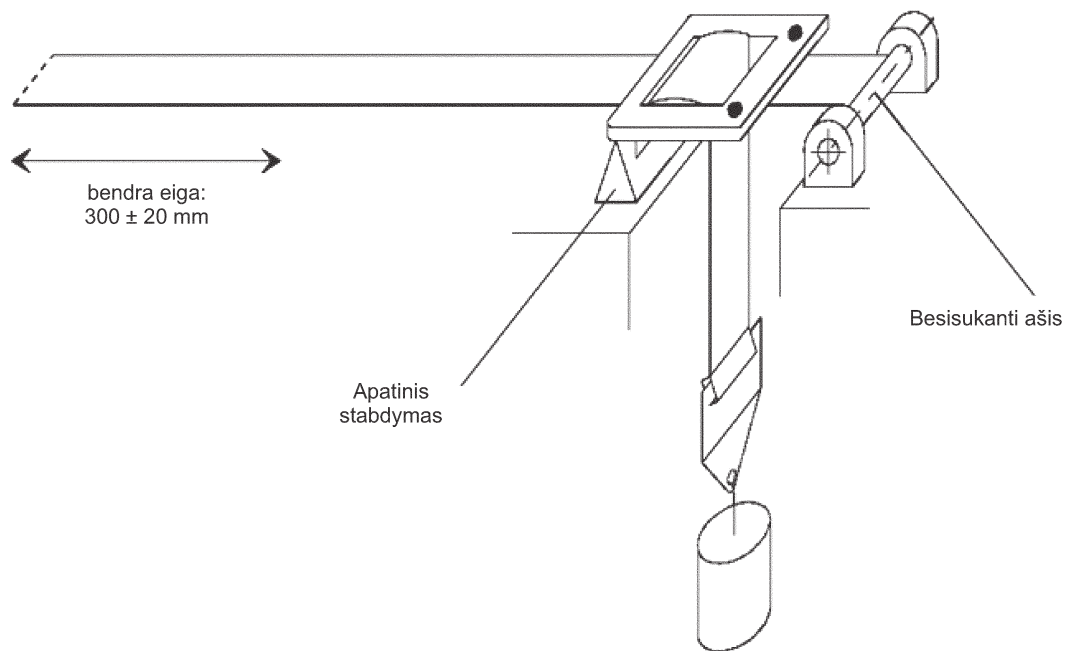
1 tipo metodika

Bandymo schemų pavyzdžiai pagal reguliavimo įtaiso tipą

A pavyzdys

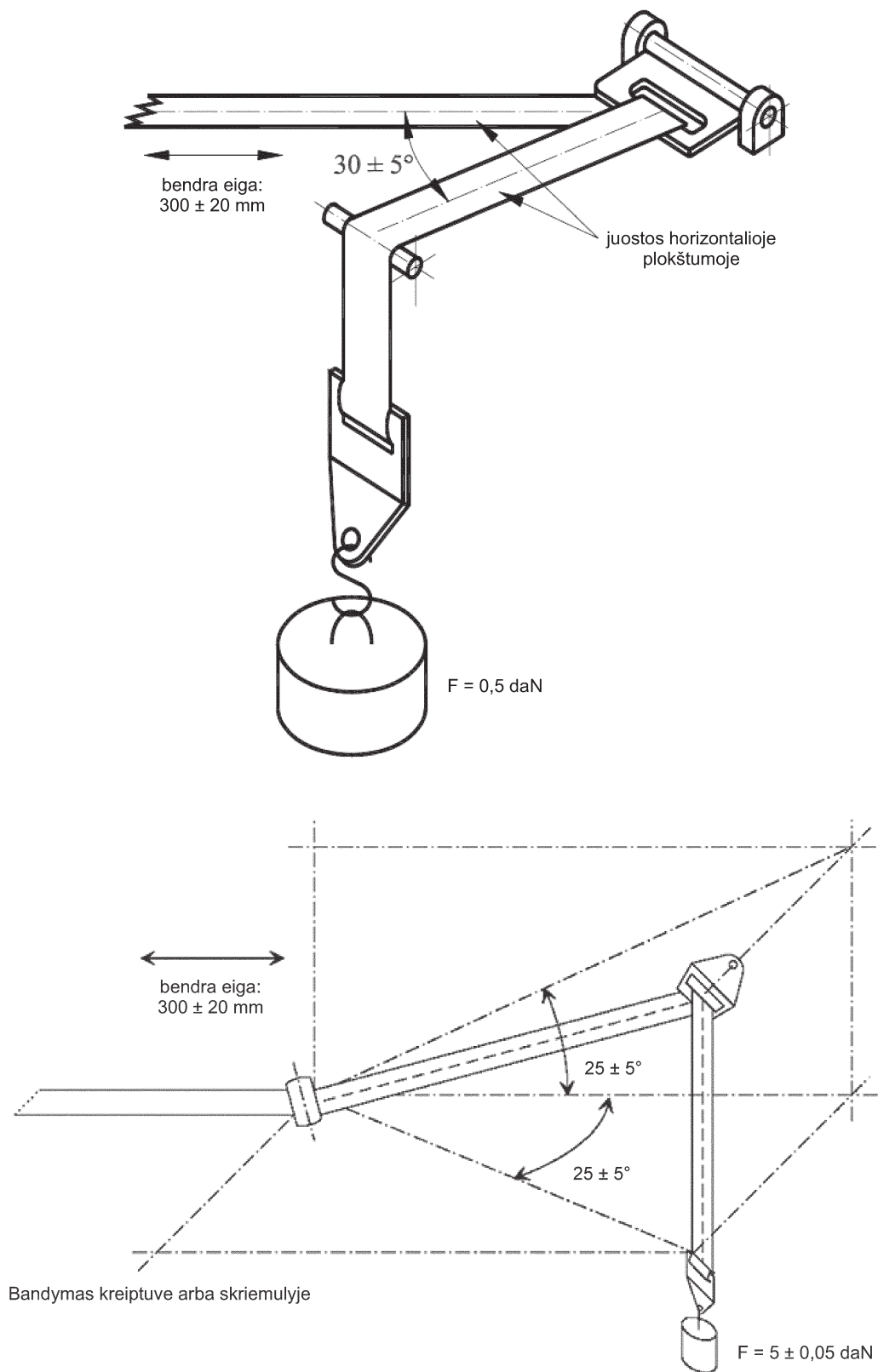

B pavyzdys

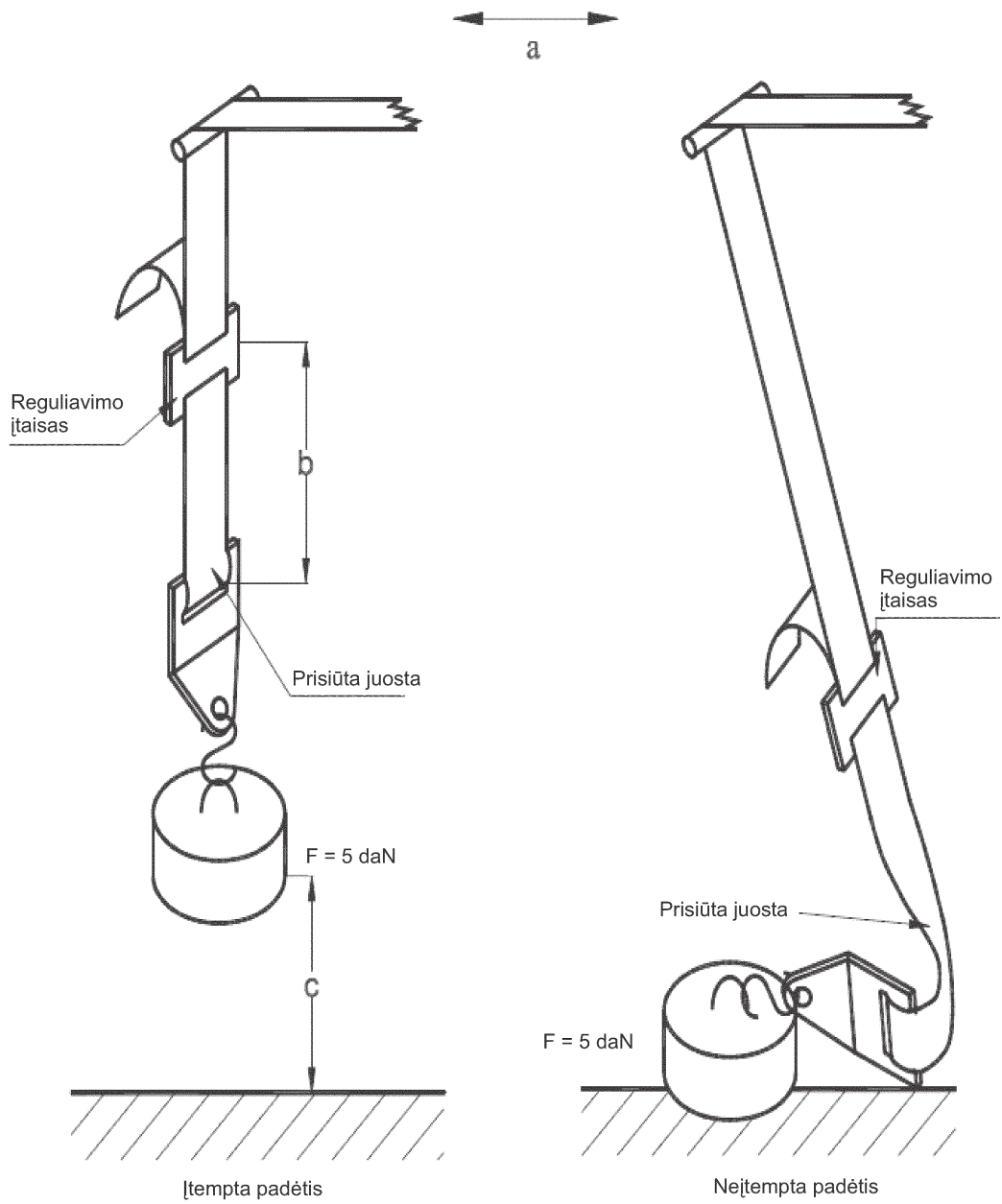
2 paveikslas

2 tipo metodika

3 paveikslas

3 tipo metodika ir trumpojo poslinkio bandymas

Bendra eiga: 300 ± 20 mm

5 daN svarstis bandymo įtaise turi būti nukreiptas vertikaliai taip, kad nesiūbuotų, o juosta nesusisuktų.

Tvirtinimo įtaisas prie 5 daN svorsčio pritvirtinamas taip pat, kaip ir transporto priemonėje.

12 PRIEDAS

KOROZIJOS BANDYMAS

1. BANDYMO ĮRENGINYS

- 1.1. Įrenginį turi sudaryti rūko kamera, druskos tirpalo rezervuaras, tinkamai kondicionuoto suslėgto oro tiekimo sistema, vienas arba daugiau purkštuvų, laikytuvų pavyzdžiai, kameros šildymo įranga ir reikalingi valdikliai. Įrenginio dydis ir išsami konstrukcija pasirenkama laisvai, jeigu laikomasi bandymo sąlygų.
- 1.2. Svarbu užtikrinti, kad ant kameros lubų arba jos dangčio susikaupę tirpalo lašai nekristų ant bandymo pavyzdžių.
- 1.3. Nuo bandymo pavyzdžių lašantys tirpalo lašai neturi nutekėti į rezervuarą, kad vėl būtų išpurškiami.
- 1.4. Įrenginys neturi būti pagamintas iš medžiagų, kurios darytų įtaką rūko korozinėms savybėms.

2. BANDYMO PAVYZDŽIŲ IŠDĖSTYMAS RŪKO SPINTOJE

- 2.1. Pavyzdžiai, išskyrus įtraukiklius, pakabinami arba atremiami 15–30° kampu nuo vertikalės ir geriausia, kad pavyzdžiai kameroje būtų išdėstyti lygiagrečiai su pagrindine horizontalia rūko srauto kryptimi, jeigu bandomas pagrindinis paviršius.
- 2.2. Įtraukikliai atremiami arba pakabinami taip, kad ričių, ant kurių suvyniojama juosta, ašys būtų statmenos pagrindinei horizontaliai rūko srauto kryptiai kameroje. Diržo įtraukiklyje esanti juostos anga taip pat turi būti pasukta šia kryptimi.
- 2.3. Visi pavyzdžiai padedami taip, kad ant jų laisvai galėtų nusėsti rūkas.
- 2.4. Kiekvienas pavyzdys padedamas taip, kad druskos tirpalas negalėtų nuo vieno pavyzdžio lašėti ant kito.

3. DRUSKOS TIRPALAS

- 3.1. Druskos tirpalas paruošiamas 5 ± 1 natrio chlorido masės dalis ištirpinant 95 dalyse distiliuoto vandens. Druska – tai natrio chloridas be nikelio ir vario priemaišų, kuriame išdžiovintame yra ne daugiau kaip 0,1 % natrio jodido, o bendras priemaišų kiekis ne didesnis kaip 0,3 %.
- 3.2. Tirpalas turi būti toks, kad išpurškus 35 °C temperatūroje ir surinkus, jo pH būtų 6,5–7,2.

4. ORO TIEKIMAS

Į purkštuvą arba purkštuvus druskos tirpalui purkšti tiekiamas suslėgtas oras turi būti be alyvos ir priemaišų bei tiekiamas išlaikant 70 kN/m²–170 kN/m² slėgį.

5. SĄLYGOS RŪKO KAMEROJE

- 5.1. Rūko kameros poveikio zonoje turi būti palaikoma 35 ± 5 °C temperatūra. Padedami bent du švarūs rūko rinktuvai, kad nesikaupytų nuo bandymo pavyzdžių arba kitų šaltinių lašantys tirpalo lašai. Rinktuvai turi būti padėti prie bandymo pavyzdžių: vienas – kuo arčiau bet kurio purkštuvo, o kitas – kuo toliau nuo visų purkštuvų. Druskos tirpalo rūkas turi būti toks, kad iš kiekvieno 80 cm² dydžio horizontalaus surinkimo ploto per valandą vidutiniškai būtų surenkama 1,0–2,0 ml tirpalo, kai vidurkis skaičiuojamas remiantis bent 16 valandų trukmės matavimu.
- 5.2. Purkštuvus arba purkštuvai nukreipiami arba sureguliuojami taip, kad purškiamo tirpalo srautas nebūtų nukreiptas tiesiai į bandymo pavyzdžius.

14 PRIEDAS

PRODUKCIJOS ATITIKTIES KONTROLĖ

1. **BANDYMAI**

Saugos diržai turi atitikti reikalavimus, kuriais pagrįsti pateikti bandymai:
- 1.1. **Blokavimo įtaiso įsijungimo slenksčio ir įtraukiklių su avariniu atveju įsijungiančiu blokavimo įtaisu patvarumo patikrinimas**

Pagal 7.6.2 pastraipos nuostatas pačia nepalankiausia kryptimi atitinkamai atlikus patvarumo bandymą, išsamiai aprašytą 7.6.1, 7.2 ir 7.6.3 pastraipose, kaip šios taisyklės 6.2.5.3.5 pastraipos reikalavimą.
- 1.2. **Diržo įtraukiklio su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu patvarumo patikrinimas**

Pagal 7.6.1 pastraipos nuostatas, papildytas 7.2 ir 7.6.3 pastraipose aprašytais bandymais, kaip šios taisyklės 6.2.5.2.3 pastraipos reikalavimas.
- 1.3. **Juostų tvirtumo bandymas po kondicionavimo**

Pagal 7.4.2 pastraipoje aprašytą tvarką, po kondicionavimo pagal šios taisyklės 7.4.1.1–7.4.1.5 pastraipų reikalavimus.
- 1.3.1. *Juostų tvirtumo bandymas po dilinimo*

Pagal 7.4.2 pastraipoje aprašytą tvarką, po kondicionavimo pagal šios taisyklės 7.4.1.6 pastraipos reikalavimus.
- 1.4. **Trumpojo poslinkio bandymas**

Pagal šios taisyklės 7.3 pastraipoje aprašytą tvarką.
- 1.5. **Standžių dalių bandymas**

Pagal šios taisyklės 7.5 pastraipoje aprašytą tvarką.
- 1.6. **Saugos diržo arba keleivio apsaugos sistemos techninių savybių reikalavimų patikrinimas atliekant dinaminį bandymą**
- 1.6.1. *Bandymai naudojant kondicionavimą*
- 1.6.1.1. Diržai arba keleivio apsaugos sistemos su diržo įtraukikliu su avariniu atveju įsijungiančiu blokavimo įtaisu pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose nustatytus reikalavimus, naudojant diržą, su kurio įtraukikliu anksčiau buvo atlikti 45 000 patvarumo bandymo ciklų pagal šios taisyklės 7.6.1 pastraipos reikalavimus ir pagal šios taisyklės 6.2.2.4, 7.2 ir 7.6.3 pastraipose apibrėžtus bandymus.
- 1.6.1.2. Diržai arba keleivio apsaugos sistemos su diržo įtraukikliu su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu: pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose nustatytus reikalavimus naudojant diržą, su kurio įtraukikliu, nurodytu 7.6.1 pastraipoje, anksčiau buvo atlikta 10 000 patvarumo bandymo ciklų ir pagal šios taisyklės 6.2.2.4, 7.2 ir 7.6.3 pastraipose nurodytus bandymus.
- 1.6.1.3. Nejudamasis diržas: pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose pateiktus reikalavimus su saugos diržu, su kuriuo buvo atliktas šios taisyklės 6.2.2.4 ir 7.2 pastraipose nurodytas bandymas.
- 1.6.2. *Bandymai be kondicionavimo*

Pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose nustatytus reikalavimus.

2. BANDYMŲ DAŽNUMAS IR REZULTATAI
- 2.1. Bandymo dažnumas pagal šio priedo 1.1–1.5 pastraipų reikalavimus turi būti statistškai kontroliuojamas ir taikoma atsitiktinė atranka pagal vieną iš reguliaraus kokybės užtikrinimo procedūrų.
- 2.1.1. Be to, visi diržo įtraukiklių su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju, prietaisai turi būti patikrinti:
- 2.1.1.1. arba pagal šios taisyklės 7.6.2.1 ir 7.6.2.2 pastraipose pateiktus reikalavimus, pačia nepalankiausia kryptimi, kaip nustatyta 7.6.2.1.2 pastraipoje. Bandymų rezultatai turi atitikti šios taisyklės 6.2.5.3.1.1 ir 6.2.5.3.3 pastraipų reikalavimus.
- 2.1.1.2. Arba pagal šios taisyklės 7.6.2.3 pastraipos reikalavimus, pačia nepalankiausia kryptimi. Vis dėlto polinkio greitis gali būti didesnis už nustatytą, jei tai nedaro įtakos bandymų rezultatams. Bandymų rezultatai turi atitikti šios taisyklės 6.2.5.3.1.4 pastraipos reikalavimus.
- 2.2. Jei dinaminis bandymas pagal šio priedo 1.6 pastraipą atliktas sėkmingai, tai atliekama taikant mažiausią dažnumą:
- 2.2.1. *Bandymai naudojant kondicionavimą*
- 2.2.1.1. Jei diržai turi įtraukiklius su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia,
- kai per dieną pagaminama daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 100 000 pagamintų diržų bent vieną kartą per dvi savaites;
  - kai per dieną pagaminama ne daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 10 000 pagamintų diržų bent kartą per vienerius metus su kiekviena įsijungiančio blokavimo įtaiso mechanizmo rūšimi ⁽¹⁾,
- atliekamas šio priedo 1.6.1.1 pastraipoje nurodytas bandymas.
- 2.2.1.2. Jei diržai turi įtraukiklį su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu arba yra nejudamieji:
- kai per dieną pagaminama daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 100 000 pagamintų diržų bent vieną kartą per dvi savaites,
  - kai per dieną pagaminama ne daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 10 000 pagamintų diržų bent vieną kartą per metus,
- atliekamas šio priedo 1.6.1.2 arba 1.6.1.3 pastraipose nurodytas bandymas.
- 2.2.2. *Bandymai be kondicionavimo*
- 2.2.2.1. Kai diržai yra su įtraukikliais su blokavimo įtaisu, įsijungiančiu avariniu atveju, 1.6.2 pastraipoje nurodytas bandymas atliekamas su nurodytu skaičiumi pavyzdžių:
- 2.2.2.1.1. jei pagaminama ne mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, du diržai iš 25 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per dieną su kiekviena įsijungiančio blokavimo įtaiso mechanizmo rūšimi;
- 2.2.2.1.2. jei pagaminama mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, vienas diržas iš 5 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per dieną su kiekviena įsijungiančio blokavimo įtaiso mechanizmo rūšimi.
- 2.2.2.2. Diržų su įtraukikliu su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu ir nejudamųjų diržų atveju nurodytam skaičiui pavyzdžių taikomas 1.6.2 pastraipoje nurodytas bandymas:
- 2.2.2.2.1. jei pagaminama ne mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, du diržai iš 25 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per dieną su kiekvienu patvirtintu tipu;
- 2.2.2.2.2. jei pagaminama mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, vienas diržas iš 5 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per metus (kiekvieno patvirtinto tipo).

(¹) Šiame priede „fiksavimo mechanizmo rūšis“ – tai visi įtraukikliai su blokavimo įtaisu, įsijungiančiu avariniu atveju, kurių mechanizmai skiriasi tik jutiklio paskubos kampu (-ais) transporto priemonės atskaitos ašies atžvilgiu.

2.2.3. *Rezultatai*

Bandymų rezultatai turi atitikti šios taisyklės 6.4.1.3.1 pastraipos reikalavimus.

Manekeno pasislinkimas į priekį gali būti valdomas atsižvelgiant į šios taisyklės 6.4.1.3.2 pastraipą (arba 6.4.1.4 pastraipą, kai taikoma), kai atliekamas bandymas su kondicionavimu pagal šio priedo 1.6.1 pastraipą, taikant supaprastintą pritaikytą būdą.

2.2.3.1. Tvirtinant pagal šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipą ir šio priedo 1.6.1 pastraipą, nurodoma, kad jokia diržo dalis neturi būti sunaikinama arba atsilaisvinti, o krūtinės atskaitos taško greitis, esant 300 mm poslinkiui, neturi būti didesnis kaip 24 km/h.

2.3. Kai bandymo pavyzdys neišlaiko tam tikro su juo atliekamo bandymo, su trimis kitais pavyzdžiais turi būti atliekamas papildomas bandymas pagal tuos pačius reikalavimus. Dinaminių bandymų atveju, jei vienas iš jų nesėkmingas, patvirtinimo turėtojas arba jo įgaliotasis atstovas informuoja tipą patvirtinusių kompetentingą instituciją ir nurodo, kokių veiksmų imtasi gamybos atitikčiai atkurti.

---

15 PRIEDAS

TAŠKO „H“ IR TIKROJO LIEMENS KAMPO NUSTATYMO TVARKA VARIKLINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SĖDIMOSIOSE VIETOSE

1. TIKSLAS

Šiame priede aprašyta metodika nustatoma taško „H“ vieta ir tikrasis vienos ar kelių sėdimųjų vietų, esančių transporto priemonėje, liemens kampas ir patikrinama nustatytų duomenų atitikties su transporto priemonės gamintojo pateiktais projektavimo reikalavimais ⁽¹⁾.

2. APIBRĖŽTYS

Šiame priede:

2.1. Atskaitos duomenys – viena ar keletas pateiktų sėdimosios vietos charakteristikų:

2.1.1. taškas „H“, taškas „R“ ir jų tarpusavio santykis;

2.1.2. tikrasis liemens kampas, projektinis liemens kampas ir jų tarpusavio santykis.

2.2. Erdvinis taško „H“ nustatymo įrenginys (3-D H įrenginys) – įtaisas, naudojamas nustatyti taškus „H“ ir tikruosius liemens kampus. Šis įtaisas aprašytas šio priedo 1 priedėlyje.

2.3. Taškas „H“ – transporto priemonės sėdynėje įtaisyto 3-D H įrenginio liemens ir šlaunų sukimosi centras pagal toliau pateiktą 4 pastraipą. Taškas „H“ yra įtaiso ašinės linijos, esančios tarp taško „H“ matymo įtaisų bet kurioje 3-D H įrenginio pusėje, viduryje. Teoriškai taškas „H“ atitinka tašką „R“ (dėl leistinų nuokrypių žr. 3.2.2 pastraipą). Kai taškas „H“ nustatomas pagal 4 pastraipoje aprašytą tvarką, jis laikomas nekintamu sėdimosios sėdynės dalies atžvilgiu ir juda kartu su reguliuojama sėdyne.

2.4. „Taškas „R““ arba „sėdimosios vietos atskaitos taškas“ – transporto priemonės gamintojo apskaičiuotas projektinis taškas kiekvienai sėdimajai vietai ir nustatytas atsižvelgiant į erdvinę atskaitos sistemą.

2.5. Liemens linija – 3-D H įrenginio liestuko, kai jis yra labiausiai į galą atitrauktoje padėtyje, ašinė linija.

2.6. Tikrasis liemens kampas – kampas tarp vertikalios linijos, einančios per tašką „H“, ir liemens linijos, nustatytas naudojant 3-D H įrenginio nugarinės dalies kampo kvadrantą. Teoriškai tikrasis liemens kampas atitinka projekcinį liemens kampą (dėl leistinųjų nuokrypių žr. 3.2.2 pastraipą):

2.7. Projektinis liemens kampas – tai kampas tarp vertikalios linijos, einančios per tašką „R“, ir liemens plokštumos, kuri atitinka transporto priemonės gamintojo nustatytą sėdynės atlošo projekcinę padėtį.

2.8. Keleivio simetrijos plokštuma (C/LO) – tai 3-D H įrenginio, esančio visose nustatytose sėdimosiose padėtyse, plokštuma; ją apibrėžia taško „H“ koordinatė „Y“ ašyje. Kiekvienos sėdynės simetrijos plokštuma sutampa su keleivio simetrijos plokštuma. Kitų sėdynių keleivio simetrijos plokštumą nustato gamintojas.

2.9. Erdvinė atskaitos sistema – sistema aprašyta šio priedo 2 priedėlyje.

2.10. Atskaitos pradžios žymos – ant transporto priemonės kėbulo esantys gamintojo nustatyti fiziniai taškai (angos, paviršiai, žymenys ar išrėžos).

2.11. Transporto priemonės matuojamoji padėtis – transporto priemonės padėtis, apibrėžta atskaitos pradžios žymų koordinatėmis erdvinėje atskaitos sistemoje.

⁽¹⁾ Visų sėdimųjų vietų, išskyrus priekines sėdynes, kurių „H“ taško negalima nustatyti „Erdviniu taško „H“ nustatymo įrenginiu“ arba metodika, gamintojo nurodytą tašką „R“ kompetentingos institucijos nuožiūra galima laikyti atskaitos pradžia.

3. REIKALAVIMAI

3.1. Duomenų pateikimas

Kiekvienos sėdimosios vietos, apie kurią būtina pateikti atskaitos duomenis tam, kad būtų parodyta, jog laikomasi šios taisyklės nuostatų, visi arba atitinkamai atrinkti duomenys turi būti pateikti šio priedo 3 priedėlyje nurodyta forma:

- 3.1.1. taško „R“ koordinatės erdvinės atskaitos sistemos atžvilgiu;
- 3.1.2. projektinis liemens kampas;
- 3.1.3. visi nurodymai, reikalingi sėdynei nustatyti (jei reguliuojama) į matavimų padėtį, pateikti tolesnėje 4.3 pastraipoje.

3.2. Matavimų duomenų ir projektinių techninių sąlygų santykis

- 3.2.1. Taško „H“ koordinatės ir tikrojo liemens kampo vertė, išmatuota 4 pastraipoje nustatyta metodika, atitinkamai palyginamos su transporto priemonės gamintojo nurodytomis „R“ taško koordinatėmis ir projektinio liemens kampo verte.
- 3.2.2. Nagrinėjamos sėdimosios vietos santykinės taškų „R“ ir „H“ padėties ir projektinio bei tikrojo liemens kampo santykis turi būti laikomas atitinkančiu reikalavimus, jeigu taško „H“ koordinatės yra 50 mm ilgio kraštinės kvadrato, kurio įstrižainės susikerta taške „R“, o tikrasis liemens kampas nuo projektinio nesiskiria daugiau nei 5°.
- 3.2.3. Jeigu minėtų reikalavimų yra laikomasi, atitiktis šios taisyklės nuostatomis patvirtinama atsižvelgiant į tašką „R“ ir projektinį liemens kampą.
- 3.2.4. Jei taškas „H“ arba tikrasis liemens kampas neatitinka ankstesnės 3.2.2 pastraipos reikalavimų, taškas „H“ ir tikrasis liemens kampas turi būti nustatomi dar du kartus (iš viso tris kartus). Jei dviejų iš šių trijų matavimų rezultatai atitinka reikalavimus, turi būti taikomos 3.2.3 pastraipos sąlygos.
- 3.2.5. Jeigu bent dviejų iš 3.2.4 pastraipoje nurodytų matavimų rezultatai neatitinka 3.2.2 pastraipos reikalavimų arba jeigu patikrinti neįmanoma, nes transporto priemonės gamintojas nepateikė informacijos apie taško „R“ padėtį arba projektinį liemens kampą, naudojama trijų išmatuotų taškų centroidė arba trijų išmatuotų kampų vidurkis, kurie taikytini visais atvejais, kai šioje taisyklėje nurodomas taškas „R“ arba projektinis liemens kampas.

4. TAŠKO „H“ IR TIKROJO LIEMENS KAMPO NUSTATYMO METODIKA

- 4.1. Transporto priemonė iš anksto turi būti gamintojo nuožiūra parengiama 20 ± 10 °C temperatūroje, kad sėdynės medžiagos pasiektų kambario temperatūrą. Jei ant tikrintinos sėdynės dar nebuvo sėdėta, ant jos du kartus po vieną minutę turi pasėdėti 70–80 kg masės asmuo arba palaikomas jį atstojantis įtaisas, kad sėdimoji dalis ir atlošas būtų išpausti. Gamintojo reikalavimu visos sėdynės dalys prieš montuojant 3-D H įrenginį neapkrautos laikomos ne trumpiau nei 30 min.
- 4.2. Transporto priemonė turi būti 2.11 pastraipoje nustatytoje matuojamoje padėtyje.
- 4.3. Jeigu sėdynę galima reguliuoti, iš pradžių ji nustatoma į transporto priemonės gamintojo nurodytą galinę įprastą vairavimo arba važiavimo padėtį, ją slenkant tik išilgine kryptimi ir nenustatant į padėtį, skirtą ne įprastam vairavimui ar važiavimui. Jeigu sėdynę galima reguliuoti kitaip (vertikalia kryptimi, reguliuojamas polinkio kampas, sėdynės atlošas ir kt.), ji nustatoma į transporto priemonės gamintojo nurodytą padėtį. Jei tai sėdynės su amortizuojamąja pakaba, jos vertikalia kryptimi standžiai užfiksuojamos gamintojo nurodytoje įprasto vairavimo padėtyje.
- 4.4. Sėdimosios vietos plotas, prie kurio liečiasi 3-D H įrenginys, turi būti padengtas pakankamo dydžio ir tinkamos tekstūros muslino medvilnės lygiu audiniu, kurio tankis yra 18,9 siūlo viename kvadratiniam centimetrui, o svoris – $0,228 \text{ kg/m}^2$, arba lygiaverčių charakteristikų megzta arba neaustine medžiaga. Jeigu sėdynė bandoma ne transporto priemonėje, grindų, ant kurių sėdynė montuojama, pagrindinės charakteristikos ⁽²⁾ turi būti tokios pačios kaip ir transporto priemonės grindų, ant kurių sėdynę numatyta montuoti.

(2) Polinkio kampas, aukščio skirtumas su sėdynės montavimo elementais, paviršiaus tekstūra ir kt.

- 4.5. 3-D H įrenginio sėdimosios dalies ir nugaros sąranka uždedama taip, kad keleivio simetrijos plokštuma (C/LO) sutaptų su 3 DH įrenginio simetrijos plokštuma. Gamintojo prašymu 3-D H įrenginį galima paslinkti į vidų C/LO atžvilgiu, jeigu 3-D H įrenginys yra tiek toli pastumtas, kad dėl sėdynės krašto būtų neįmanoma 3-D H įrenginio lygiuoti.
- 4.6. Pėdų ir blauzdų sąrankos prie sėdynės sąrankos pritvirtinamos atskirai arba panaudojant „T“ formos strypą ir blauzdų sąranką. Per taško „H“ matymo įtaisus einanti linija turi būti lygiagreti su žeme ir statmena išilginei sėdynės simetrijos plokštumai.
- 4.7. 3-D H įrenginio pėdų ir kojų padėtis nustatoma taip:
- 4.7.1. Nustatyta sėdimoji vieta: vairuotojo ir kraštinio priekyje sėdinčio keleivio
- 4.7.1.1. Abiejų pėdų ir kojų sąrankos paslenkamos į priekį taip, kad pėdos būtų įprastoje padėtyje ant grindų, jei reikia – tarp valdymo pedalų. Jeigu įmanoma, kairioji pėda turi būti maždaug tokiu pat atstumu į kairę nuo 3-D H įrenginio simetrijos plokštumos, kiek dešinioji pėda yra į dešinę nuo jos. Jei reikia, skersinę 3-D H įrenginio padėtį rodantis gulsčiukas nustatomas horizontaliai, reguliuojant sėdimąją dalį arba pastumiant kojų ir pėdų sąrankas atgal. Per taško „H“ matymo įtaisus einanti linija turi būti išlaikoma statmena išilginei sėdynės simetrijos plokštumai.
- 4.7.1.2. Jei kairiosios kojos negalima išlaikyti lygiagrečiai su dešiniąja, ir kairiosios pėdos negali laikyti konstrukcija, ji paslenkama tiek, kad turėtų atramą. Turi būti išlaikomas matymo įtaisų lygiavimas.
- 4.7.2. Nustatyta sėdimoji vieta: kraštinė galinė
- Bandant galines arba papildomas sėdynes, kojos nustatomos kaip nurodyta gamintojo. Jeigu pėdos atsiduria ant skirtingo lygio grindų dalių, atskaitine laikoma ta pėda, kuri pirmoji prisiliečia prie priekinės sėdynės, o kita pėda turi būti nustatoma taip, kad gulsčiukas rodytų, jog skersinė įtaiso padėtis yra horizontali.
- 4.7.3. Kitos nustatytos sėdimosios vietos:
- Turi būti laikomasi 4.7.1 pastraipoje nurodytos tvarkos, išskyrus tai, kad pėdos turi būti nustatytos taip, kaip nurodo transporto priemonės gamintojas.
- 4.8. Uždedami blauzdos ir šlaunų svarmenys ir išlyginama 3-D H įrenginio padėtis.
- 4.9. Nugarinė dalis palenkama į priekį iki priekinio stabdiklio ir 3-D H įrenginys patraukiamas nuo sėdynės už „T“ formos strypo. 3-D H įrenginys grąžinamas į buvusią padėtį ant sėdynės vienu iš šių būdų:
- 4.9.1. Jei 3-D H įrenginys slenka atgal, atliekama ši procedūra: 3-D H įrenginiui leidžiama slysti atgal, kol nereikės horizontalios „T“ formos strypą veikiančios slinkimą ribojančios apkrovos, t. y., kol sėdimoji dalis palies atlošą. Jei reikia, iš naujo nustatoma blauzdos padėtis.
- 4.9.2. Jeigu 3-D H įrenginys neslenka atgal, taikoma ši procedūra: 3-D H įrenginys pastumiamas atgal „T“ formos strypą veikiant horizontalia atgal veikiančia apkrova, kol sėdimoji dalis palies atlošą (žr. šio priedo 1 priedėlio 2 pav.).
- 4.10. 3-D H įrenginio nugarinės ir sėdimųjų dalių sąranka ties klubų kampo kvadranto ir „T“ formos strypo įvorės jungtimi veikiama 100 + 10 N apkrova. Apkrovos veikimo kryptis išlaikoma lygiagrečiai su linija, einančia per minėtą sujungimą ir tašką, esantį virš šlaunų strypo įvorės (žr. šio priedo 1 priedėlio 2 pav.). Tuomet nugarinė dalis atsargiai pristumiama prie sėdynės atlošo. Per likusią procedūros dalį turi būti užtikrinama, kad 3-D H įrenginys nepasislinktų į priekį.
- 4.11. Uždedami dešinysis ir kairysis sėdmenų svarmenys, tuomet iš eilės aštuoni liemens svarmenys. 3-D H įrenginys išlaikomas horizontalioje padėtyje.
- 4.12. Nugarinė dalis palenkama į priekį, kad būtų sumažintas sėdynės atlošo įtempimas. 3-D H įrenginys tris visus pasiūbuojamas į šonus 10° lanku (po 5° į abi puses nuo vertikalios simetrijos plokštumos), kad neliktų jokios trinties tarp 3-D H įrenginio ir sėdynės.

Siūbuojant 3-D H įrenginį „T“ formos strypas gali nukrypti nuo nustatytos horizontalaus ir vertikalus lygiavimo padėties. Todėl siūbuojant „T“ formos strypą reikia prilaikyti jį atinkama šonine apkrova. Laikant „T“ formos strypą ir siūbuojant 3-D H įrenginį reikia atsargiai, kad vertikalčiai arba išilgai nebūtų sudaryta papildoma apkrova.

Per šį etapą 3-D H įrenginio pėdos nesusaistomos ir neprilaikomos. Jeigu pasikeičia pėdų padėtis, jos kurį laiką turėtų būti paliktos toje padėtyje.

Nugarinė dalis atsargiai priglaudžiama prie sėdynės atlošo ir patikrinama, ar abiejų gulsčių skalės rodmuo yra nulis. Jeigu siūbuojant 3-D H įrenginį pėdos pajudėjo, jos turi būti grąžintos į buvusią padėtį:

Iš eilės kiekviena pėda pakeliama nuo grindų kiek reikia, kol papildomai nebejuda. Keliant pėdos turi laisvai sukstis; neturi būti jokios priekinės arba šoninės apkrovos. Kiekvieną pėdą padėjus atgal ant paviršiaus, kulnas turi liestis su tam skirta konstrukcija.

Patikrinama, ar šoninio gulsčiuo skalės rodmuo yra nulis; prireikus, nugarinės dalies viršus pastumiamas iš šono tiek, kad 3-D H įrenginio sėdimoji dalis ant sėdynės būtų horizontali.

4.13. Laikant „T“ formos strypą, kad 3-D H įrenginys neslystų ant sėdimosios dalies į priekį:

- a) nugarinė dalis pristumiama prie sėdynės atlošo;
- b) maždaug ties liemens svarmenų viduriu nugarinės dalies kampo strypas protarpiais veikiamas ne didesne kaip 25 N horizontalia atgal veikiančia apkrova, kol pagal klubų kampo kvadrantą bus matyti, kad nuėmus apkrovą yra užtikrinta stabili padėtis. Reikia užtikrinti, kad 3-D H įrenginio neveiktų išorinės žemyn arba iš šono veikiančios apkrovos. Jeigu būtina papildomai pareguliuoti 3-D H įrenginį į horizontalią padėtį, nugarinė dalis palenkama į priekį, perlygiuojama ir procedūra pakartojama nuo 4.12 pastraipos.

4.14. Matuojama:

4.14.1. Taško „H“ koordinatės matuojamos atsižvelgiant į erdvinę atskaitos sistemą.

4.14.2. Pagal 3-D H įrenginio nugarinės dalies kampo kvadrantą nustatomas tikrasis liemens kampas, kai liestukas yra toliausiai į galą nutolusioje padėtyje.

4.15. Jeigu nusprendžiama pakartoti 3-D H įrenginio nustatymą, sėdynės sąranka prieš pakartotinį nustatymą turi būti neapkrauta ne trumpiau nei 30 minučių. 3-D H įrenginys neturėtų būti paliktas ant sėdynės sąrankos ilgiau nei bandymui atlikti reikalingą laiką.

4.16. Jeigu tos pačios eilės sėdynės galima laikyti panašiomis (daugiavietė neišardoma sėdynė, identiškos sėdynės ir kt.) kiekvienai sėdynių eilei nustatomas tik vienas taškas „H“ ir vienas „tikrasis liemens kampas“, šio priedo I priedėlyje aprašytą 3-D H įrenginį padėjus vietoje, kuri laikoma tos sėdynių eilės etalonine sėdyne. Ta vieta turi būti:

4.16.1. priekinėje eilėje: vairuotojo sėdynė;

4.16.2. galinėje eilėje arba eilėse: kraštinė sėdynė.

1 priedėlis

ERDVINIO ĮRENGINIO TAŠKUI „H“ NUSTATYTI APRAŠAS (*)

(3-D H įrenginys)

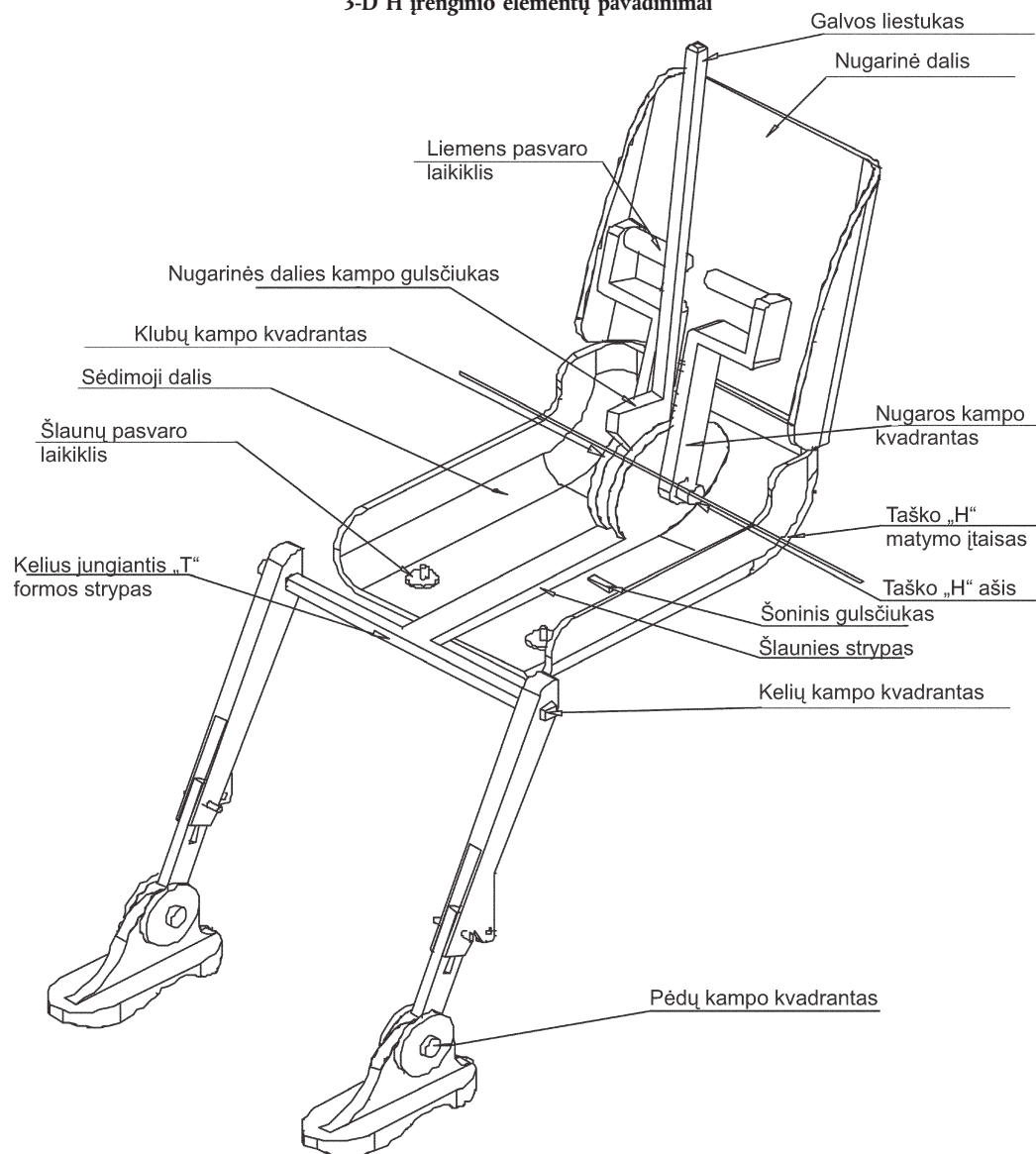
1. NUGARINĖ IR SĖDIMOJI DALYS

Nugarinė ir sėdimoji dalys sukonstruotos iš sustiprinto plastiko ir metalo; jos imituoja žmogaus liemenį ir šlaunis, mechaniškai sujungtas taške „H“. Prie šarnyrų taške „H“ pritvirtinto liestuko pritvirtintas kvadrantas, skirtas tikrajam liemens kampui matuoti. Šlaunų vidurio liniją ir klubų kampo kvadranto bazinę liniją sudaro prie sėdimosios dalies pritvirtintas reguliuojamas šlaunų strypas.

2. KŪNO IR KOJŲ ELEMENTAI

Blauzdų segmentai prijungti prie sėdimosios dalies šarankos ties kelius jungiančiu „T“ formos strypu, kuris yra statmenas reguliuojamo šlaunų strypo tęsinys. Blauzdų segmentuose įrengti kvadrantai kelių sulenkimo kampui matuoti. Batų ir pėdų šarankos sukalibruotos pėdos kampui matuoti. Įrenginio vieta erdvėje nustatoma dviem gulsčiais. Atitinkamuose sunkio centruose pritvirtinami kūno elementų pasvarai, atstojantys 76 kg svorio vyriškos lyties asmens poveikį sėdnei. Reikėtų patikrinti, ar visos 3-D H įrenginio jungtys gali būti lengvai sukiojamos be pastebimos trinties.

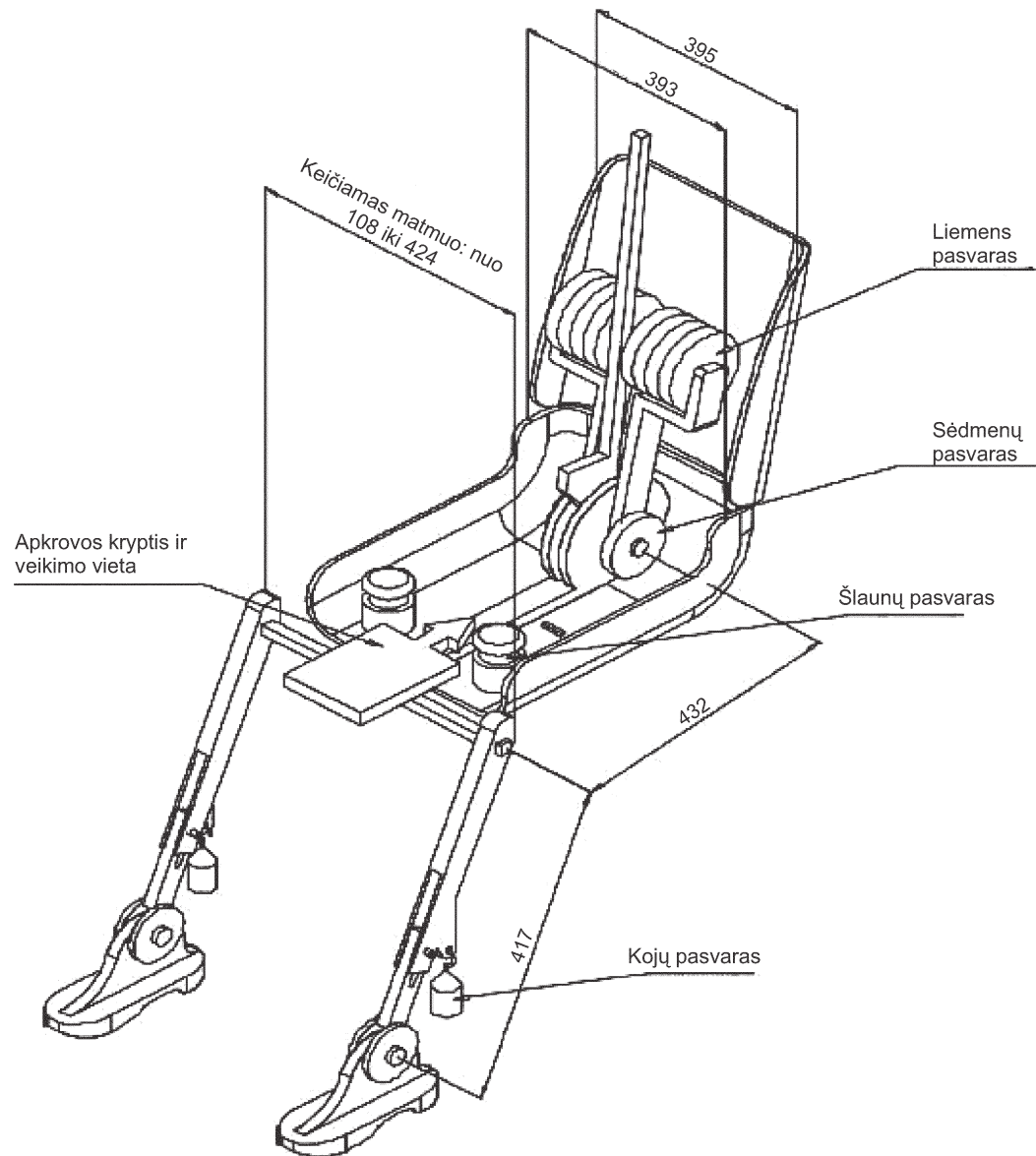
1 paveikslas

3-D H įrenginio elementų pavadinimai

(*) Dėl išsamesnės informacijos apie 3-D H įrenginio konstrukciją kreipkitės į Automobilių inžinierių sąjungą; adresas: 400 Commonwealth Drive, Warrendale, Pennsylvania 15096, United States of America. Įrenginys atitinka ISO standarte 6549:1980 aprašytą įrenginį.

2 paveikslas

3-D H įrenginio sudedamųjų dalių matmenys ir apkrovos paskirstymas

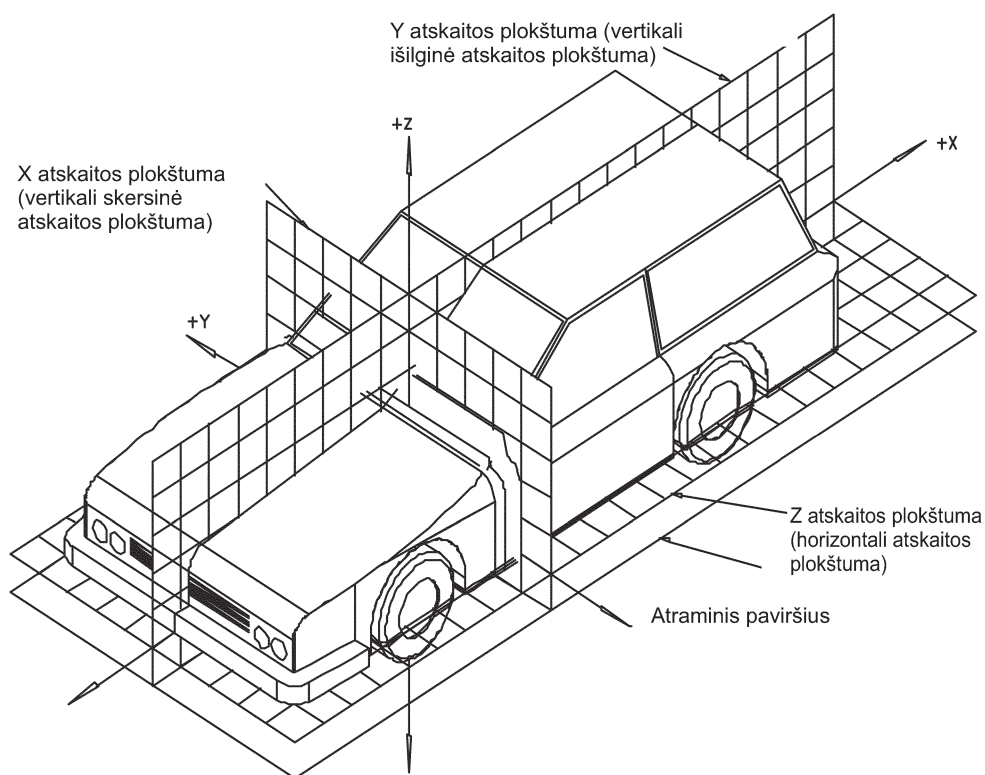

2 priedėlis

ERDVINĖ ATSKAITOS SISTEMA

1. Erdvinė atskaitos sistema – tai trys viena kitai statmenos plokštumos, nustatytos transporto priemonės gamintojo (žr. pav.) (*).
2. Transporto priemonės matuojamoji padėtis nustatoma pastačius transporto priemonę ant atraminio paviršiaus taip, kad atskaitos pradžios žymų koordinatės atitiktų gamintojo nustatytas vertes.
3. Taškų „R“ ir „H“ koordinatės nustatomos transporto priemonės gamintojo nustatytų atskaitos pradžios žymų atžvilgiu.

Paveikslas

Erdvinė atskaitos sistema

(*) Atskaitos sistema atitinka ISO standartą 4130:1978.

3 priedėlis

SĖDIMUJŲ VIETŲ ATSKAITOS DUOMENYS

1. ATSKAITOS DUOMENŲ KODAVIMAS

Iš eilės išvardijami kiekvienos sėdimosios vietos atskaitos duomenys. Sėdimosios vietos identifikuojamos dviejų rašmenų kodu. Pirmasis rašmuo – tai arabiškas skaitmuo, žymintis sėdynių eilę, skaičiuojant nuo transporto priemonės priekio iki jos galo. Antrasis rašmuo – didžioji raidė, žyminti sėdimosios vietos padėtį sėdynių eilėje, žiūrint transporto priemonės judėjimo į priekį kryptimi; naudojamos tokios raidės:

L = kairė
C = vidurinė
R = dešinė

2. TRANSPORTO PRIEMONĖS MATUOJAMOSIOS PADĖTIES APRAŠYMAS

2.1. Atskaitos pradžios žymų koordinatės

X .....

Y .....

Z .....

3. ATSKAITOS DUOMENŲ SĄRAŠAS

3.1. Sėdimoji vieta: .....

3.1.1. Taško „R“ koordinatės

X .....

Y .....

Z .....

3.1.2. Projektinis liemens posvyrio kampas: .....

3.1.3. Sėdynės reguliavimo techninės sąlygos (*)

horizontali: .....

vertikali: .....

kampinė: .....

liemens kampas: .....

Pastaba. Kitų sėdimųjų vietų atskaitos duomenys pateikti 3.2, 3.3 ir kitose pastraipose.

(*) Nereikalingas įrašas išbraukiamas.

MAŽIAUSI SAUGOS DIRŽŲ IR ĮTRAUKIKLIŲ REIKALAVIMAI

Transporto priemonės kategorija	Į priekį atgręžtos sėdimosios vietos				Atgal atgręžtos sėdimosios vietos
	Kraštinės sėdimosios vietos		Vidurinė sėdimoji vieta		
	Priekinės	Nepriekinės	Priekinės	Nepriekinės	
M1	Ar4m	Ar4m	Ar4m	Ar4m	B, Br3, Br4m
M2 < 3,5 t	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Br3, Br4m, Br4Nm
M2 > 3,5 t M3	Br3, Br4m, Br4Nm, or Ar4m or Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm, or Ar4m or Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm or Ar4m or Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm or Ar4m or Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm
	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	
N1	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm, Br4m, Br4Nm Ø	B, Br3, Br4m, Br4Nm or A, Ar4m, Ar4Nm * (!)	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm
		8.1.2.1 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei sėdynė yra perėjimo viduje	8.1.6 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei priekinis stiklas nėra atskaitos zonoje		
N2 N3	B, Br3, Br4m, Br4Nm or A, Ar4m, Ar4Nm *	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm, or A, Ar4m, Ar4Nm *	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm
	8.1.6 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei priekinis stiklas yra už atskaitos zonos ir vairuotojo sėdynėi		8.1.6 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei priekinis stiklas nėra atskaitos zonoje		

A: trijose vietose tvirtinamas (juosmens ir įstrižasis) diržas

3: diržo įtraukikliai su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu

*: remiamasi šios taisyklės 8.1.6 pastraipa ⁽²⁾

B: 2 vietose tvirtinamas (juosmens) diržas

4: diržo įtraukikliai su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju

Ø: remiamasi šios taisyklės 8.1.2.1 pastraipa

r: įtraukiklis

N: suveikimo jėgos vertė yra didesnė

•: remiamasi šios taisyklės 8.1.7 pastraipa ⁽²⁾

m: diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui (žr. Taisyklės Nr. 16 2.14.3 ir 2.14.5 pastraipas)

⁽¹⁾ 04 serijos pakeitimų 12 papildymų klaidų sąrašas taikomas nuo pradžios.

⁽²⁾ 4 redakcijos klaidų sąrašas taikomas nuo pradžios.

Pastaba. Visais atvejais S tipo diržai gali būti įrengiami vietoj visų galimų A arba B tipo diržų su sąlyga, kad jų tvirtinimo įtaisai atitinka Taisyklę Nr. 14.

Kai diržų komplektas patvirtinamas kaip S tipo diržas pagal šią taisyklę, naudojant juosmens diržo juostas, pečių diržo juostas ir galbūt vieną arba daugiau įtraukiklių, gamintojas (pareiškėjas) gali pateikti vieną arba dvi papildomas tarpukojo juostas ir jų tvirtinimo priedus. Šie papildomi tvirtinimo įtaisai nebūtinai turi atitikti Taisyklės Nr. 14 reikalavimus. Šie papildomi tvirtinimo įtaisai nebūtinai turi atitikti Taisyklės Nr. 14 reikalavimus (04 serijos pakeitimų 14 papildymų klaidų sąrašas taikomas nuo pradžios).

17 PRIEDAS

VARIKLINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SUAUGUSIEMS KELEIVIAMS, SĖDINTIEMS Į PRIEKĮ ATGRĘŽTOSE SĖDYNĖSE, SKIRTŲ SAUGOS DIRŽŲ IR KELEIVIO APSAUGOS SISTEMŲ BEI ISOFIX VAIKO APSAUGOS SISTEMŲ MONTAVIMO REIKALAVIMAI

1. SUDERINAMUMAS SU VAIKO APSAUGOS SISTEMOMIS

- 1.1. Transporto priemonės gamintojas į transporto priemonės naudotojo vadovą turi įtraukti informaciją apie kiekvienos keleivio sėdynės tinkamumą vežti vaikus iki 12 metų (arba iki 1,5 m ūgio) arba apie vaiko apsaugos sistemų montavimą. Ši informacija turi būti pateikiama nacionaline kalba arba bent viena tos šalies, kurioje transporto priemonė parduodama, nacionalinių kalbų.

Kiekvienai į priekį atgręžtai keleivio sėdynei ir kiekvienai ISOFIX tvirtinimo vietai transporto priemonės gamintojas turi:

- a) nurodyti, ar sėdimoji vieta tinkama „universaliosios“ kategorijos vaiko apsaugos sistemoms (žr. 1.2 pastraipą);
- b) nurodyti, ar ISOFIX tvirtinimo vieta tinkama „universaliosios“ kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms (žr. 1.2 pastraipą);
- c) pateikti „pusiau universalios“, „ribotosios“ arba „specialios transporto priemonės“ kategorijos vaiko apsaugos sistemų, tinkamų transporto priemonės sėdimosioms vietoms, sąrašą ir nurodyti svorio grupę (-es), kuriai (-ioms) keleivio apsaugos sistemos yra skirtos;
- d) pateikti „pusiau universalios“, „ribotosios“ arba „specialios transporto priemonės“ kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemų, tinkamų nurodytos transporto priemonės ISOFIX tvirtinimo vietai, sąrašą ir nurodyti svorio grupę ir ISOFIX dydžio klasę, kuriai (-ioms) ISOFIX keleivio apsaugos sistemos yra skirtos;
- e) pateikti įmontuotą vaiko apsaugos sistemą ir nurodyti svorio grupę (-es), kuriai (-ioms) keleivio apsaugos sistemos yra skirtos ir atitinkamą (-as) konfigūraciją (-as);
- f) pateikti bet kurį a, b, c, d, e derinį;
- g) nurodyti vaiko, kurie neturėtų būti vežami toje sėdimosioje vietoje, svorio grupę (-es).

Jei sėdimoji vieta tinkama tik į priekį atgręžtomis vaiko apsaugos sistemoms, tai turėtų būti nurodyta.

Šiai informacijai nurodyti tinkamo formato lentelės pateiktos šio priedo 3 priedėlyje.

- 1.2. „Universaliosios“ kategorijos vaiko apsaugos sistema arba ISOFIX vaiko apsaugos sistema yra sistema, patvirtinta ir priskirta „universaliajai“ kategorijai pagal Taisyklę Nr. 44 su 03 serijos pakeitimų 5 papildymu. Transporto priemonės gamintojo nurodytos sėdimosios vietos arba ISOFIX pritvirtinimo vietos, kurios tinka įrengti vaiko apsaugos sistemas arba ISOFIX vaiko apsaugos sistemas, turi atitikti šio priedo 1 arba 2 priedėlio reikalavimus. Jei reikia, apie bet kokią naudojimo vienu metu ant ISOFIX vaiko apsaugos sistemų gretutinių padėčių ir (arba) tarp ISOFIX pritvirtinimo vietų ir suaugusiųjų sėdynių apribojimą pateikiama šio priedo 3 priedėlio lentelėje.

1 priedėlis

„UNIVERSALIOSIOS“ KATEGORIJOS VAIKO APSAUGOS SISTEMŲ, ĮRENGTŲ SU TRANSPORTO PRIEMONĖS SAUGOS DIRŽŲ ĮRANGA, MONTAVIMO REIKALAVIMAI

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Sėdimųjų vietų tinkamumui įrengti „universaliosios“ kategorijos vaiko apsaugos sistemas nustatyti naudojama bandymo procedūra ir šio priedėlio reikalavimai.
- 1.2. Bandymai gali būti atliekami transporto priemonėje arba tinkamoje transporto priemonės dalyje.

2. BANDYMO METODIKA

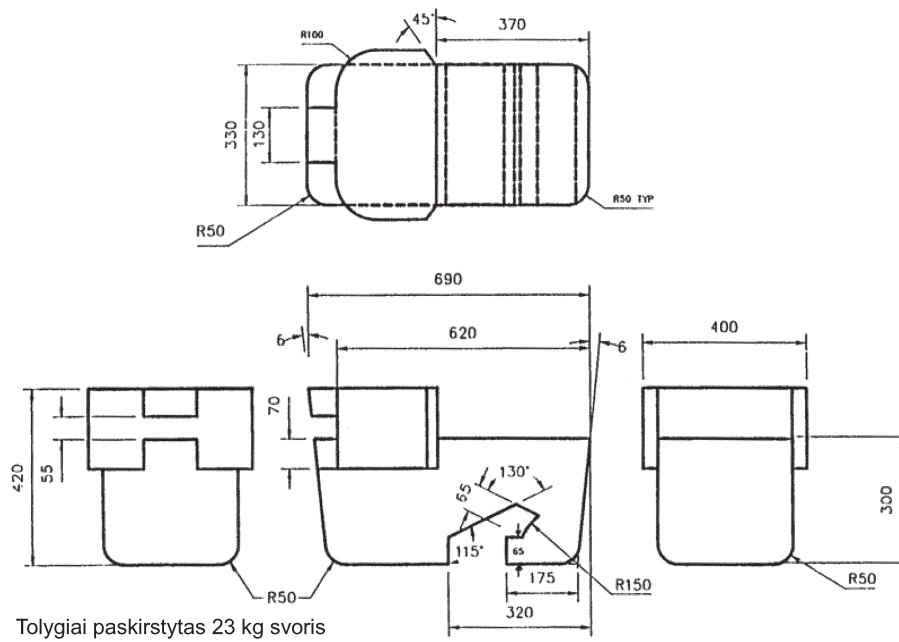
- 2.1. Nustatyti sėdynę į tolimiausią galinę ir žemiausią padėtį.
- 2.2. Sėdynės atlošo polinkį nustatyti pagal gamintojo nurodytą projektinę padėtį. Jei nėra jokių techninių sąlygų, atlošą reikėtų pakreipti 25 laipsniais nuo vertikalios padėties arba nustatyti į artimiausią nuo tos padėties fiksuotą padėtį.
- 2.3. Pečių tvirtinimo įtaisą nustatyti į žemiausią padėtį.
- 2.4. Sėdynės atlošą ir sėdimąją dalį uždenkite medvilniniu audiniu.
- 2.5. Įrangą uždėti (kaip aprašyta šio priedėlio 1 pav.) ant transporto priemonės sėdynės.
- 2.6. Jei sėdimoji vieta pritaikyta į priekį arba atgal atgręžtai universalijai keleivio apsaugos sistemai, toliau dirbti pagal 2.6.1, 2.7, 2.8, 2.9 ir 2.10 pastraipas. Jei sėdimoji vieta pritaikyta tik į priekį atgręžtai universalijai keleivio apsaugos sistemai, toliau dirbti pagal 2.6.2, 2.7, 2.8, 2.9 ir 2.10 pastraipas.
  - 2.6.1. Saugos diržu apjuosti įrangą, kaip parodyta 2 ir 3 pav., tada užsegti sagtį.
  - 2.6.2. Saugos diržo juosmens juosta apjuosti apatinę įrangos dalį maždaug 150 mm spinduliu, kaip parodyta 3 pav., tada užsegti sagtį.
- 2.7. Patikrinti, kad įrangos vidurio linija būtų ± 25 mm atstumu nuo sėdimosios vietos vidurio linijos, kuri turi būti lygiagreti su transporto priemonės vidurio linija.
- 2.8. Patikrinti, kad juosta nebūtų laisva. Laisvumui pašalinti nenaudoti per daug jėgos ir juostos stipriai netempti.
- 2.9. Pastumti atgal įrangos priekinės dalies vidurį 100 N $\pm$ 10 N jėga, taikoma lygiagrečiai su apatiniu paviršiumi, tada jėgą pašalinti.
- 2.10. Pastumti vertikaliai žemyn viršutinę vidurinę įrangos dalį 100 N $\pm$ 10 N jėga, tada jėgą pašalinti.

3. REIKALAVIMAI

- 3.1. Įrangos pagrindas turi liestis su priekine ir galine sėdynės sėdimosios dalies paviršiaus dalimi. Jei tokio sąlyčio nebūna dėl priėjimo prie diržo tarpo bandymo įrangoje, šis tarpas gali būti uždengtas vienoje linijoje su bandymo įrangos apatiniu paviršiumi.
- 3.2. Diržo juosmeninė dalis turi liesti įrangą abiejose pusėse iš galinės pusės (žr. 3 pav.).
- 3.3. Jei pirmiau pateikti reikalavimai neatitinka 2.1, 2.2 ir 2.3 pastraipose pateiktų nustatymų, sėdynė, sėdynės atlošas ir saugos diržų tvirtinimo įtaisai gali būti nustatyti į pakaitinę padėtį, kurią gamintojas nustato įprastam naudojimui; šioje padėtyje turi būti pakartota pirmiau aprašyta montavimo procedūra ir vėl patikrinama, ar laikomasi reikalavimų. Informacija apie šią pakaitinę padėtį pateikta šio priedo 3 priedėlio 1 lentelėje.

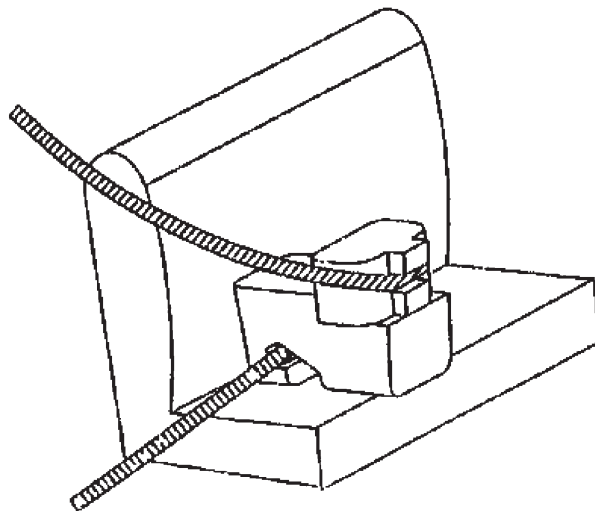
1 paveikslas

Įrangos techninės sąlygos

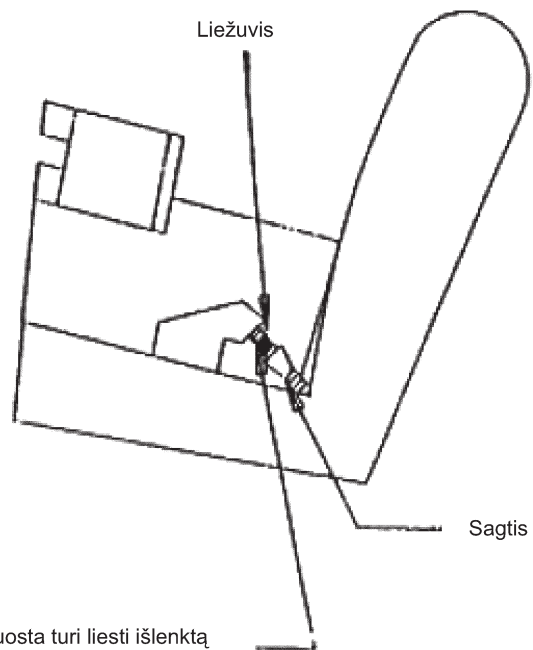
2 paveikslas

Įrangos montavimas ant transporto priemonės sėdynės (žr. 2.6.1 pastraipą)

3 paveikslas

Suderinamumo patikrinimas (žr. 2.6.1 ir 3.2 pastraipas)

Pastaba. Saugos diržo juosta turi liesti išlenktą kraštą abiejose įrangos pusėse

Parodytas tik juosmens diržas

2 priedėlis

I PRIEKIŲ ATGRĘŽTŲ IR APGRĘŽTŲ, UNIVERSALIOSIOS IR PUSIAU UNIVERSALIOS KATEGORIJŲ ISOFIX VAIKO APSAUGOS SISTEMŲ, SUMONTUOTŲ ISOFIX PRITVIRTINIMO VIETOSE MONTAVIMO REIKALAVIMAI

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Kad būtų galima nustatyti ISOFIX pritvirtinimo vietų tinkamumą siekiant sumontuoti universaliosios ir pusiau universalios kategorijų ISOFIX vaiko apsaugos sistemas remiamasi šiame priedėlyje aprašyta bandymo atlikimo metodika ir pateiktais reikalavimais.
- 1.2. Bandymai gali būti atliekami transporto priemonėje arba tinkamoje transporto priemonės dalyje.

2. BANDYMO METODIKA

Dėl visų ISOFIX pritvirtinimo vietų transporto priemonėje, kaip nurodyta automobilio gamintojo 3 priedėlio 2 lentelėje, reikia patikrinti, ar galima pritaikyti atitinkamą (-us) vaiko apsaugos įrangą (toliau – VAĮ):

- 2.1. Tikrinant VAĮ ant sėdynės, ją galima reguliuoti išilgine kryptimi, nustatant ją į galinę ir žemiausią padėtį.
- 2.2. Sėdynės atlošo polinkį nustatyti pagal gamintojo nurodytą projekcinę padėtį, o galvos atramą į žemiausią ir galinę padėtį. Jeigu nieko nenurodyta, sėdynės atlošas pakreipiamas atitinkamai 25° liemens kampų nuo vertikalaus padėties arba nustatytomas į artimiausią nuo tos padėties fiksuotą padėtį.

Tikrinant VAĮ ant galinės sėdynės, prieš šią sėdynę esančią sėdynę galima reguliuoti išilgine kryptimi į priekį, toliausiai ji gali būti nukreipta į padėtį, esančią tarp galinės ir priekinės padėčių. Sėdynės atlošo kampą taip pat galima reguliuoti, nustatant jį iki staus kampo, kuris atitinka 15° liemens kampą.

- 2.3. Ant sėdynės atlošo ir pagalvėlės padėti medvilninio audinio skiautę.
- 2.4. VAĮ padėti ant ISOFIX tvirtinimo vietos.
- 2.5. Vidurinę ISOFIX tvirtinimo įtaisų dalį stumti link ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistemos 100 N ± 10 N jėga, taikoma lygiagrečiai su apatiniu paviršiumi, tada jėgą pašalinti.
- 2.6. VAĮ pritvirtinti prie ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistemos.
- 2.7. Pastumti vertikaliai žemyn viršutinę vidurinę įrangos dalį 100 N ± 10 N jėga, tada jėgą pašalinti.

3. REIKALAVIMAI

Toliau pateiktos sąlygos bandymams atlikti taikomi tik VAĮ, pritaikytai prie ISOFIX tvirtinimo vietos. Laikantis šių sąlygų nebūtina VAĮ pritvirtinti ir nuimti nuo ISOFIX tvirtinimo vietos.

- 3.1. VAĮ turi būti pritaikoma nekeičiant transporto priemonės vidaus įrangos. VAĮ pagrindo kampas turi būti 15° ± 10° virš horizontalios plokštumos, einančios per ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistemą.
- 3.2. ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisas, jei yra, turi būti pasiekiamas.
- 3.3. Jei pirmiau pateikti reikalavimai neatitinka 2 pastraipoje pateiktų nustatymų, sėdynės, sėdynės atlošai ir galvos atramos gali būti nustatyti į pakaitinę padėtį, kurią gamintojas nustato įprastam naudojimui; šioje padėtyje turi būti pakartota pirmiau aprašyta montavimo procedūra ir vėl patikrinama, ar laikomasi reikalavimų. Informacija apie pakaitinę padėtį pateikiama šio priedo 3 priedėlio 2 lentelėje.
- 3.4. Jeigu nepatenkinami pirmiau pateikti reikalavimai, kai yra tam tikra išimama vidaus įranga, ši įranga gali būti išimta, tuomet vėl atliekamas patikrinimas, ar laikomasi 3 pastraipoje nurodytų reikalavimų. Tokiu atveju atitinkama informacija pateikiama šio priedo 3 priedėlio 2 lentelėje.

4. ISOFIX VAIKO APSAUGOS SISTEMOS DYDŽIAI, KLASĖ IR ĮRANGA

- A — ISO/F3: Viso aukščio į priekį atgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAS
 B — ISO/F2: Sumažinto aukščio į priekį atgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAS
 B1 — ISO/F2X: Sumažinto aukščio į priekį atgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAS
 C — ISO/R3: Viso aukščio apgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAS
 D — ISO/R2: Sumažinto aukščio apgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAS
 E — ISO/R1: Apgręžta kūdikių VAS
 F — ISO/L1: Į kairinį šoną atgręžta VAS (nešiojamasis lopšys)
 G — ISO/L2: Į dešinįjį šoną atgręžta VAS (nešiojamasis lopšys)

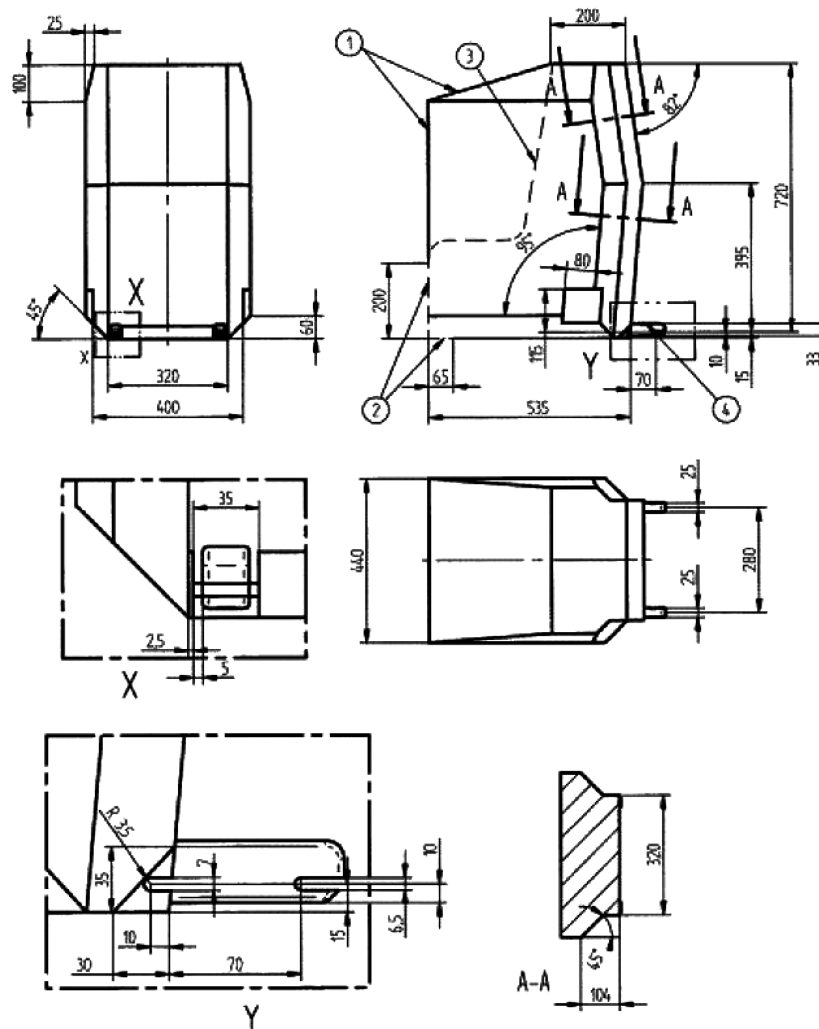
Svorio grupė	ISOFIX dydžio klasė	Įtaisas (VAĮ)
0 – iki 10 kg	F	ISO/L1
	G	ISO/L2
	E	ISO/R1
0+ – iki 13 kg	C	ISO/R3
	D	ISO/R2
	E	ISO/R1
I – 9–18 kg	A	ISO/F3
	B	ISO/
	B1	ISO/F2X
	C	ISO/R3
	D	ISO/R2

Toliau nurodyta įranga montuojama su 5–15 kg mase, ji turi būti pakankamai patvari ir standi, kad atitiktų naudojimo reikalavimus.

4.1. Viso aukščio į priekį atgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinė

1 paveikslas

ISO/F3 Viso aukščio į priekį atgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinės matmenys (aukštis – 720 mm) ISOFIX DYDŽIO KLASĖ A

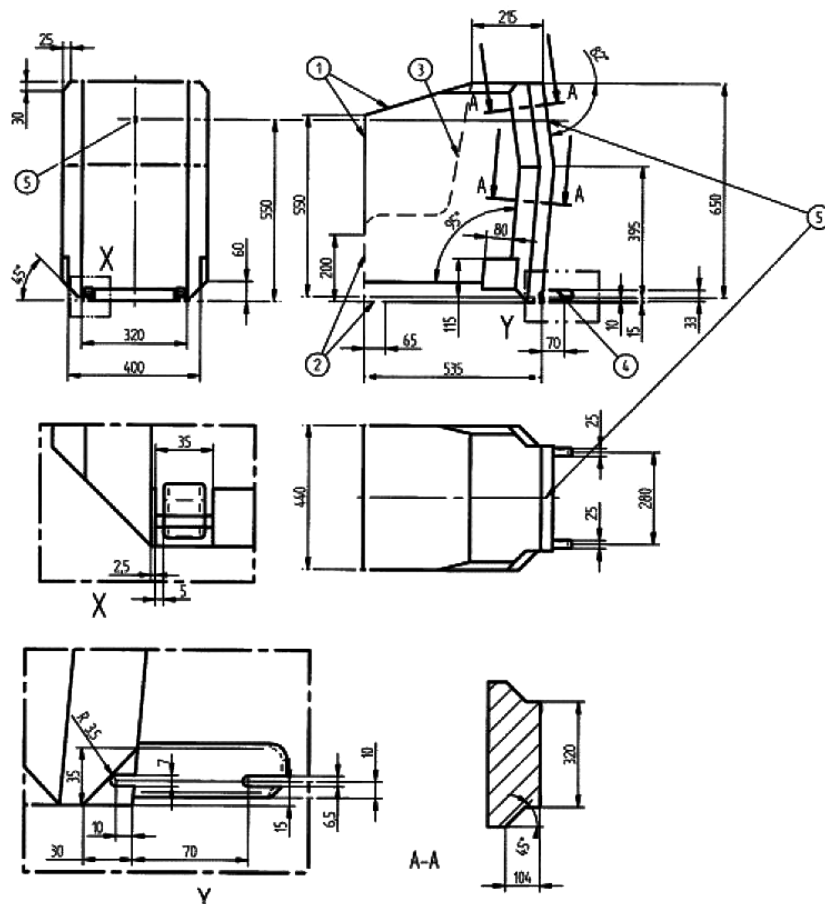
Paiškinimai

- 1 Ribos į priekį ir viršų
- 2 Brūkšniuota linija pažymėta vieta, kurioje gali išsikišti atrama ar panašus įtaisas
- 3 Netaikoma
- 4 Tolesni reikalavimai dėl sujungimo vietos pateikiami Taisyklėje Nr. 44

4.2. Sumažinto aukščio į priekį atgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinė

2 paveikslas

ISO/F2 Sumažinto aukščio į priekį atgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinės matmenys (aukštis – 650 mm) ISOFIX DYDŽIO KLASĖ B

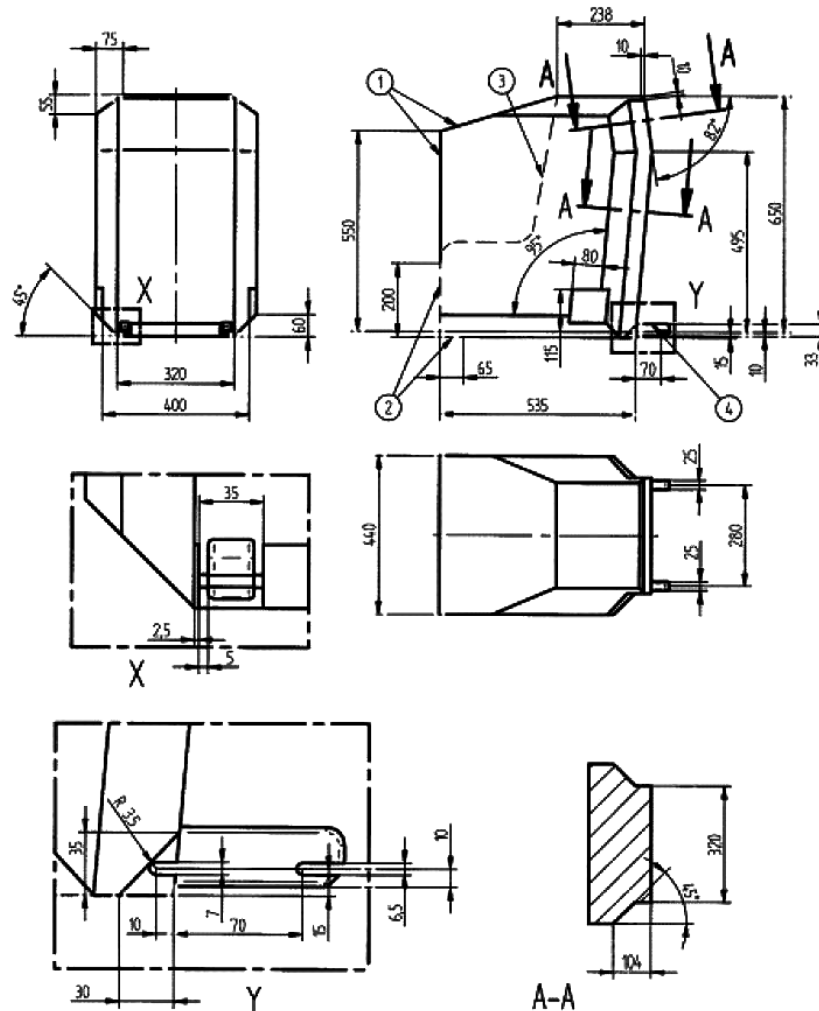
Paiškinimai

- 1 Ribos į priekį ir viršų
- 2 Brūkšniuota linija pažymėta vieta, kurioje gali išsikišti atrama ar panašus įtaisas
- 3 Netaikoma
- 4 Tolesni reikalavimai dėl sujungimo vietos pateikiami Taisyklėje Nr. 44
- 5 Viršutinio diržo pritvirtinimo vieta

4.3. Sumažinto aukščio į priekį atgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinė, galinė pusė, antra versija

3 paveikslas

ISO/F2 Sumažinto aukščio į priekį atgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos (galinio paviršiaus antra versija) gaubtinės matmenys (aukštis – 650 mm) – ISOFIX DYDŽIO KLASĖ B1

Paiškinimai

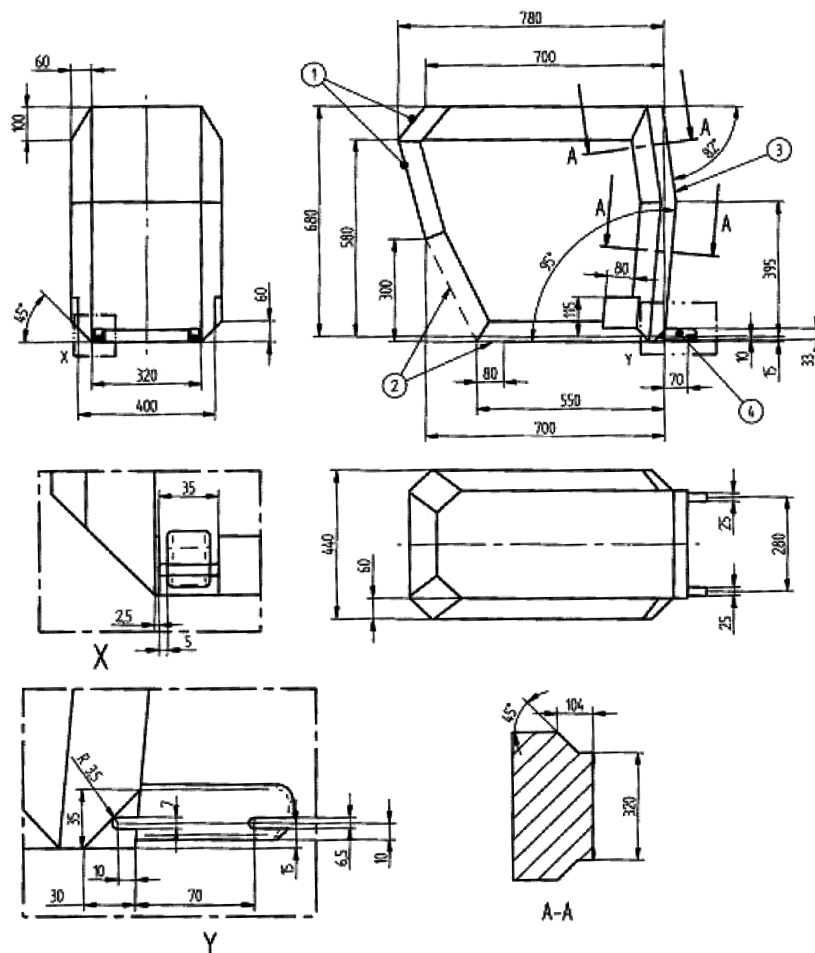
- 1 Ribos į priekį ir viršų
- 2 Brūkšniuota linija pažymėta vieta, kurioje gali išsikišti atrama ar panašus įtaisas
- 3 Netaikoma
- 4 Tolesni reikalavimai dėl sujungimo vietos pateikiami Taisyklėje Nr. 44

4.4. Viso aukščio į priekį apgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinė

4 paveikslas

ISO/R3 Viso aukščio į priekį apgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinės matmenys ISOFIX DYDŽIO KLASĖ C

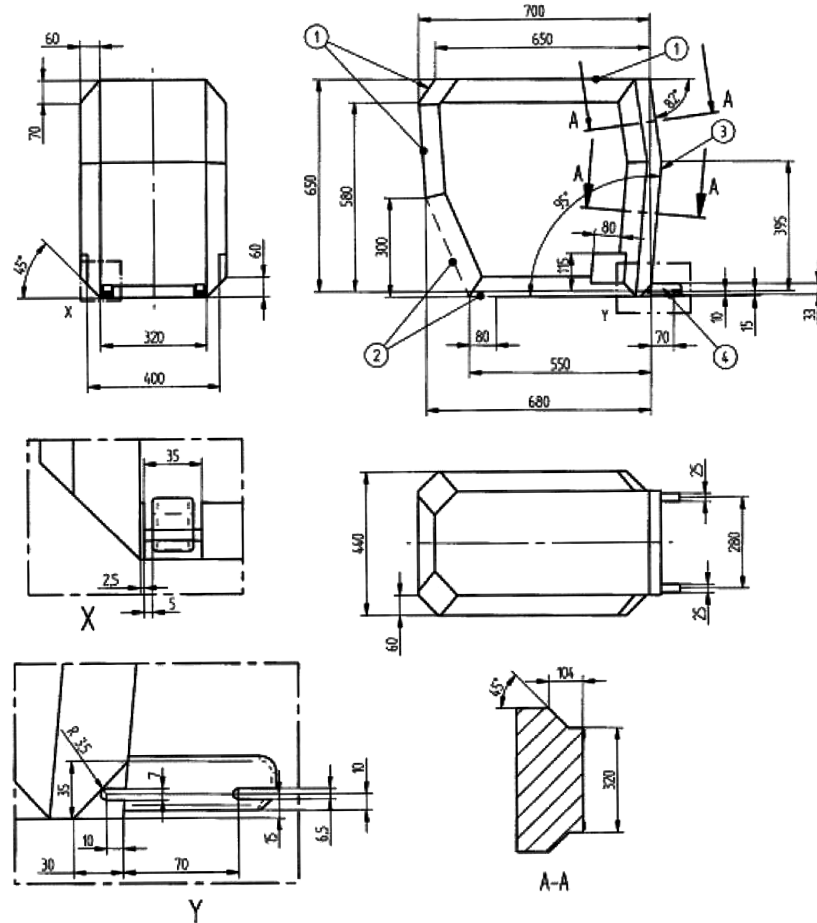
Paiškinimai

- 1 Ribos į priekį ir viršų
- 2 Brūkšniuota linija pažymėta vieta, kurioje gali išsikišti atrama ar panašus įtaisas
- 3 Judėjimo atgal apribojimai (paveikslėlio dešinėje) nurodyti 2 pav. pateikta į priekį atgręžta gaubtinė
- 4 Tolesni reikalavimai dėl sujungimo vietos pateikiami Taisyklėje Nr. 44

4.5. Sumažinto aukščio apgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinė

5 paveikslas

ISO/R2 Sumažinto aukščio apgręžtos pradedančių vaikščioti kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinės matmenys ISOFIX DYDŽIO KLASĖ D

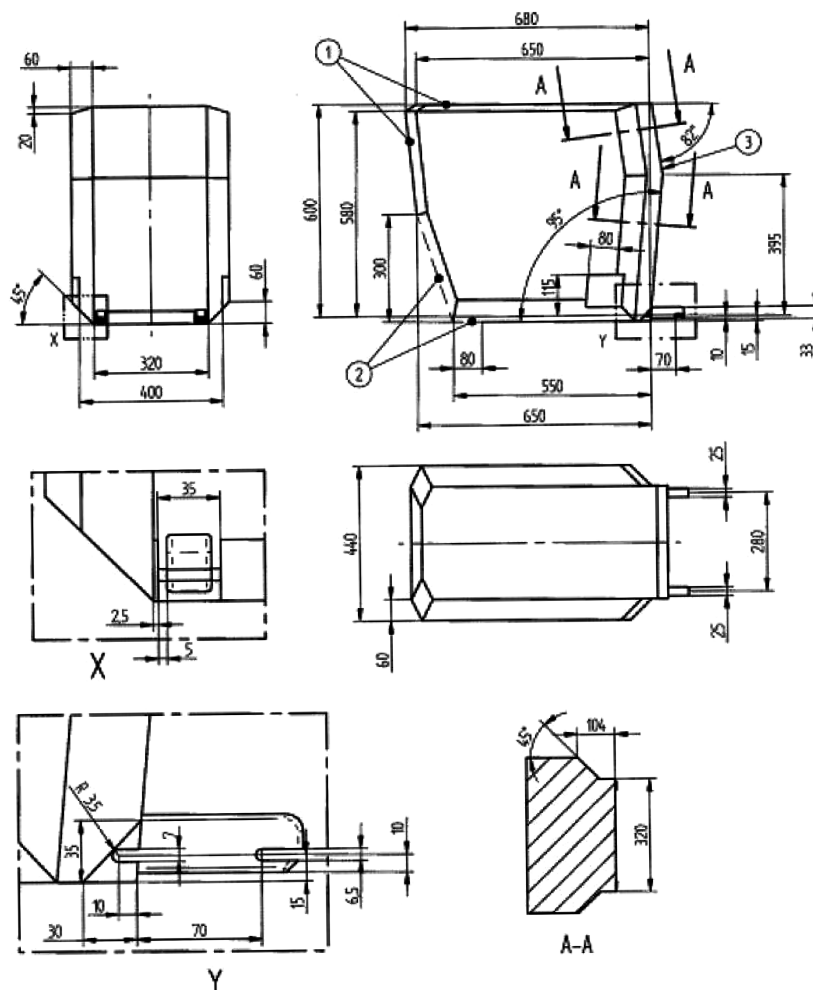
Paiškinimai

- 1 Ribos į priekį ir viršų
- 2 Brūkšniuota linija pažymėta vieta, kurioje gali išsikišti atrama ar panašus įtaisas
- 3 Judėjimo atgal apribojimai (paveikslėlio dešinėje) nurodyti 2 pav. pateikta į priekį atgręžta gaubtine
- 4 Tolesni reikalavimai dėl sujungimo vietos pateikiami Taisyklėje Nr. 44

4.6. Apgrežta kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinė

6 paveikslas

ISO/R1 Apgrežtos kūdikių vaiko apsaugos sistemos gaubtinės matmenys ISOFIX DYDŽIO KLASĖ E

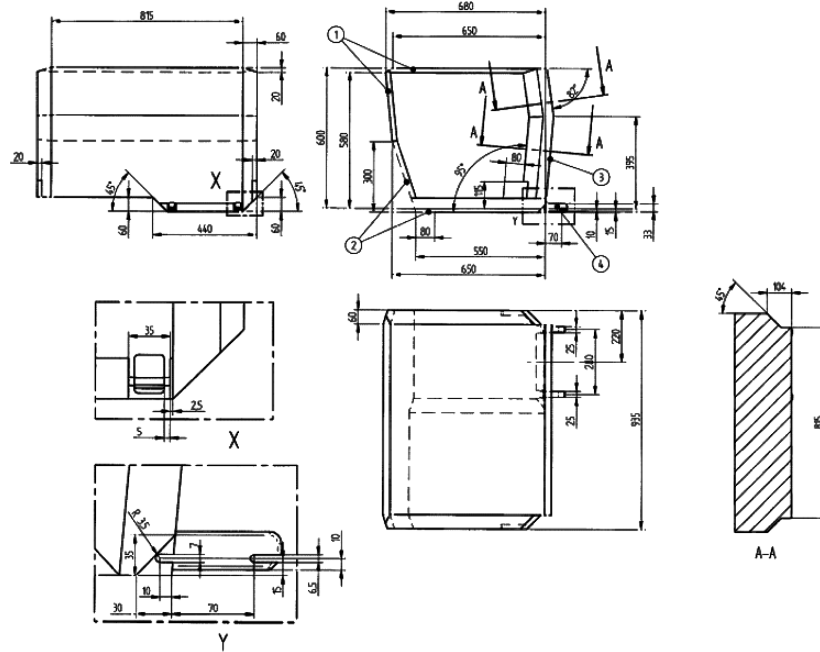
Paiškinimai

- 1 Ribos į priekį ir viršų
- 2 Brūkšniuota linija pažymėta vieta, kurioje gali išsikišti atrama ar panašus įtaisas
- 3 Judėjimo atgal apribojimai (paveikslėlio dešinėje) nurodyti 2 pav. pateikta į priekį atgrežta gaubtinė
- 4 Tolesni reikalavimai dėl sujungimo vietos pateikiami Taisyklėje Nr. 44

4.7. Į šoną atgręžtos vaiko apsaugos sistemos gaubtinė

7 paveikslas

ISO/L1 į šoną atgręžtos vaiko apsaugos sistemos gaubtinės matmenys ISOFIX DYDŽIO KLASĖ F arba ISO/L2 simetriškai į kitą pusę ISOFIX DYDŽIO KLASĖ G

Paaiškinimai

- 1 Ribos į priekį ir viršų
- 2 Brūkšniuota linija pažymėta vieta, kurioje gali išsikišti atrama ar panašus įtaisas
- 3 Judėjimo atgal apribojimai (paveikslėlio dešinėje) nurodyti 2 pav. pateikta į priekį atgręžta gaubtine
- 4 Tolesni reikalavimai dėl sujungimo vietos pateikiami ISO 13216-1, 2 ir 3 pav.

3 priedėlis

Į priekį atgręžtų ir apgręžtų, universaliosios ir pusiau universalios kategorijų ISOFIX vaiko apsaugos sistemų, sumontuotų ISOFOX pritvirtinimo vietose montavimo reikalavimai

1 lentelė

Transporto priemonės vadove pateikiama informacija apie vaiko apsaugos sistemos montavimo tinkamumą įvairiose sėdimosiose vietose

Svorio grupė	Sėdimoji vieta (arba kita vieta)				
	Priekinė keleivio	Galinė kraštinė	Galinė vidurinė	Tarpinė kraštinė	Tarpinė vidurinė
0 grupė iki 10 kg					
0+ grupė iki 13 kg					
I grupė 9–18 kg					
II grupė 15–25 kg					
III grupė 22–36 kg					

Pateiktoje lentelėje vartotinių raidžių paaiškinimai:

- U = Tinkama „universaliosios“ kategorijos apsaugos sistemoms, patvirtintoms naudoti šioje svorio grupėje.
- UF = Tinkama į priekį atgręžtomis „universaliosios“ kategorijos apsaugos sistemoms, patvirtintoms naudoti šioje svorio grupėje.
- L = Tinkama tam tikroms vaiko apsaugos sistemoms, pateiktoms pridėtame sąraše. Šios keleivio apsaugos sistemos gali būti priskiriamos „specialios transporto priemonės“, „ribotajai“ arba „pusiau universaliai“ kategorijai.
- B = Sumontuota keleivio apsaugos sistema, patvirtinta šiai svorio grupei.
- X = Sėdimoji vieta netinka šios svorio grupės vaikams.

2 lentelė

Transporto priemonės vadove pateikiama informacija apie ISOFIX vaiko apsaugos sistemos montavimą tinkamumą įvairiose ISOFIX pritvirtinimo vietose

Svorio grupė	Dydzio klasė	Įranga	ISOFIX pritvirtinimo vietos transporto priemonėje					Kitos vietos
			Priekinė keleivio	Galinė kraštinė	Galinė vidurinė	Tarpinė kraštinė	Tarpinė vidurinė	
Nešiojamasis lopšys	F	ISO/L1						
	G	ISO/L2						
		(¹)						
0 – iki 10 kg	E	ISO/R1						
		(¹)						
0+ – iki 13 kg	E	ISO/R1						
	D	ISO/R2						
	C	ISO/R3						
		(¹)						

Svorio grupė	Dydžio klasė	Įranga	ISOFIX pritvirtinimo vietos transporto priemonėje					Kitos vietos
			Priekinė keleivio	Galinė kraštinė	Galinė vidurinė	Tarpinė kraštinė	Tarpinė vidurinė	
I – 9–18 kg	D	ISO/R2						
	C	ISO/R3						
	B	ISO/F2						
	B1	ISO/F2X						
	A	ISO/F3						
		(¹)						
I – 15–25 kg		(¹)						
III – 22–36 kg		(¹)						

(¹) Jeigu vaiko apsaugos sistemos nenašomos ISO/XX dydžio klasės ženklu (A–G), automobilio gamintojas kiekvienai pritvirtinimo vietai nurodo konkrečią (-as) ISOFIX vaiko apsaugos sistemą (-as), tinkamai svorio grupei.

Pateiktoje lentelėje vartojamų raidžių paaiškinimai:

- IUF = Tinkama ISOFIX į priekį atgręžtoms „universaliosios“ kategorijos vaiko apsaugos sistemoms, patvirtintoms naudoti šioje svorio grupėje.
- IL = Tinkama tam tikroms ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms, pateiktoms pridėtame sąraše. Šios ISOFIX vaiko apsaugos sistemos gali būti priskiriamos „specialios transporto priemonės“, „ribotajai“ arba „pusiau universaliai“ kategorijai.
- X = ISOFIX pritvirtinimo vieta netinka šios svorio grupės ir (arba) šio dydžio klasės ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms.